

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	9
2. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego	10
Grypa	13
Zakażenia RSV	15
Gruźlica	17
Zakażenie SARS-CoV-2 (COVID-19)	18
Choroby przenoszone drogą płciową	20
Zachorowania MPOX (Małpia ospa)	21
Choroby przenoszone przez kleszcze	21
Styczność i narażenie na wściekliznę	23
Choroby przenoszone drogą pokarmową	24
Salmonelloza	24
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (A04)	26
Wirusowe zakażenia jelitowe	27
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe do lat 2 o etiologii nieokreślonej	29
Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień	30
Ospa wietrzna	30
Krztusiec	32
Świnka	34
Płonica	35
Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek ze szczególnym uwzględnieniem WZW typu B, WZW typu C, HIV/AIDS	37
Choroby inwazyjne	38
Neuroinfekcje	39
Zgony z powodu chorób zakaźnych	39

Wykonawstwo szczepień ochronnych	41
Realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych	41
Realizacja zalecanych szczepień ochronnych.....	43
Niepożądane odczyny poszczepienne	44
Uchylanie się od obowiązku szczepień ochronnych	44
Podsumowanie	44
3. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej, podmiotów leczniczych, kąpielisk i wodociągów publicznych	46
Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	46
Zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia	49
Badania jakości wody.....	51
Ocena sanitarna podmiotów wykonujących działalność leczniczą	52
Kąpieliska	54
Pływalnie kryte.....	54
WNIOSKI.....	55
4. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku.	56
Działalność kontrolno-represyjna	56
LICZBA I RODZAJ KONTROLI	60
Stan higieniczno-zdrowotny zakładów w roku 2024.....	61
Zakłady produkcji żywności	61
Automaty do lodów.....	61
Piekarnie.....	62
Ciastkarnie.....	62
Przetwórnice owocowo-warzywne.....	62
Wytwórnice chrupek, chipsów i prażonek	63
Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego.....	63
Producenci pierwotni	63

Rolniczy handel detaliczny	63
Dostawcy bezpośredni	63
Producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny	64
Producenci żywności w warunkach domowych	64
Zakłady obrotu żywnością.....	64
Sklepy spożywcze	64
Kioski	65
Apteki	65
Magazyny hurtowe.....	65
Obiekty ruchome i tymczasowe	65
Środki transportu.	65
Inne zakłady/obiekty obrotu żywnością.....	66
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	66
Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego.....	66
Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	66
Działania podejmowane w ramach systemu RASFF	67
Pobieranie próbek	67
Nadzór nad suplementami diety, żywnością wzbogaconą, żywnością specjalnego przeznaczenia medycznego, preparatami do początkowego i dalszego żywienia niemowląt, środkami spożywczymi zastępującymi całodzienną dietę do kontroli masy ciała.....	68
Ocena sposobu żywienia.....	68
Ocena bezpieczeństwa sanitarnego i jakości żywienia w zakładach opieki zdrowotnej	70
Wnioski	70
5. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH	71
Stan techniczny oraz sanitarny budynków	73
Ocena warunków pobytu i nauki	74
Tereny rekreacyjne, w tym: place zabaw.....	75

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego	76
Ergonomia w placówkach nauczania i wychowania	77
Tygodniowy rozkład zajęć	79
Mikroklimat pomieszczeń	80
Możliwość pozostawienia podręczników w szkole	80
Opieka medyczna	81
Wypoczynek dla dzieci młodzieży	82
Dożywianie dzieci i młodzieży	83
Substancje chemiczne i ich mieszaniny w szkolnych pracowniach chemicznych	84
Inne działania	84
WNIOSKI	85
6. Nadzór nad chemikaliami i środowiskiem pracy	85
Nadzór bieżący nad środowiskiem pracy	87
Czynniki szkodliwe dla zdrowia	88
Substancje i mieszaniny chemiczne	90
Produkty kosmetyczne	90
Choroby zawodowe	90
Nadzór nad przestrzeganiem zapisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	91
Promocja zdrowia w środowisku pracy	92
Wnioski	93
7. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	93
Charakterystyka podjętych działań	94
8. Nadzór Sanitarny i Profilaktyka Zdrowotna	97
Profilaktyka nadwagi i otyłości	97
Profilaktyka palenia tytoniu	97
Profilaktyka innych uzależnień	98
Profilaktyka zaburzeń zdrowia psychicznego	99

Profilaktyka chorób zakaźnych, w tym realizacja programu profilaktyki HIV/ AIDS	99
Inne	100
Akcje prowadzone przez Powiatową Stację Sanitarno- Epidemiologiczną w Golubiu- Dobrzyniu	105
Wnioski	115
9. WNIOSKI KOŃCOWE	115

Szanowni Państwo;

realizując ustawowy obowiązek, wynikający z dyspozycji art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przedkładam Państwu coroczną informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu golubsko-dobrzyńskiego za 2024 r.

Ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w art. 1 konstituuje Państwową Inspekcję Sanitarną jako instytucję nadzoru w zakresie zdrowia publicznego.

Treści zawarte w informacji ukazują realizację zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej na rzecz zdrowia publicznego, w szczególności sprawowanie nadzoru nad warunkami bezpieczeństwa żywności i żywienia, wody, produktów kosmetycznych, biobójczych oraz warunkami wypoczynku i rekreacji. Niezwykle istotne jest również stałe monitorowanie chorób zakaźnych i zawodowych, ochrona przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz prowadzenie ciągłych działań edukacyjno-informacyjnych. Społeczeństwo aktywnie dbające o swoje zdrowie poprzez zdrowy styl życia, bezpieczne środowisko w miejscu zamieszkania i pracy, zdrowe odżywianie, eliminację innych czynników ryzyka może prowadzić długie życie, wolne od chorób i związanych z nimi ograniczeń.

Priorytetem dla Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Golubiu-Dobrzyniu było monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej powiatu golubsko-dobrzyńskiego oraz podejmowanie działań wynikających z potrzeb bieżącej sytuacji epidemiologicznej.

Ogółem w 2024 r. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Golubiu-Dobrzyniu wykonali 1866 kontroli, wizytacji, dochodzeń epidemiologicznych. Pracownicy PSSE do badań laboratoryjnych pobrali 265 próbek, w tym 53 próbek wody przeznaczonej do spożycia i wody z pływalni oraz 212 próbek środków spożywczych i przedmiotów użytku.

W wyniku prowadzonego postępowania administracyjnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu wydał 110 decyzji administracyjnych merytorycznych i 95 decyzji płatniczych. Wydano 10 postanowień, 10 tytułów wykonawczych oraz nałożono 12 mandatów karnych na kwotę 2400,00zł.

W ramach działań prowadzonych przez Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu zajął stanowisko w 102 sprawach dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych oraz innych spraw. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Golubiu-Dobrzyniu wykonała ogółem 1061 różnego typu badań oraz 31 oznaczeń chemicznych i 2027 oznaczeń fizycznych.

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu golubsko-dobrzyńskiego za 2024 r. została opracowana na podstawie wyników sprawowanego wielokierunkowo nadzoru sanitarnego oraz podejmowanych szerokich działań oświatowo-informacyjnych, a prezentowane dane liczbowe pochodzą ze sprawozdań statystycznych i liczbowych za rok 2024.

Pragnę podziękować za współpracę organom administracji rządowej i samorządowej, inspekcjom i instytucjom publicznym, w zakresie działań na rzecz poprawy zdrowia publicznego mieszkańców naszego powiatu. Współpraca ta w znaczący sposób wpływa na zwiększenie efektywności działań podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Golubiu-Dobrzyniu w zakresie zdrowia publicznego w powiecie golubsko-dobrzyńskim.

Przedkładając niniejszą informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego mam nadzieję, iż materiał ten będzie pomocny w podejmowaniu decyzji w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego ludności w powiecie.

Zapraszam również na naszą stronę internetową – <https://www.gov.pl/web/psse.golubdobrzyn> oraz na Facebooka, gdzie znajdziecie Państwo bieżące informacje związane z działalnością Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Golubiu-Dobrzyniu.

Z wyrazami szacunku

***Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Golubiu-Dobrzyniu
Iwona Malinowska***

1. WSTĘP

Głównym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Golubiu-Dobrzyniu jest ochrona zdrowia ludzi przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Zadania są realizowane poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzenie działań przeciwepidemicznych oraz oświatowo-zdrowotnych na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego, liczącego 43 185 mieszkańców (stan na 30.06.2024 r.).

W 2024 roku, realizowano statutowe zadania, w tym m.in nadzorowano i monitorowano:

- sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych,
- jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- jakość wody w pływalniach,
- bezpieczeństwo żywności i żywienia,

- środowisko pracy, w których występowały czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia,
- wprowadzanie do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych oraz kosmetyków,
- stan higieniczno-zdrowotny obiektów żywnościowo-żywnościowych, podmiotów leczniczych,
- placówek nauczania i wychowania, obiektów turystyczno-wypoczynkowych i innych obiektów użyteczności publicznej.

Ponadto podejmowano zadania akcyjne, interwencyjne oraz wynikające z bieżącej sytuacji epidemicznej. Prowadzono akcje edukacyjne i informacyjne dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców powiatu golubsko-dobrzyńskiego.

W 2024 roku (stan na 31.12.2024 r.) w ewidencji komórek Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Golubiu-Dobrzyniu, realizujących nadzór w zakresie swoich zadań, znajdowało się 1268 obiektów (w 2023 r.- 1130 obiektów).

2. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŻNYCH NA TERENIE POWIATU GOLUBSKO-DOBZYŃSKIEGO

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu przedkłada analizę sytuacji epidemiologicznej, w oparciu o zarejestrowane choroby zakaźne w 2024 roku na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego.

W Polsce zgłaszanie, kwalifikacja oraz rejestracja zachorowań na choroby zakaźne opiera się na opracowanych przez Państwowy Zakład Higieny *Definicjach chorób zakaźnych*. Zastosowanie powyższych definicji, ma na celu ujednolicenie zgłaszalności chorób zakaźnych i zapewnienie porównywalności danych, zbieranych w ramach nadzoru epidemiologicznego w Polsce oraz we Wspólnocie Europejskiej. Powyższą analizą zostały objęte jednostki i zespoły chorobowe, które stanowiły problem epidemiologiczny.

Na obszarze działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Golubiu-Dobrzyniu w analizowanym 2024 roku, zarejestrowano w powiatowym rejestrze zachorowań 1683 osoby (w 2022 roku - 1073 osoby, a w 2023 roku - 800 osób), zgłoszonych przez placówki medyczne na podstawie formularzy podejrzeń lub/i rozpoznań zachorowań na chorobę zakaźną, wykrycia czynnika chorobotwórczego, bądź zgłoszeń podejrzeń lub rozpoznań zgonu z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej.

W Sprawozdaniu MZ-56 o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach zarejestrowano 1521 przypadków zachorowań. Odnotowano również 4 przypadki gruźlicy. Na podstawie powyższych danych sporządzono ocenę sytuacji epidemiologicznej powiatu golubsko-dobrzyńskiego w zakresie wybranych chorób zakaźnych.

Hospitalizacji poddano 208 osób, co stanowi 13,68% zarejestrowanych przypadków w MZ-56 (rok 2023- 180 osób, co stanowiło 15,7% zarejestrowanych przypadków). Na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego przeprowadzono 1122 wywiady i dochodzenia epidemiologiczne.

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Golubiu-Dobrzyniu w 2024 roku otrzymała 4 zgłoszenia zgonu lub podejrzenia zgonu z powodu zakażenia i choroby zakaźnej (w 2023 roku – 8 zgłoszeń).

W 2024 roku na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego nie odnotowano zbiorowych zatruc pokarmowych. Natomiast na Oddziale Chirurgicznym lokalnego szpitala wystąpiło 1 ognisko związane z zachorowaniami wywołanymi wirusem SARS-CoV-2. Z kolei w 2023 roku odnotowano 3 ogniska powiązane z zachorowaniami na COVID-19, a w 2022 roku – 24 ogniska.

Na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego w 2024 roku, wśród chorób podlegających zgłaszaniu nie odnotowano zachorowań na odrę, ospę prawdziwą, dury brzuszne i dury rzekome, błonicę, poliomyelitis, jersiniozy i wściekliznę u ludzi. Zagrożenie zachorowaniami na te choroby nie jest wysokie. Wymagają one jednak utrzymania stałego nadzoru z racji ich znaczenia klinicznego i potencjału epidemicznego.

W tabeli poniżej przedstawiono zarówno liczbę przypadków, jak i współczynnik zapadalności dla poszczególnych zachorowań zarejestrowanych w latach 2023-2024 na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego.

Tabela 1 Liczba przypadków i współczynników zapadalności zachorowań zarejestrowanych w latach 2023-2024.

Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa		Liczba przypadków		Współczynnik zapadalności	
			2023 r.	2024 r.	2023 r.	2024 r.
A02.0	Salmoneloza- zatrucia pokarmowe		12	13	27,63	30,1
A02.1	Salmoneloza- posocznica		1	-	2,30	-
A04.7	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	wywołane przez <i>Clostridoides difficile</i>	16	21	41,45	48,63
A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i>	-	1	-	2,32
A07.1	Giardioza		2	5	4,60	11,58
A08.0	Wirusowe	wywołane przez rotawirusy	4	15	9,21	34,73
A08.1		wywołane przez norowirusy	15	13	34,54	30,1

A08.2-3	zakażenia	inne określone	3	6	6.91	13.89
A08.4	jelitowe	Nne określone	-	6	-	13.89
A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		7	10	980.4	1589.83
A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	41	76	94.41	175.99
		w tym u dzieci do lat 2	4	18	560,22	2861,69
A31	Mikobakteriozy- inne i BNO		1	-	2.30	-
A32	Listerioza		-	1	-	2.32
A38	Płonica (szkarlatyna)		67	95	154.29	219.98
A37	Krzusiec		-	10	-	23.16
wym. niżej	Choroba	ogółem	3	13	6.91	30.1
A46	wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna	róża	3	13	6,91	30,1
A53	Inne postacie kiły i kiła nieokreślona		-	2	-	4,63
A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		-	2	-	4,63
A69.2	Borelioza (choroba z Lyme)	ogółem	17	21	39.15	48.63
		neuroborelioza	1	1	2.30	2.32
Z20.3/ Z24.2;Z28	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień		13	11	29,94	25,47
A84	Kleszczowe zapalenie mózgu		-	1	-	2,32
A87.0	Wirusowe zapalenie opon mózgowych enterowirusowe		-	1	-	2,32
A87.1-9; B02.1	Wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nieokreślone		-	1	-	2,32
A90-1	Wirusowe zapalenie opon mózgowych w innych chorobach objętych MZ-56		-	1	-	2,32
B01	Ospa wietrzna		175	331	402.30	766.47
B18.0-1	Wirusowe zapalenie wątroby	typu B – przewlekłe i BNO	2	9	4,60	20,84
B17.1; B18.2		typu C- przewlekłe i BNO	4	1	9,21	2,32
B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy)		-	3	-	6.95
B20-B24	Nowo wykryte zakażenia HIV		1	-	2.30	-
Wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna	ogółem	-	1	-	2,32
A40.3		posocznica	-	1	-	2,32
J13; B95.3/ (-)		Inna określona i nieokreślona	-	1	-	2,32
G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone		2	-	4.6	-
G01;G04.2; Go-05.0	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu w innych chorobach objętych MZ-56		-	1	-	2,32
J10-J11	Grypa	ogółem	12	2	27.63	4.63
		u dzieci w wieku 0-14 lat	9	1	129.61	14.87
U07.1-2	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)		693	453	1595,82	1048,98

U07.1-2	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) przypadki możliwe	1	43	2,30	99,57
J21.1; J20.5;J21; B97.4	Zakażenie wirusem RSV ogółem	2	30	4,60	69,47
	w tym u dzieci do lat 2	2	5	280,11	794,91
J10-J11	Grypa potwierdzana wynikiem szybkiego testu antygenowego	55	333	126,65	771,1
A15-A19	Gruźlica	3	4	6,91	9,26

Zapadalność - liczba nowych zachorowań zarejestrowanych w ciągu roku na danym obszarze przypadająca na 100 000 mieszkańców liczona wg następującego wzoru: liczba nowych zachorowań w danym roku podzielona przez liczbę ludności w danym roku pomnożona przez przelicznik (np. 100 000).

Grypa

Grypa to ostre zakażenie górnych dróg oddechowych, wywoływane przez wirusy grypy. Przyczyną corocznych, sezonowych wzrostów zachorowań na gripę w okresie jesienno-zimowym są wirusy grypy typu A i B. Zachorowania mogą przybierać postać sezonową, epidemiczną lub pandemiczną. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej. W Polsce, jako przypadki zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę, rejestruje się zachorowania przebiegające pod postacią 8 zespołów objawów klinicznych takich jak: zachorowania grypopodobne lub ostre zakażenia górnych dróg oddechowych, zgodnie z definicjami przypadku przyjętymi dla celów nadzoru epidemiologicznego.

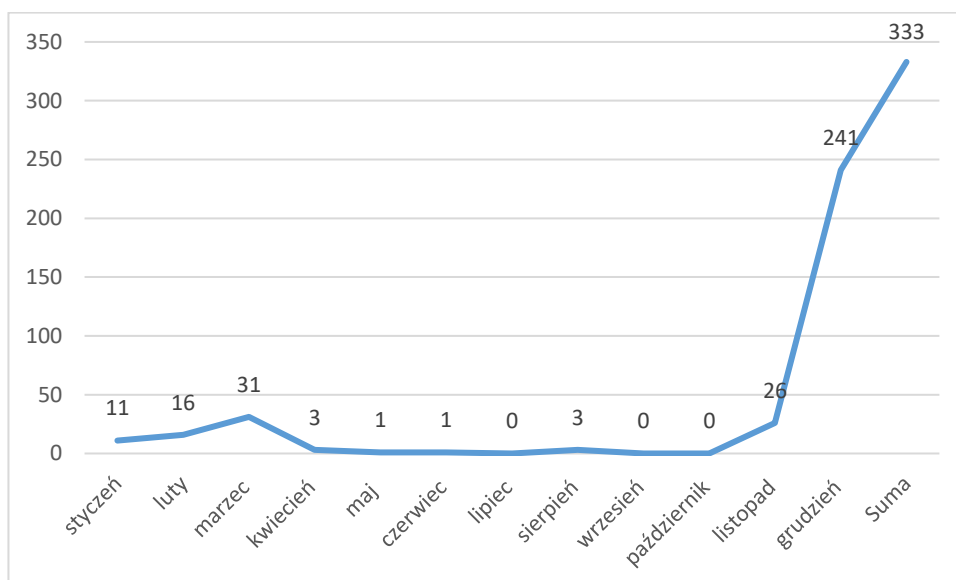
Od 25 lutego 2023 roku w MZ-56 rejestrowane są zarówno przypadki grypy potwierdzone laboratoryjnie i potwierdzone dodatnim wynikiem testu antygenowego. W 2024 roku w powiecie golubsko-dobrzyńskim zarejestrowano ogółem 333 przypadki grypy potwierdzonej dodatnim wynikiem testu antygenowego. W 2024 roku z powodu grypy w powiecie golubsko-dobrzyńskim hospitalizowanych było 37 osób.

Zachorowania na gripę potwierdzone dodatnim wynikiem testu antygenowego w powiecie golubsko-dobrzyńskim w odniesieniu do poszczególnych miesięcy kształtowały się następująco:

Tabela 2 Ilość zachorowań na grypę potwierdzona dodatnim wynikiem testu antygenowego w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

Miesiąc 2024 roku	Ilość zachorowań na grypę potwierdzona dodatnim wynikiem testu antygenowego w powiecie golubsko-dobrzyńskim
styczeń	11
luty	16
marzec	31
kwiecień	3
maj	1
czerwiec	1
lipiec	0
sierpień	3
wrzesień	0
październik	0
listopad	26
grudzień	241
Suma	333

Wykres 1 Ilość zachorowań na gripę potwierdzona dodatnim wynikiem testu antygenowego w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

W ramach uczestnictwa w wybiórczym nadzorze nad gripą *SENTINEL* przekazano do badań laboratoryjnych 8 wymazów pobranych od pacjentów przychodni podstawowej opieki zdrowotnej. W jednej z próbek wykryto wirusa grypy typu A.

Zakażenia RSV

RSV to wirus powodujący sezonowe zakażenia dróg oddechowych, szczególnie groźne dla niemowląt i dzieci <2. r.ż. Nie istnieje przyczynowe leczenie zakażenia RSV, postępowanie ogranicza się do leczenia objawowego oraz czujnej obserwacji pacjenta. Nasilenie się dolegliwości, szczególnie u najmłodszych dzieci może wymagać leczenia w szpitalu.

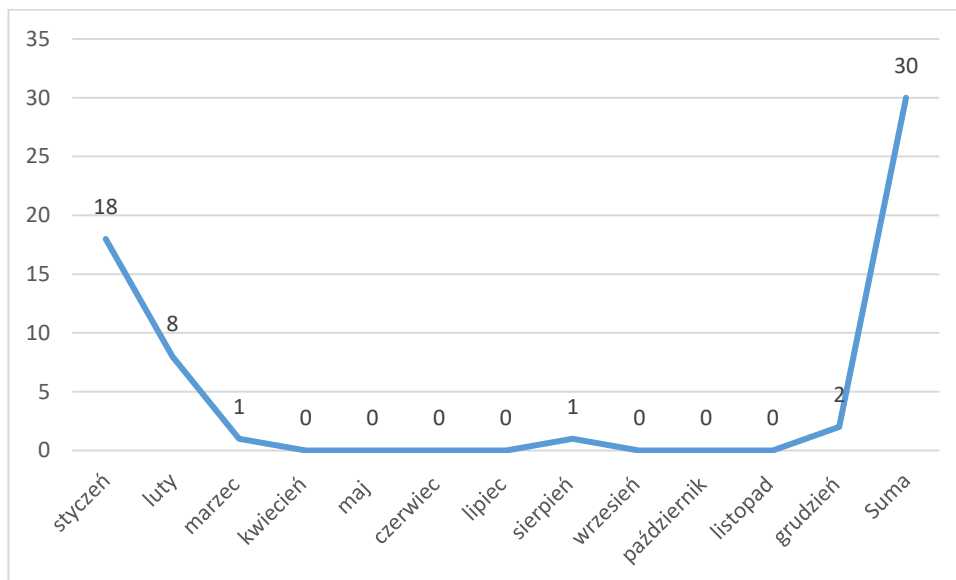
W 2024 roku w powiecie golubsko-dobrzyńskim zarejestrowano ogółem 30 przypadków zakażeń wirusem RSV, z czego 5 przypadków dotyczyło dzieci do lat 2. Z tego samego powodu hospitalizowanych było 6 osób, w tym 3 dzieci.

Zakażenia wirusem RSV w powiecie golubsko-dobrzyńskim w odniesieniu do poszczególnych miesięcy kształtowały się następująco:

Tabela 3 Ilość przypadków zakażeń wirusem RSV w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku

Miesiąc 2024 roku	Ilość przypadków zakażeń wirusem RSV w powiecie golubsko-dobrzyńskim
styczeń	18
luty	8
marzec	1
kwiecień	0
maj	0
czerwiec	0
lipiec	0
sierpień	1
wrzesień	0
październik	0
listopad	0
grudzień	2
Suma	30

Wykres 2. Ilość przypadków zakażeń wirusem RSV w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku

Gruźlica

Gruźlica jest chorobą zakaźną, wywołaną prątkiem gruźlicy, która z reguły zajmuje płuca, choć zdarzają się również przypadki gruźlicy pozapłucnej. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu rozpoznaje i monitoruje sytuację epidemiologiczną gruźlicy poprzez prowadzenie rejestru osób chorych na gruźlicę, prowadzenie nadzoru epidemiologicznego nad osobami chorymi na gruźlicę od momentu rozpoznania choroby do całkowitego wyleczenia oraz nad osobami z kontaktu z chorymi. W 2024 roku na naszym terenie potwierdzono 4 nowe zachorowania na gruźlicę. W porównaniu do roku 2023 (1 zgon), na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego w roku 2024 nie odnotowano zgonu z powodu gruźlicy.

Częściej chorowali mieszkańcy terenów wiejskich (3 osoby) niż miejskich (1 osoba) oraz mężczyźni (3 osoby) niż kobiety (1 osoba). W roku 2024 pojedyncze przypadki gruźlicy wystąpiły w następujących grupach wiekowych: 30-34 lat, 35-39 lat oraz 40-44 lata.

Tabela 4 Szczegółowy rozkład zachorowań na gruźlicę w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

Grupa wiekowa	Miasto		Wieś		Ogółem
	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	
30-34 lat	1	-	-	-	1
65-39 lat	-	-	-	1	1
40-44 lata	-	-	2	-	2
Razem	1	-	2	1	4

U mieszkańców powiatu golubsko-dobrzyńskiego wszystkie zachorowania przybrały postać gruźlicy płucnej.

Do badań diagnostycznych, od osób zarejestrowanych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Golubiu-Dobrzyniu, pobrano następujące materiały biologiczne: plwocinę (od 3 osób) oraz popłuczyny oskrzelowe (od 1 osoby). Zachorowania potwierdzono preparatami bezpośrednimi (bakterioskopia bezpośrednia-BK) oraz badaniem molekularnym.

W każdym przypadku gruźlicy przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne i ustalono listy osób ze styczności, wyznaczonych do objęcia nadzorem epidemiologicznym. Wszystkie osoby narażone na zakażenie skierowano do lekarza POZ, w celu wykonania stosownych testów lub badań diagnostycznych.

Dwie osoby (mężczyźni) przed zachorowaniem przebywali za granicą Polski w celach zarobkowych (obniżenie standardu życia, praca w różnych warunkach i miejscach), co mogło przyczynić się do wystąpienia u nich objawów chorobowych. Dwie osoby miały w przeszłości styczność z osobą chorą na gruźlicę (jeden z rodziców), co również mogło skutkować zakażeniem się prątkami gruźlicy w przeszłości.

W 2024 roku żadna z zarejestrowanych osób nie miała kontaktu ze zwierzętami gospodarskimi.

ZAKAŻENIA SARS-COV-2 (COVID-19)

COVID-19 to przyjęty skrót choroby, którą wywołuje koronawirus SARS-CoV-2. SARS, w tym wypadku to skrót od *Severe Acute Respiratory Syndrome*, czyli ciężki ostry zespół oddechowy, ponieważ w ten sposób choroba się objawia. COVID-19 wywołuje jeden z koronawirusów, podobny w wielu aspektach do choroby SARS, która wystąpiła w Azji na przełomie 2002 i 2003 roku. Szacuje się jednak, że w przypadku koronawirusa zaraźliwość jest

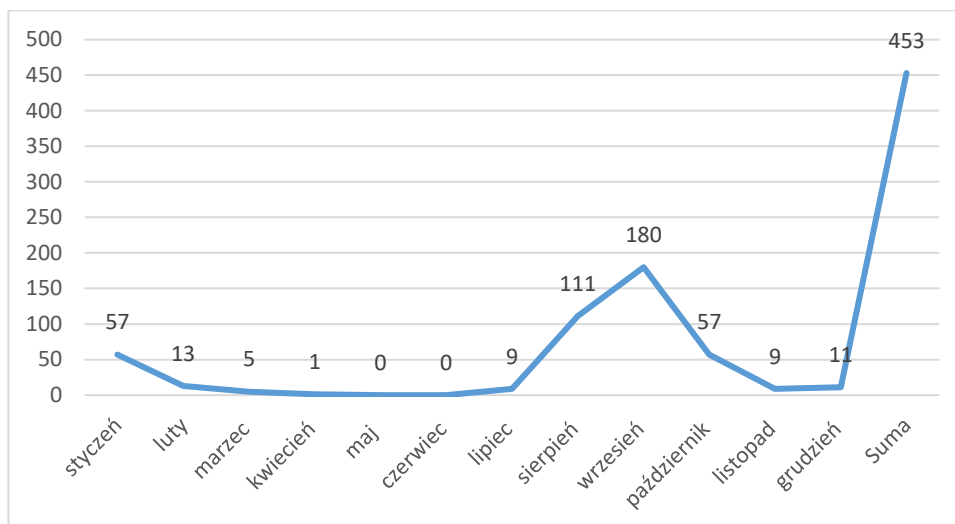
większa. Okres wylęgania koronawirusa wynosi od 1 do 14 dni, średnio trwa to jednak około 5 dni. Obraz kliniczny COVID-19 oraz objawy koronawirusa są niezwykle zróżnicowane. Istnieje szeroki przedział symptomów towarzyszących zarażeniu wirusem SARS-CoV-2: od infekcji bezobjawowej do niewydolności wielonarządowej.

W 2024 roku na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego w związku z zakażeniem SARS-CoV-2 odnotowano 453 potwierdzone przypadki zachorowań oraz 43 przypadki możliwe. Zachorowania na COVID-19 w powiecie golubsko-dobrzyńskim w odniesieniu do poszczególnych miesięcy kształtowały się następująco:

Tabela 5 Ilość potwierdzonych zachorowań na COVID-19 w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

Miesiąc 2024 roku	Ilość potwierdzonych zachorowań na COVID-19 w powiecie golubsko-dobrzyńskim
styczeń	57
luty	13
marzec	5
kwiecień	1
maj	0
czerwiec	0
lipiec	9
sierpień	111
wrzesień	180
październik	57
listopad	9
grudzień	11
Suma	453

Wykres 3. Ilość potwierdzonych zachorowań na COVID-19 w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

Z powyższego wykresu wynika, że w 2024 roku w powiecie golubsko-dobrzyńskim odnotowano jedną falę zachorowań w miesiącach lipiec-wrzesień.

Należy zauważyć, że w porównaniu do 2023 roku zmniejszył się udział zakażeń wirusem SARS-CoV-2 w ogólnej liczbie zarejestrowanych zachorowań (2023 rok- 60,5%, 2024 rok- 28,8% wszystkich zarejestrowanych przypadków chorób zakaźnych). Czynnikiem modyfikującym liczbę zachorowań były nasze zachowania. Przede wszystkim jako populacja wytworzyliśmy narzędzia obrony: testy, szczepionki, leki, maseczki i procedury.

Choroby przenoszone drogą płciową

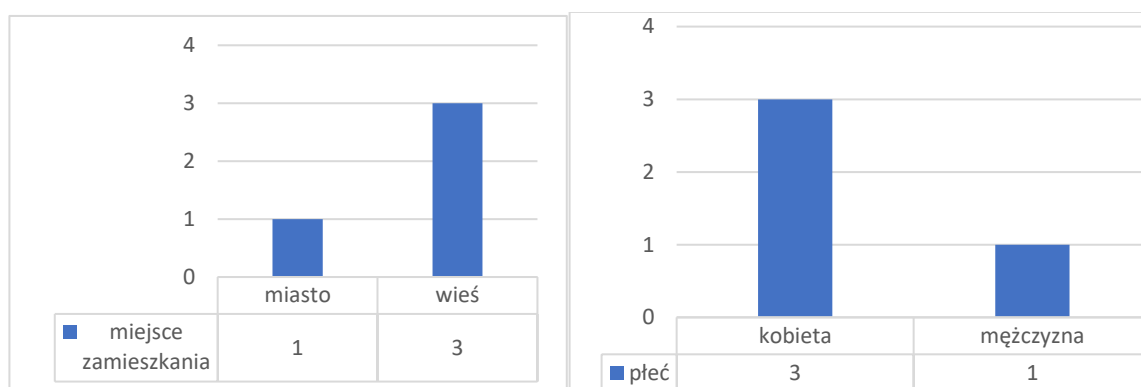
Zakażenia przenoszone drogą płciową stanowią poważne problemy zdrowotne, zarówno w Polsce, jak i na świecie. Jest to problem, który od kilku lat szybko narasta. Obecnie znanych jest około 40 różnych rodzajów drobnoustrojów, które mogą się przenosić drogą płciową. Do zakażenia niektórymi z nich dochodzi wyłącznie w czasie stosunków płciowych, podczas gdy dla innych kontakty seksualne są tylko jedną z form transmisji. Bardzo ważne w epidemiologii chorób przenoszonych drogą płciową są zachowania i zwyczaje seksualne. Dużą rolę w szerzeniu się chorób przenoszonych drogą płciową odgrywają również negatywne postawy pacjentów, np. niestosowanie się do zaleceń lekarskich, przerwanie leczenia, niezgłaszanie się na wyznaczone wizyty lekarskie, odmowy ujawniania kontaktów (brak współpracy z lekarzem w ustalaniu źródeł zakażenia).

Na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego w 2024 roku odnotowano 4 przypadki choroby przenoszonej drogą płciową. 2 z nich określono jako przypadki inne postaci kiły

i kiły nieokreślonej, a kolejne 2 to przypadki innej choroby przenoszonej drogą płciową wywołanej przez *Chlamydie*. W poprzednim roku tj. 2023, na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego nie zarejestrowano chorób przenoszonych drogą płciową.

Jak ukazują poniższe wykresy częściej chorowały kobiety (wg płci) oraz mieszkańcy terenów wiejskich. Zachorowanie na kiłę odnotowano zarówno u kobiety, jak i u mężczyzny, którzy oboje należeli do grupy wiekowej 30-39 lat. Z kolei zakażenie *Chlamydią* wystąpiło u 2 kobiet z grup wiekowych 20-29 lat i 30-39 lat.

Wykres 4. Rozkład zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

Zachorowania MPOX (Małpia ospa)

We wcześniejszych latach *ospa małpia* powodowała zachorowania u ludzi wyłącznie w krajach afrykańskich, w których występują przenoszące wirusa *MPXV* gryzonie afrykańskie. Poza Afrykę były zawlekanе pojedyncze przypadki, które nie stanowiły źródła ognisk zachorowań. W 2024 roku w powiecie golubsko-dobrzyńskim nie odnotowano podejrzenia MPOX.

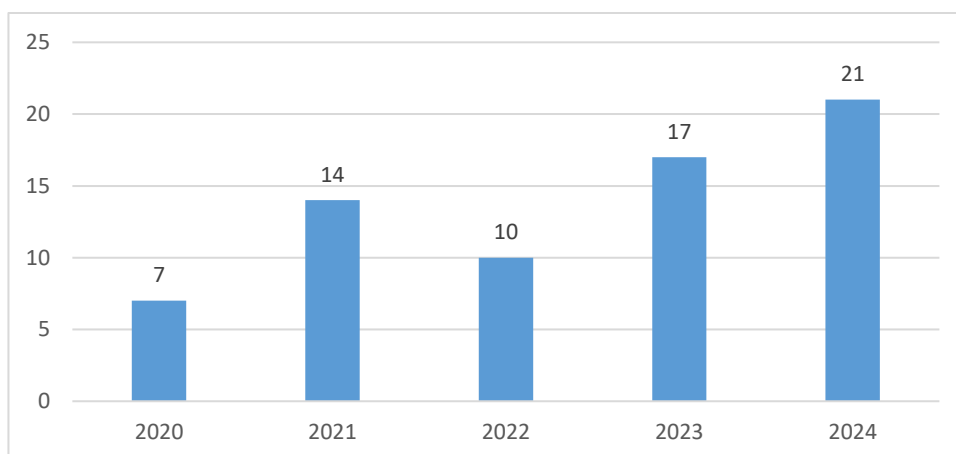
Choroby przenoszone przez kleszcze

Te małe pajęczaki są niebezpieczne ze względu na przenoszone patogeny, m.in. wirusy zapalenia mózgu i opon mózgowych oraz bakterie wywołujące boreliozę. Kleszcze stanowią zagrożenie od początku wiosny, aż do końca jesieni. Przy tym największą aktywność wykazują między czerwcem a lipcem. Warto zauważyć, że rejestruje się wtedy aż 80% nowych przypadków boreliozy. Do kontaktu z kleszczem najczęściej dochodzi w pobliżu miejsca zamieszkania (przydomowe ogródki, działki rekreacyjne, parki miejskie i inne tereny zielone). Z powodu braku możliwości czynnego uodpornienia przeciwko tej chorobie, należy podejmować działania zapobiegawcze polegające na stosowaniu zabezpieczeń chroniących

przed kleszczami tj. odzież chroniącą przed ekspozycją na kleszcze, środki odstraszaające – repelenty.

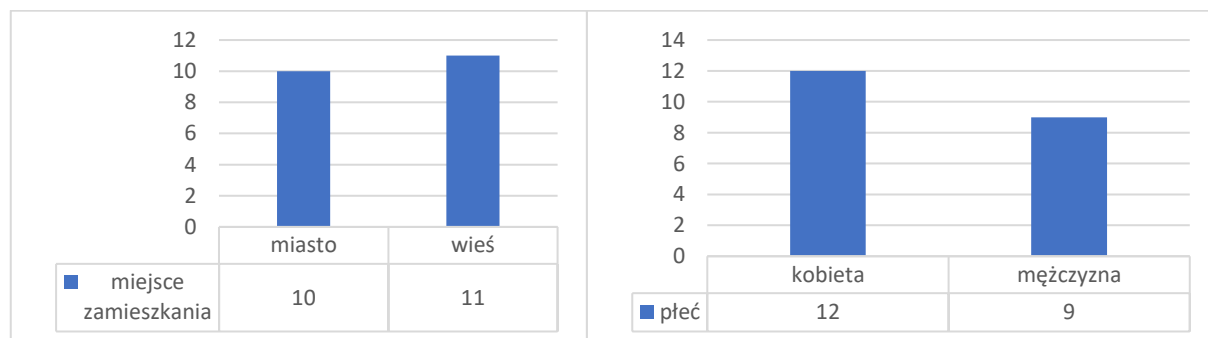
W powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku zarejestrowano 21 przypadków boreliozy, w tym 1 neuroboreliozy. U 20 z podanych osób odnotowano wystąpienie fazy wczesnej choroby w postaci rumienia wędrującego, powstałego w miejscu ukłucia przez kleszcza, co pozwoliło na sklasyfikowanie przypadków jako potwierdzonych. Leczenie tej fazy boreliozy odbywało się w placówce podstawowej opieki zdrowotnej, a chorym wdrożono antybiotykoterapię. Z kolei 1 przypadek neuroboreliozy odnotowano u mężczyzny z grupy wiekowej 20-29 lat. Podczas jego hospitalizacji wykonano badanie laboratoryjne płynu mózgowo-rdzeniowego oraz surowicy krwi, które potwierdziły zakażenie bakteriami z grupy krętków *Borrelia burgdorferi* (dodatnie wyniki IgM).

Wykres 5. Liczba zarejestrowanych przypadków boreliozy w powiecie golubsko-dobrzyńskim w latach 2020–2024.

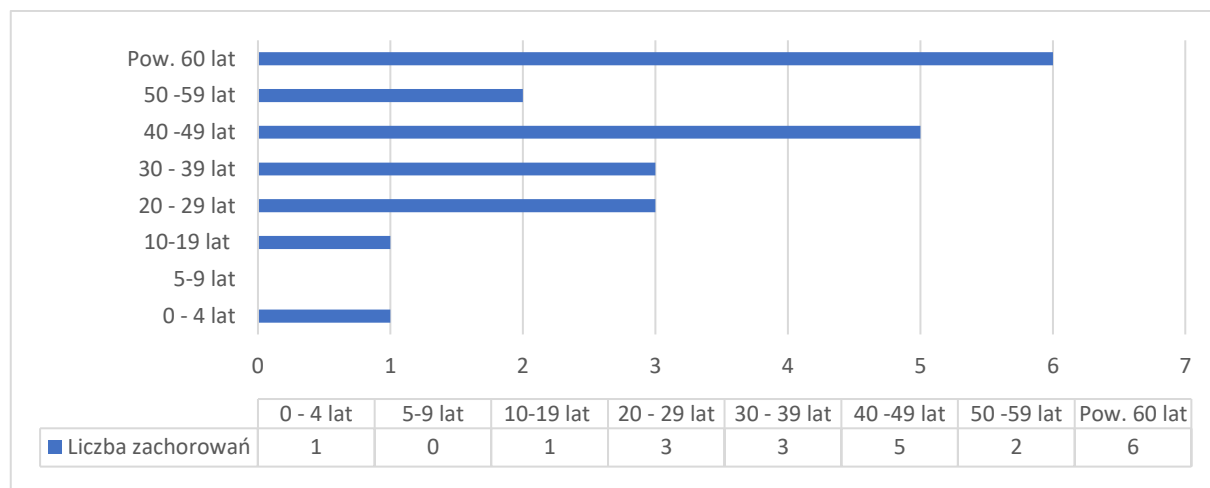
Jak ukazują poniższe wykresy częściej chorowały kobiety (wg płci). Z kolei nie odnotowano znaczącej różnicy w liczbie zarejestrowanych przypadków boreliozy z uwagi na miejsce zamieszkania osób chorych.

Wykres 6. Rozkład zachorowań na boreliozę wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w roku 2024.

Najwięcej zachorowań odnotowano w grupie wiekowej pow. 60 lat. Z kolei w grupie wiekowej 5-9 lat nie wystąpiło żadne zachorowanie.

Wykres 7. Rozkład zachorowań na boreliozę wg grup wiekowych w 2024 roku.

Do zakażenia bakterią *Borrelia burgdorferi*, w przypadkach zarejestrowanych przez PSSE w Golubiu-Dobrzyniu, doszło podczas przebywania na działce przydomowej, często w bliskim sąsiedztwie obszaru leśnego lub podczas spaceru po terenie miejskiej zieleni. Do jednego z zakażeń prawdopodobnie doszło na terenie województwa pomorskiego.

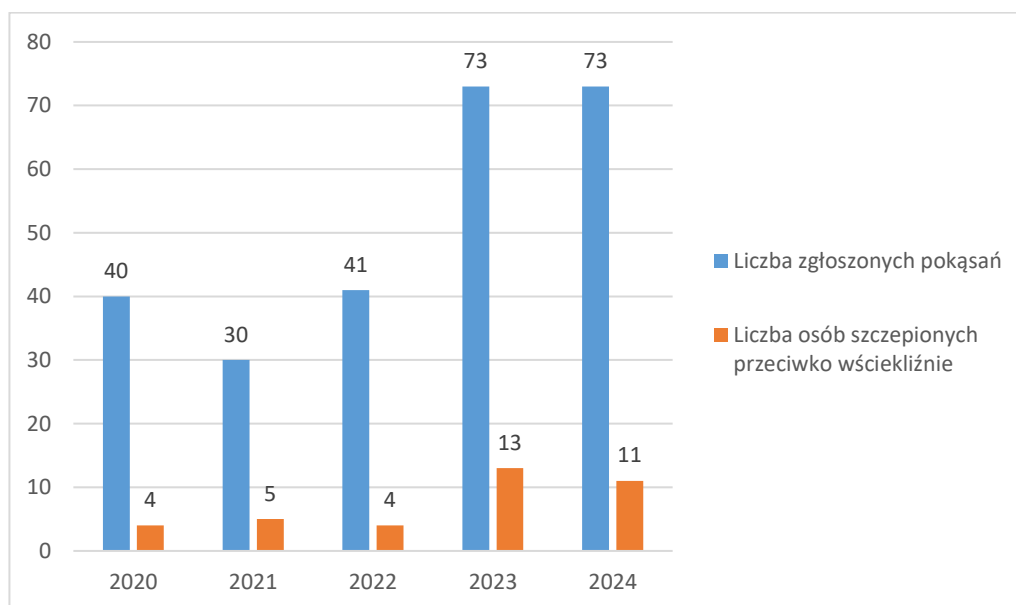
Styczność i narażenie na wściekliznę

Obok boreliozy nadal istotnym problemem jest stała i stosunkowo wysoka liczba osób narażonych na kontakt ze zwierzętami podejrzanyymi o zakażenie wirusem wścieklizny.

W powiecie golubsko-dobrzyńskim w roku 2024 zarejestrowano 73 przypadki pokąsań. 11 przypadków dotyczyło osób pokąsanych przez zwierzęta nieznane, wobec czego były one poddane cyklowi szczepień przeciwko wściekliznie. Należy zauważyć, iż najczęstszą przyczyną podejmowania szczepień u ludzi stanowiły pokąsania przez zwierzęta domowe, głównie psy (5 przypadków) i koty (5 przypadków). Jedna osoba została zakwalifikowana do szczepień po ugryzieniu przez łasicę

W pozostałych przypadkach (62 przypadki), gdzie zwierzęta posiadały właścicieli, w trakcie prowadzonego nadzoru epidemiologicznego współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Golubiu-Dobrzyniu, którego na bieżąco informowano o potrzebie przeprowadzenia obserwacji lekarsko-weterynaryjnej psa/kota. Powiatowy Lekarz Weterynarii przysyłał zwrotne informacje (decyzja), o wykluczeniu podejrzenia wystąpienia wścieklizny u obserwowanych zwierząt oraz o wynikach ich obserwacji.

Wykres 8. Liczba zgłoszonych pokąsań przez zwierzęta i liczba osób szczepionych przeciwko wścieklźnie w powiecie golubsko-dobrzyńskim w latach 2020–2024.

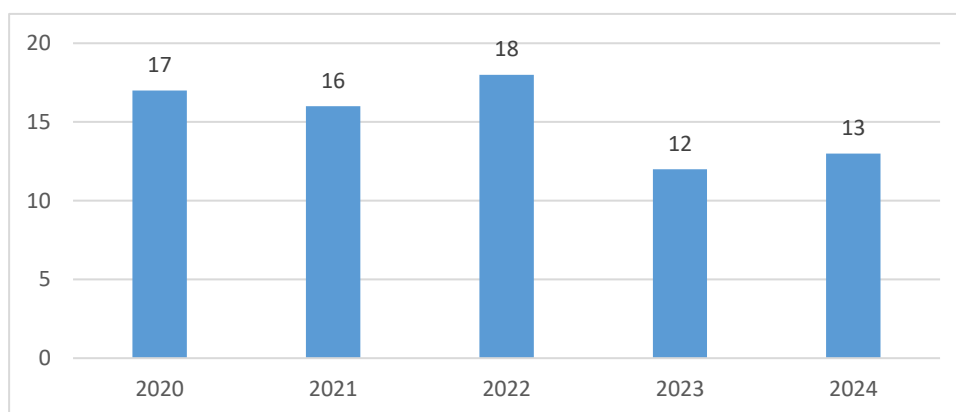
Należy podkreślić, że problem pokąsań przez zwierzęta domowe będące bez nadzoru utrzymuje się od wielu lat.

Choroby przenoszone drogą pokarmową

Salmonelloza

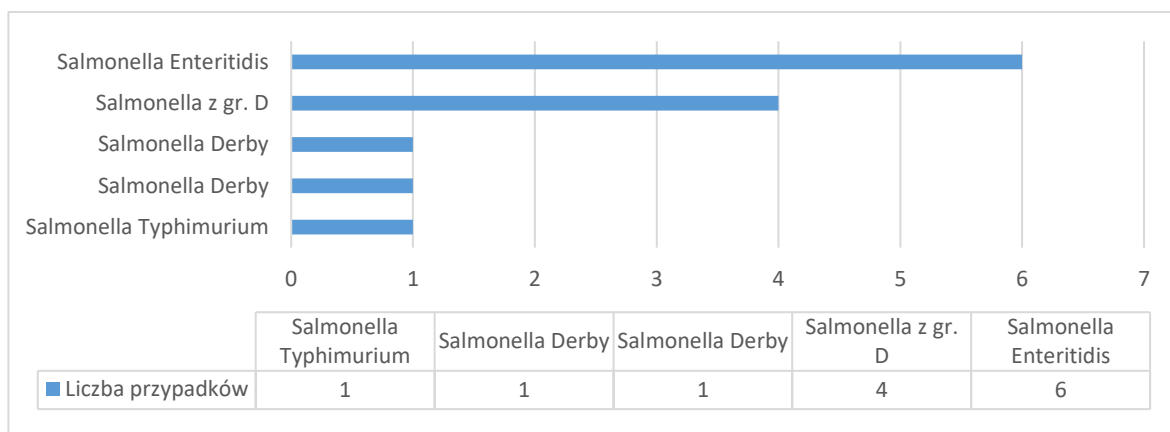
W powiecie golubsko-dobrzyńskim wśród przyczyn zatruc pokarmowych nadal najczęstszą jest zakażenie wywołane odzwierzęcymi pałeczkami jelitowymi *Salmonella*. W 2024 roku odnotowano 13 zachorowań wywołanych przez bakterię *Salmonella*.

Wykres 9. Liczba zarejestrowanych przypadków salmonellozy na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego w latach 2020–2024.

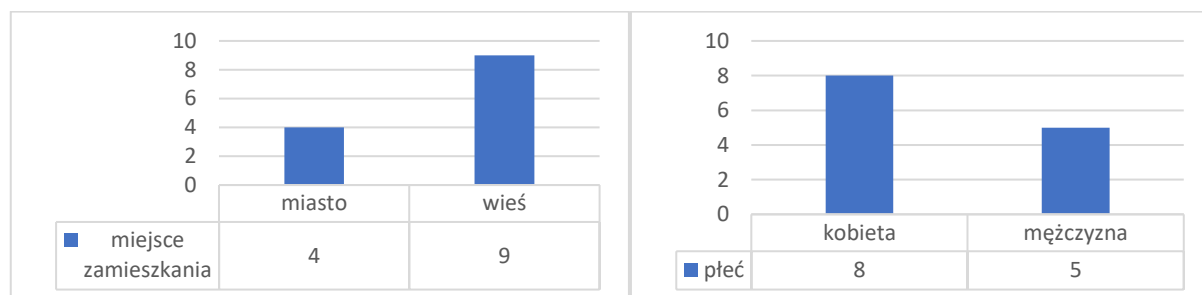
Podobnie, jak w latach ubiegłych dominującym czynnikiem etiologicznym zarejestrowanych przypadków salmonellozy była *Salmonella Enteritidis*.

Wykres 10. Liczba przypadków salmonellozy - zatrucia pokarmowego według czynnika etiologicznego w powiecie golubsko-dobrzyński w 2024 roku.

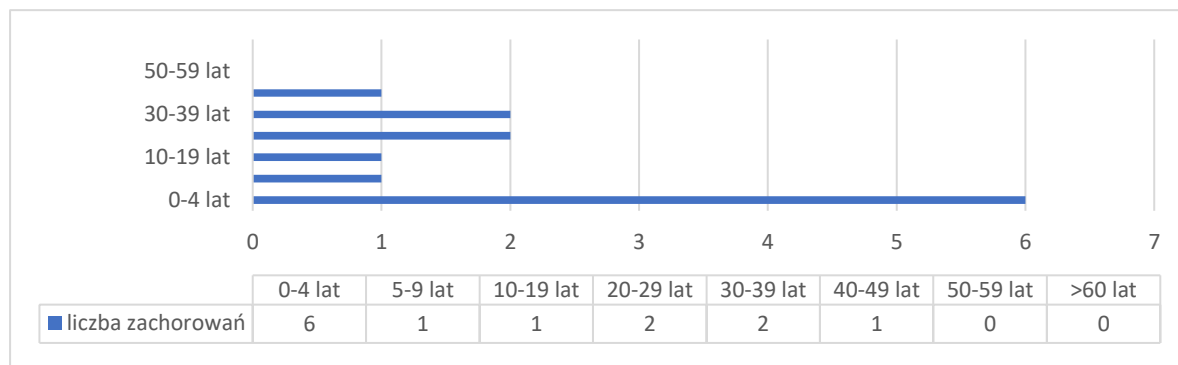
Zakażenie pałeczkami *Salmonella* wystąpiło w większej ilości u mieszkańców terenów wiejskich oraz kobiet. Z kolei leczenia w warunkach szpitalnych wymagało 12 osób.

Wykres 11. Rozkład zachorowań na salmonellozy- zatrucia pokarmowe wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

Najbardziej narażeni na zakażenie pałeczkami *Salmonella* ponownie okazali się najmłodsi mieszkańcy powiatu golubsko-dobrzyńskiego, czyli grupa wiekowa 0-4 lat, która stanowi 46,15% zarejestrowanych przypadków zachorowań (rok 2022 i 2023- 50% przypadków).

Wykres 12. Rozkład zachorowań na salmonellozy- zatrucia pokarmowe według grup wiekowych w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

Wszystkie zarejestrowane w roku 2024 salmonellozy - zatrucia pokarmowe są sporadycznymi przypadkami zatruc pokarmowych. Na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego nie odnotowano bowiem ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową, której przyczyną byłyby odzwierzęce typy pałeczek *Salmonella*.

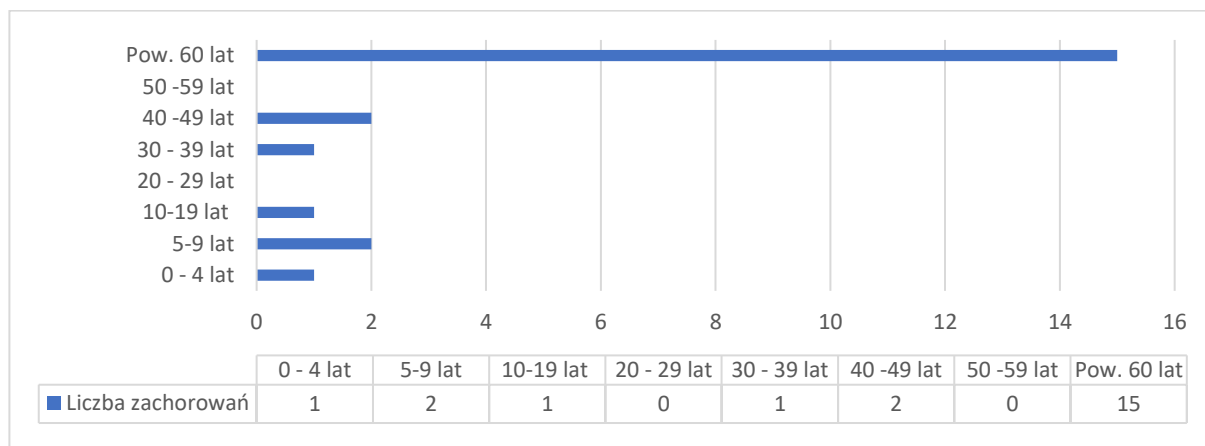
Na podstawie dochodzeń epidemiologicznych przeprowadzonych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Golubiu-Dobrzyniu ustalono, iż w większości zarejestrowanych przypadków nie zachowano podstawowych zasad higieny i właściwego postępowania w trakcie przygotowania potraw z jaj i z dodatkiem jaj kurzych (osiem osób). W czterech przypadkach objawy chorobowe pojawiły się po spożyciu mleka/produktów mlecznych. Natomiast w pojedynczym przypadku prawdopodobną przyczyną zakażenia pałeczkami *Salmonella* mógł być kontakt z odpadami pokonsumpcyjnymi (skorupki jaj użyte do przygotowania potrawy). Podczas przeprowadzania dochodzeń epidemiologicznych pracownicy przypomnieli również o właściwych zasadach, jakie należy przestrzegać podczas sporządzania potraw.

INNE BAKTERYJNE ZAKAŻENIA JELITOWE (A04)

W 2024 roku na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego spośród bakteryjnych zakażeń jelitowych zarejestrowano 21 zakażeń wywołanych przez *Clostridoides difficile* oraz 1 zakażenie wywołane przez bakterię *Yersinia enterocolitica*.

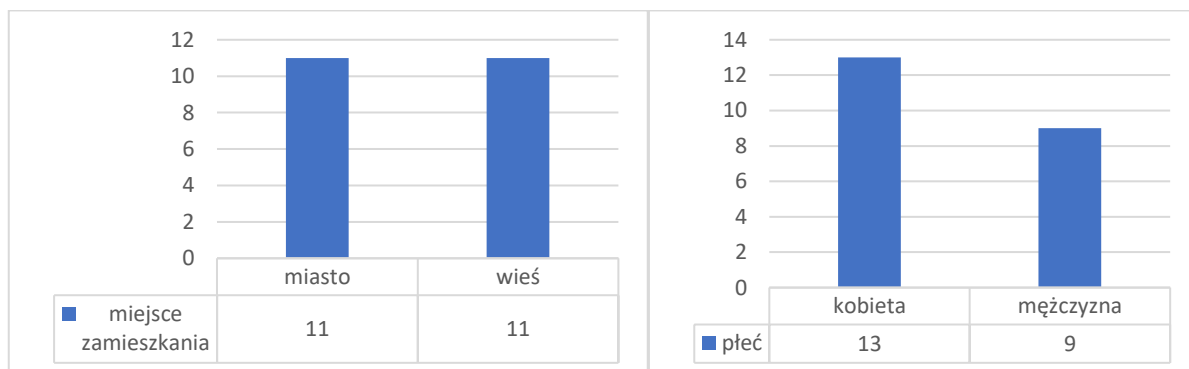
Większość zarejestrowanych przypadków bakteryjnego zakażenia jelitowego, wystąpiło u mieszkańców z grupy wiekowej pow. 60 r.ż.

Wykres 13. Rozkład bakteryjnych zakażeń jelitowych według grup wiekowych (ukończone lata) w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

Częściej bakteryjne zakażenia jelitowe odnotowano u kobiet. Natomiast miejsce zamieszkania nie miało istotnego wpływu na rozkład zachorowań.

Wykres 14. Rozkład bakteryjnych zakażeń jelitowych według miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

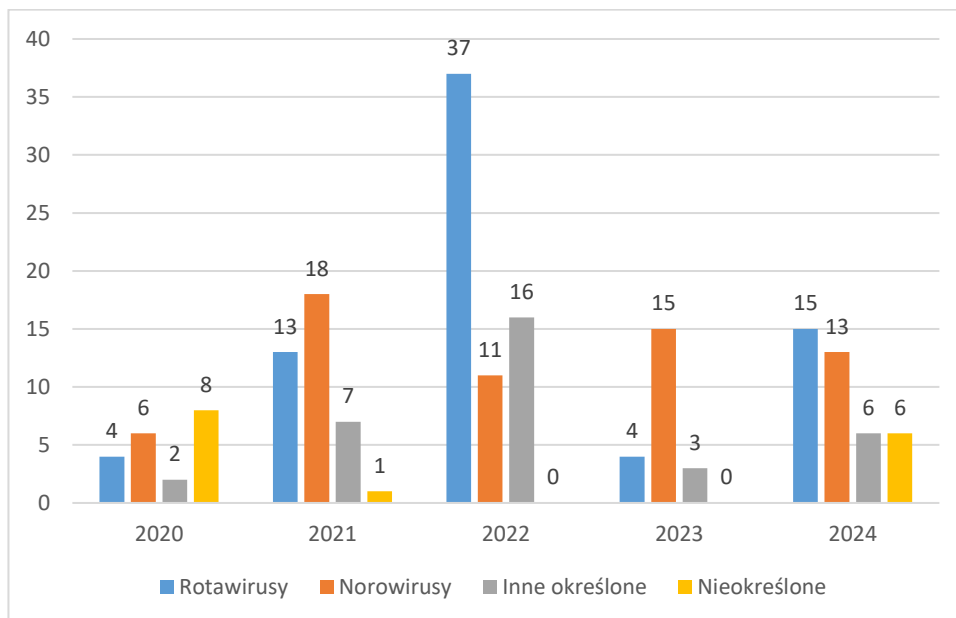

WIRUSOWE ZAKAŻENIA JELITOWE

W 2024 roku na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego odnotowano łącznie 40 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych: 15 – wywołanych przez zakażenie rotawirusem, 13 – wywołane zakażeniem norowirusem oraz po 6 przypadków zakażeń wywołanych przez inne określone wirusy (wszystkie wywołane przez adenowirus), jak i nieokreślone.

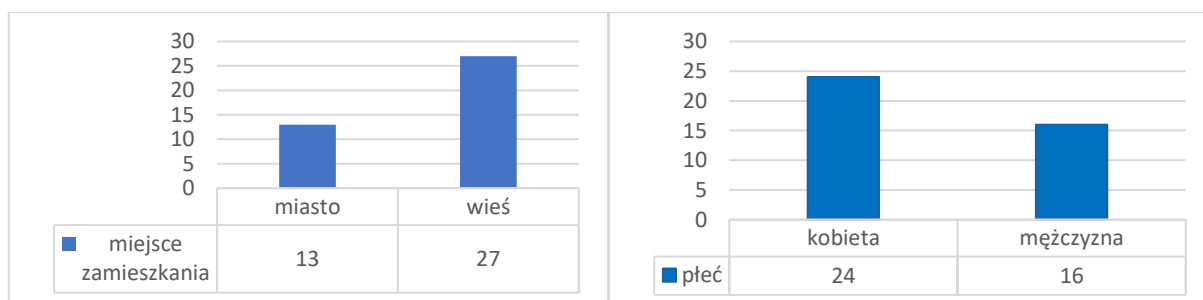
Na wykresie poniżej przedstawiono szczegółowy rozkład zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe z uwzględnieniem czynników wywołujących owe zakażenia na przestrzeni ostatnich pięciu lat.

Wykres 15. Szczegółowy rozkład zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe w powiecie golubsko-dobrzyńskim w latach 2020-2024.

Częściej wirusowe zakażenie jelitowe odnotowano wśród mieszkańców wsi oraz wśród kobiet.

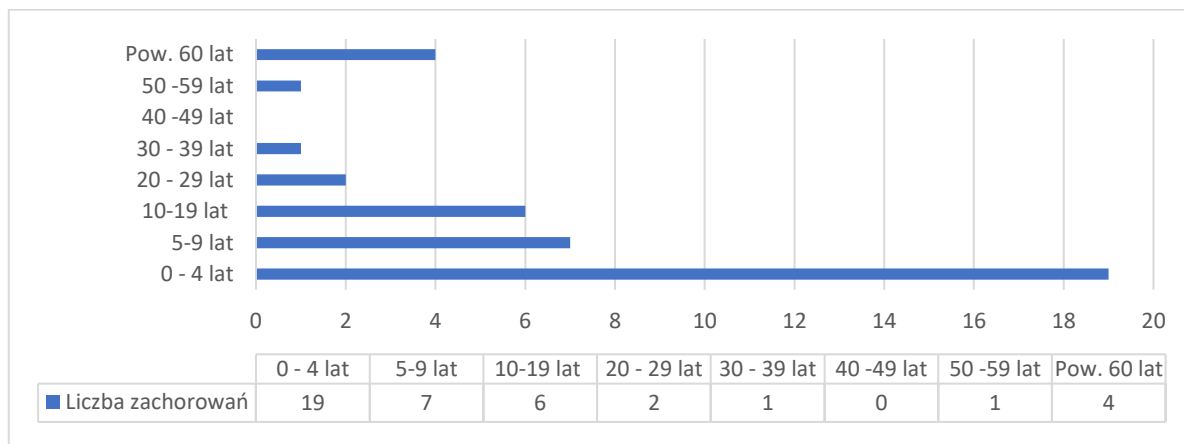
Wykres 16. Rozkład wirusowych zakażeń jelitowych (A08) wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

Podczas dochodzeń epidemiologicznych stwierdzono, że głównymi objawami chorobowymi w przypadku wirusowych zakażeń jelitowych były: wymioty, biegunka, ból brzucha i gorączka.

W 2024 roku podobnie, jak i w 2023 roku, najwięcej wirusowych zakażeń jelitowych wystąpiło w grupie wiekowej 0-4 lat (47,5% zarejestrowanych przypadków).

Wykres 17. Rozkład wirusowych zakażeń jelitowych według grup wiekowych w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

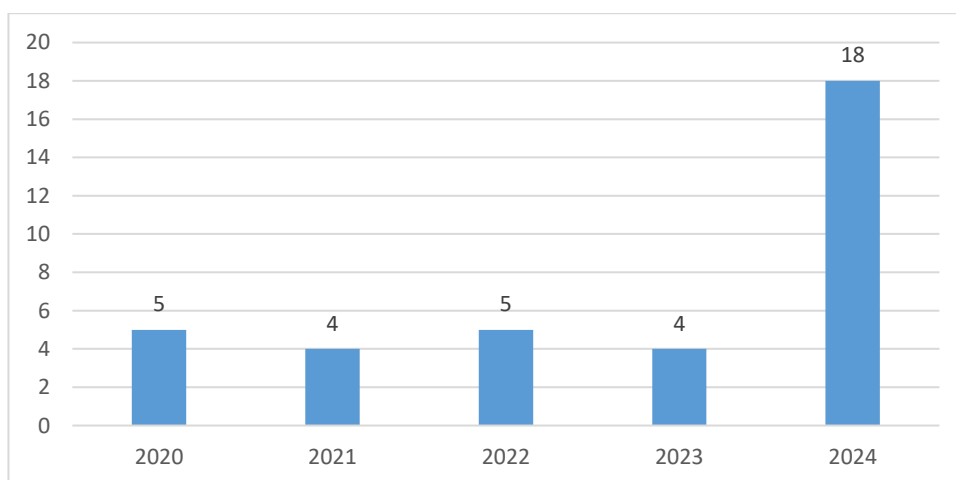

W przypadku wirusowych zakażeń jelitowych wśród dzieci do lat 2 na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego, ich procentowy udział wynosi 25% bowiem odnotowano 10 przypadków zakażeń w 2024 roku.

BIEGUNKA I ZAPALENIE ŻOŁĄDKOWO-JELITOWE DO LAT 2 O ETIOLOGII NIEOKREŚLONEJ

W analizowanym okresie czasu liczba zarejestrowanych przypadków biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowego BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2 w powiecie golubsko-dobrzyńskim w porównaniu do lat ubiegłych znacząco wzrosła, bowiem w 2024 roku odnotowano 18 przypadków. Wśród zarejestrowanych dzieci, leczenie 11 z nich przebiegało w warunkach szpitalnych.

Wykres 18. Liczba zarejestrowanych przypadków biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowego BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2 na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego w latach 2020-2024.

Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień

Szczepienia ochronne okazały się najskuteczniejszym narzędziem zwalczania chorób zakaźnych i przyczyniły się w znacznej mierze do ogromnego skoku cywilizacyjnego, jakiego doświadczyła ludzkość w ciągu ostatniego wieku. Obowiązkowe szczepienia ochronne są skuteczną i społecznie powszechnie akceptowaną metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne. Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób (zwykle odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu wysokiego odsetka populacji – tj. co najmniej ok. 95%), co skutecznie zapobiega szerzeniu się zachorowań nie tylko wśród zaszczepionych, ale również osób, które z powodu przeciwwskazań zdrowotnych zaszczepione być nie mogły. Wprowadzenie obowiązkowych szczepień ochronnych przeciw wybranym chorobom zakaźnym zmniejsza także społeczne skutki związane z ciężkimi zdrowotnymi następstwami chorób zakaźnych, w tym związane z kosztami leczenia tych chorób oraz ich powikłań.

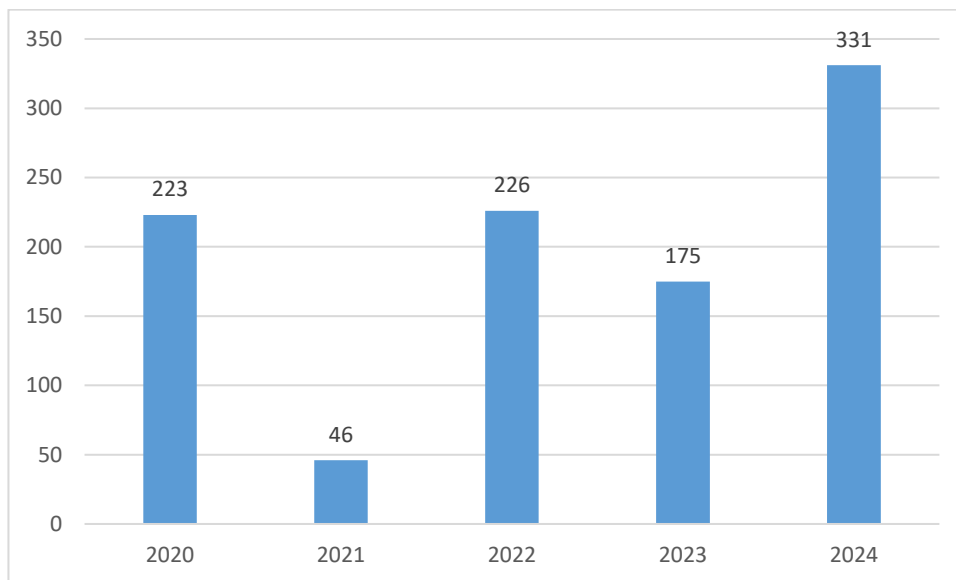
Z grupy chorób objętych obowiązkiem szczepień ochronnych w roku 2024, nie wystąpiły zachorowania na błonicę, poliomyelitis, tężec, odrę, różyczkę, a także choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae typ B*. Wystąpiły natomiast zachorowania na ospę wietrzną, krztusiec i świnkę.

OSPA WIETRZNA

Ospa wietrzna to choroba występująca na całym świecie. Najczęstsze objawy kliniczne to brak łaknienia, ból głowy, osłabienie, niewysoka gorączka. Wysypka pojawia się stopniowo i przechodzi od fazy plam do pęcherzyków, krost i krótko utrzymujących się blizn. Wysypka występuje na całym ciele, choć początkowo pojawia się na tułowi, towarzyszy jej silny świąd. Przebieg ospy wietrznej najczęściej łagodny jest u dzieci – u młodzieży i dorosłych może charakteryzować się znacznym nasileniem objawów. Wirus wywołujący ospę wietrzną szerzy się drogą kropelkową, przez kontakt bezpośredni i pośrednio przez kontakt z przedmiotami świeżo zanieczyszczonymi wydzieliną z pęcherzyków od chorej osoby. Ospa wietrzna charakteryzuje się wysoką zaraźliwością.

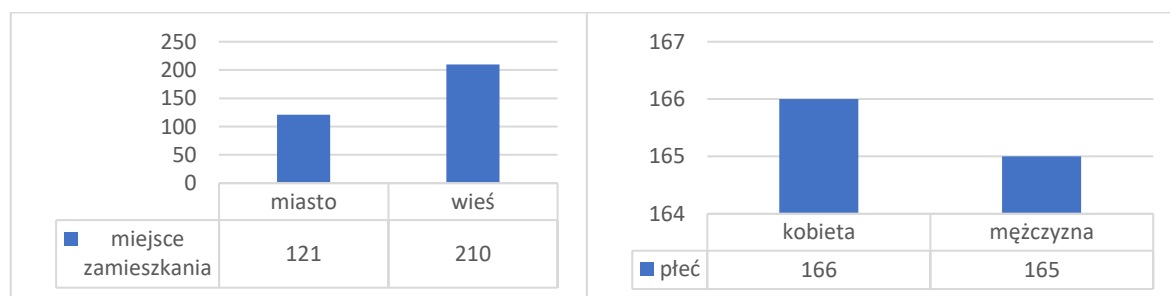
W 2024 roku w porównaniu z 2023 rokiem w powiecie golubsko-dobrzyńskim zanotowano wyraźny wzrost liczby zachorowań na ospę wietrzną. W roku 2023 zanotowano 175 przypadków, a w 2024 - 331.

Wykres 19. Liczba zarejestrowanych przypadków ospy wietrznej na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego w latach 2020-2024.

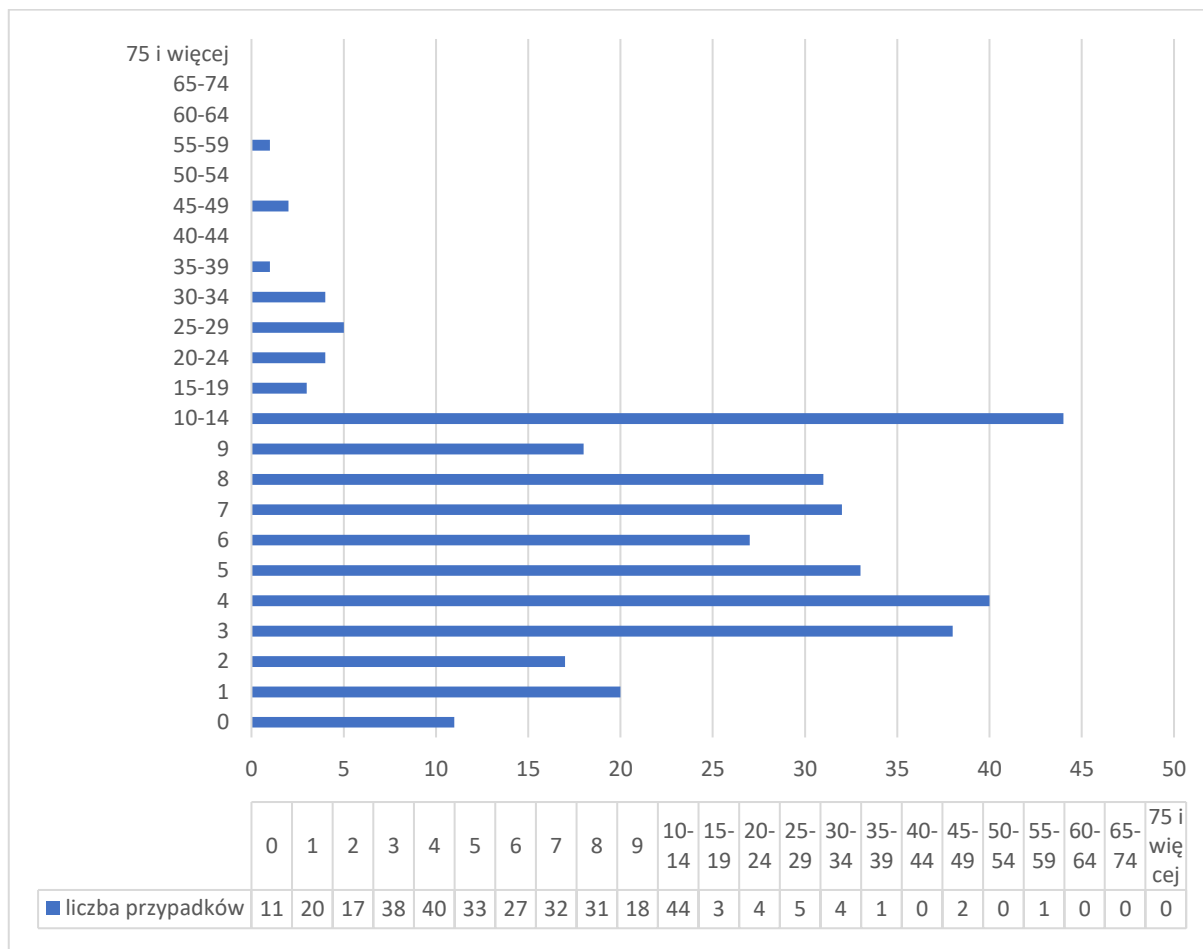
Częściej zachorowania na ospę wietrzną odnotowano wśród mieszkańców wsi. Z kolei płeć nie miała znaczącego wpływu na rozkład zachorowań.

Wykres 20. Rozkład zachorowań na ospę wietrzną wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w roku 2024.

Zachorowania miały charakter środowiskowy i konkretyzowały się w grupach przedszkolnych i szkolnych z terenu całego powiatu.

Wykres 21. Rozkład zachorowań na ospę wietrzną według wieku (ukończone lata) w powiecie golubsko-dobrzyńskim w roku 2024.

Wśród zarejestrowanych osób 5 wymagało hospitalizacji ze względu na ciężki przebieg zachorowania. U jednej z nich, w przebiegu zachorowania na ospę wietrzną, wystąpiła neuroinfekcja (zapalenie opon mózgowych). W płynie mózgowo-rdzeniowym u 28 – letniego mężczyzny stwierdzono *Varicell zoster*. Wszystkie osoby, u których zdiagnozowano ospę wietrzną nie były uodpornione przeciwko ospie wietrznej.

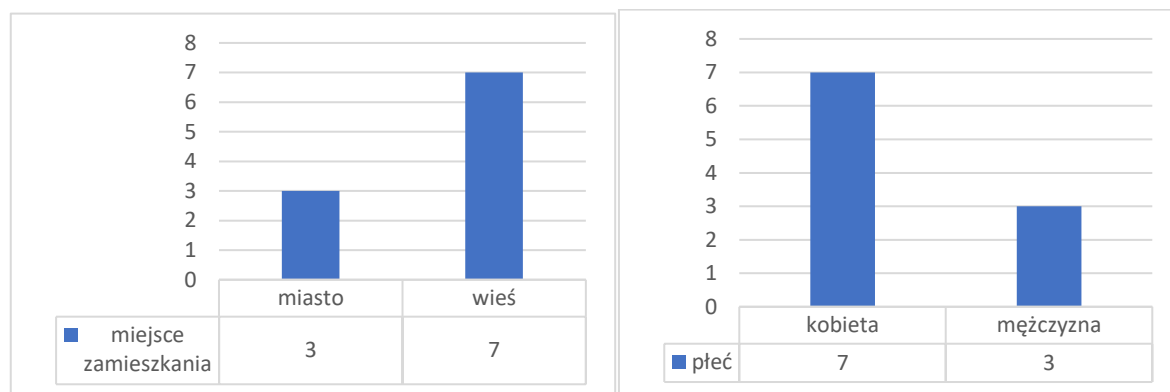
KRZTUSIEC

Krztusiec jest chorobą wywołaną przez toksyny, których liczne rodzaje wytwarzają bakterie *Bordetella pertussis* i zwykle przebiega bezgorączkowo. Najważniejszym objawem krztuśca jest bardzo silny, napadowy, przewlekły kaszel, któremu zwykle towarzyszy duszność i świst wdechowy, określany jako „pianie”, lub wymioty pod koniec napadu kaszlu. Krztusiec jest najgroźniejszy dla noworodków i małych niemowląt, jednak ciężko chorują również osoby starsze. Zachorować można w każdym wieku, a chorobę przechodzić kilka razy w życiu.

W 2024 roku na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego odnotowano 10 przypadków zachorowań na krztusiec: 4 przypadki możliwe i 6 przypadków potwierdzonych, zakwalifikowanych zgodnie z kryteriami określonymi w *Definicjach przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego* opracowanych przez NIZP-PZH w Warszawie. W latach 2022-2023 na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego nie zarejestrowano żadnego zachorowania na krztusiec ze względu na brak zgłoszeń podejrzeń lub zachorowań na krztusiec.

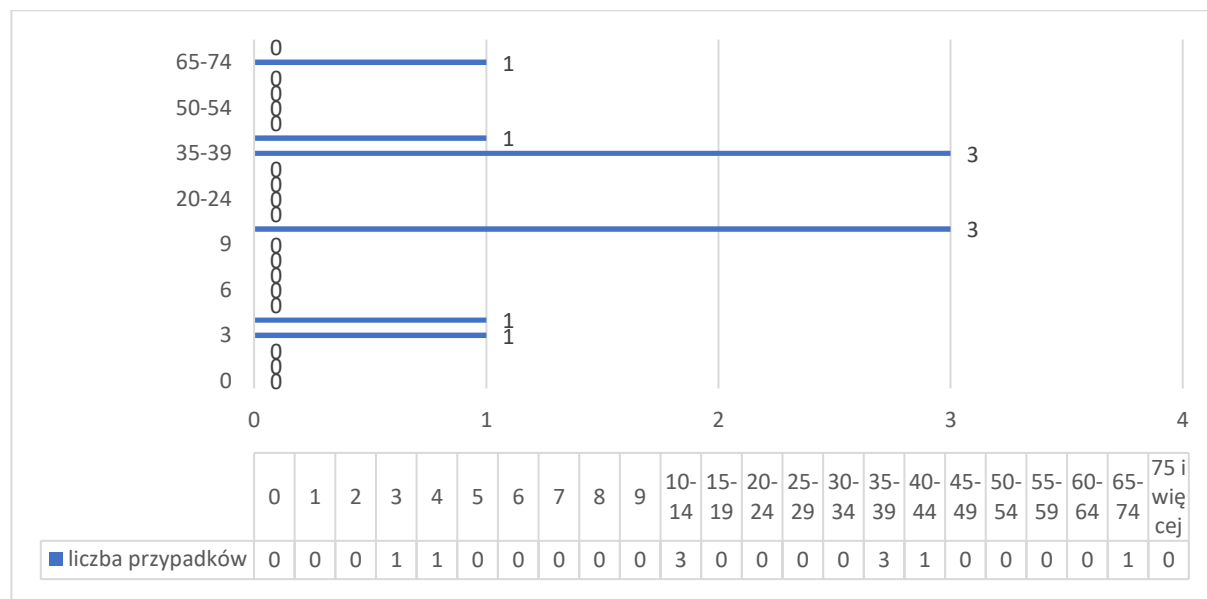
Częściej zachorowania na krztusica odnotowano wśród mieszkańców wsi i kobiet.

Wykres 22. Rozkład zachorowań na krztusiec wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

Jak wynika z poniższego wykresu największa liczba zachorowań wystąpiła w grupach wiekowych 10-14 lat oraz 30-39 lat.

Wykres 23. Rozkład zachorowań na krztusiec według wieku (ukończone lata) w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

Analizując informacje o stanie zaszczepienia zarejestrowanych osób wynika, że zachorowania wystąpiły zarówno wśród osób szczepionych przeciw krztuścowi pełnym cyklem (7 osób), jak również nieszczepionych (1 osoba) lub u których brak jest danych o szczepieniu (2 osoby).

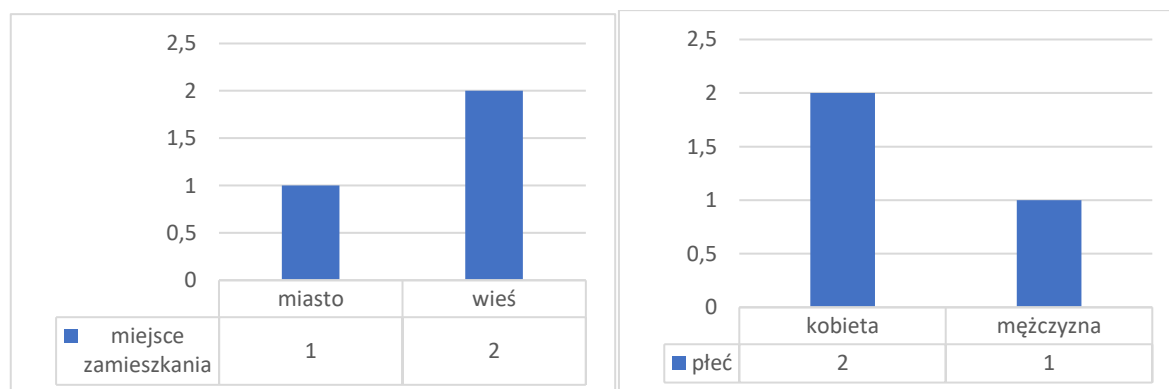
ŚWINKA

Świnka jest ogólnoustrojową chorobą wywołaną zakażeniem wirusem świnki (*paramyksowirus*) przebiegającą z zajęciem narządów gruczołowych (najczęściej ślinianek, niekiedy trzustki, rzadziej układu nerwowego). Źródłem zakażenia jest chory człowiek. Okres wylęgania choroby wynosi 14–24 dni (przeciętnie 17 dni). Zakaźność występuje już przed obrzękiem ślinianek przyusznych (przyusznic) i do 2 tygodni od początku choroby.

W 2024 roku w powiecie golubsko-dobrzyńskim zarejestrowano 3 przypadki zachorowania na świnkę. W 2022 roku odnotowano 2 zachorowania, a w 2023 roku nie odnotowano żadnego zachorowania na świnkę.

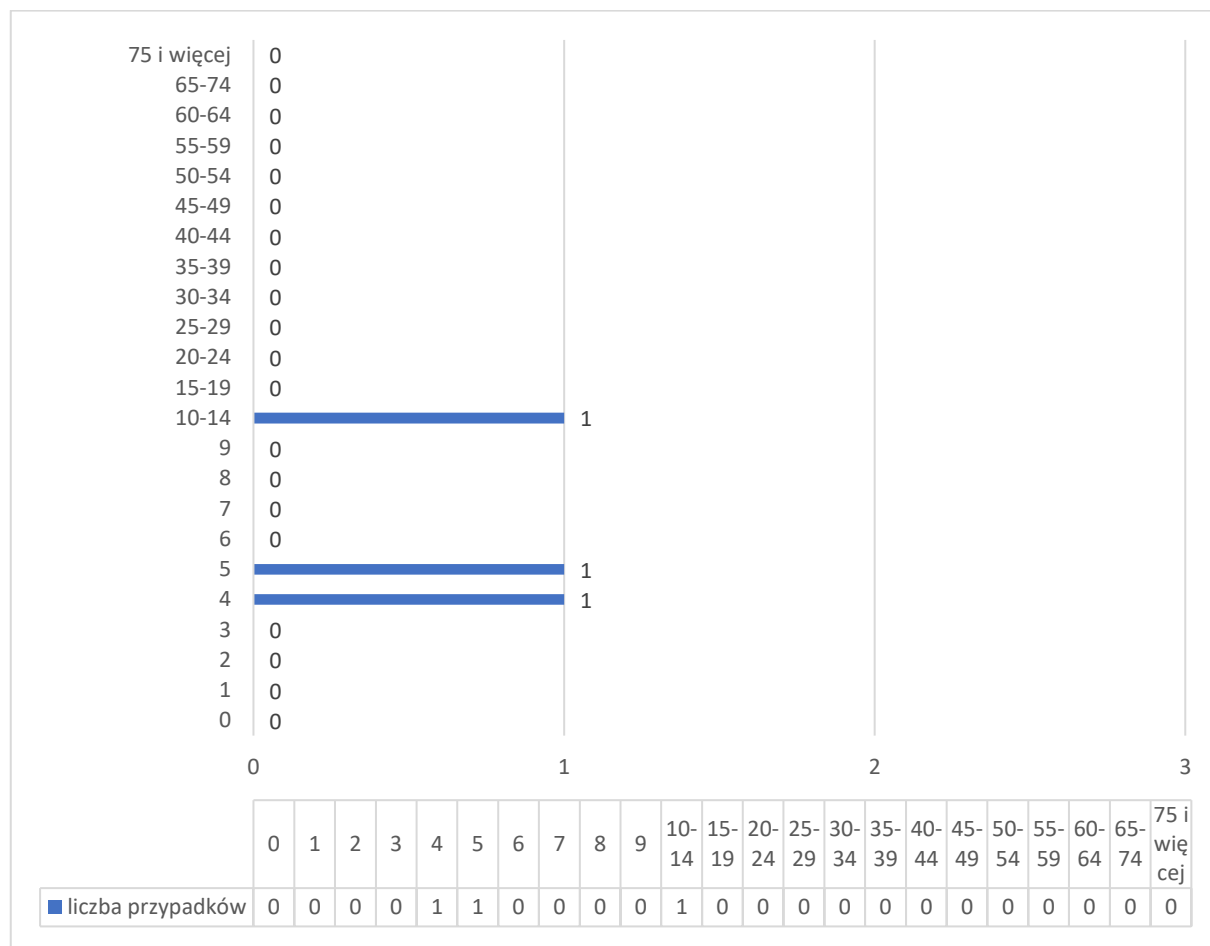
Wśród chorujących przeważały kobiety oraz mieszkańcy terenów wiejskich.

Wykres 24. Rozkład zachorowań na świnkę według wieku (ukończone lata) w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

Na wykresie poniżej widać, iż zachorowania wystąpiły w grupach wiekowych: 4 lata, 5 lat i 10-14 lat. Osoby te zostały uodpornione przeciw śwince 1 dawką szczepionki skojarzonej (4-latka) lub 2 dawkami (5-latka i 10-latek).

Wykres 25. Rozkład zachorowań na świnkę według wieku (ukończone lata) w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

Inne choroby wysypkowe wieku dziecięcego

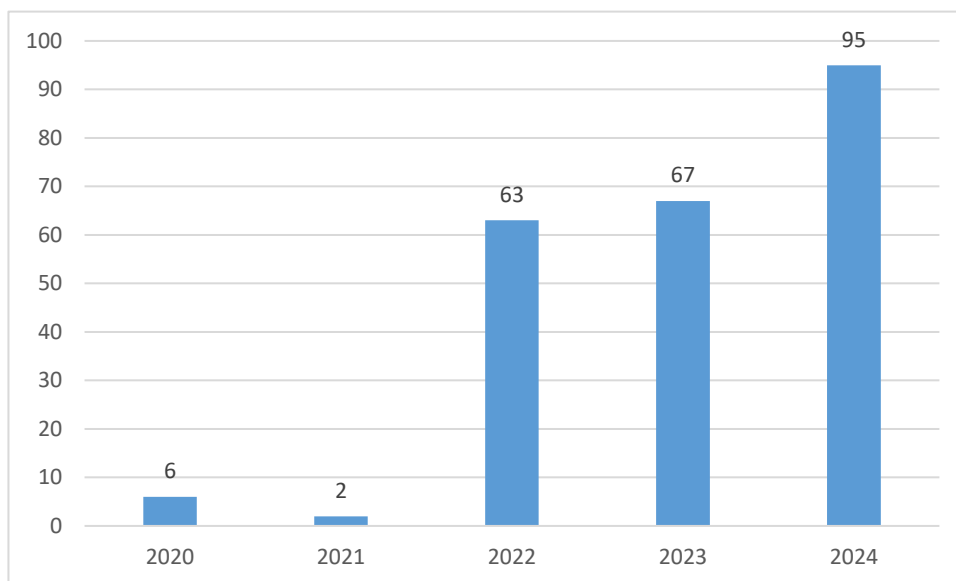
PŁONICA

Szkarlatyna (płonica) to choroba bakteryjna, spowodowana przez zakażenie paciorkowcami – bakteriami wywołującymi m.in. anginę. Źródłem zakażenia jest chory na anginę lub płonicę. Zarazić się można drogą kropelkową, a także przez przedmioty lub pokarmy zakażone przez chorego. Ryzyko zachorowania po kontakcie domowym osoby wrażliwej z chorym ocenia się na 25%. Chorują głównie dzieci, u dorosłych choroba zdarza się rzadko. Najczęściej do zakażenia dochodzi w przedszkolach i szkołach. Zachorowania zdarzają się w klimacie umiarkowanym częściej w miesiącach jesiennych i zimowych. Choroba wylęga się krótko – od 12 godzin do 4 dni.

W 2024 roku w porównaniu z 2023 rokiem w powiecie golubsko-dobrzyńskim zanotowano znaczny wzrost liczby zachorowań na płonicę. W roku 2023 zanotowano 67 przypadków,

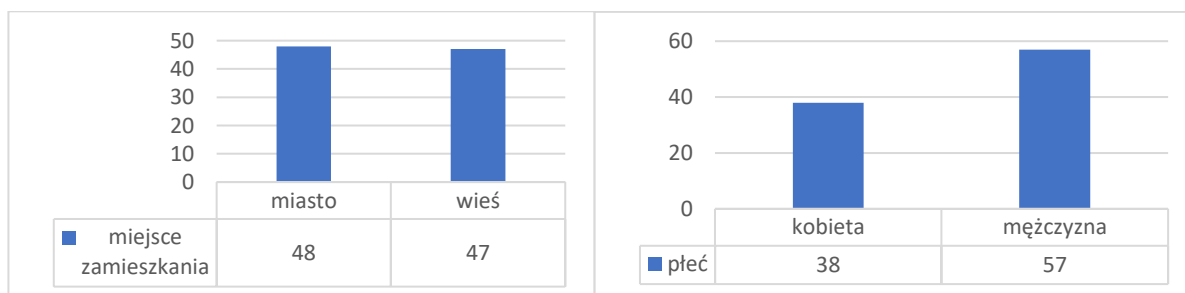
a w 2024 - 95. Wszystkie przypadki płonicy w powiecie golubsko-dobrzyńskim oparte były jedynie na objawach klinicznych i diagnozie lekarskiej (przypadki możliwe).

Wykres 26. Liczba zarejestrowanych przypadków płonicy na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego w latach 2020-2024.

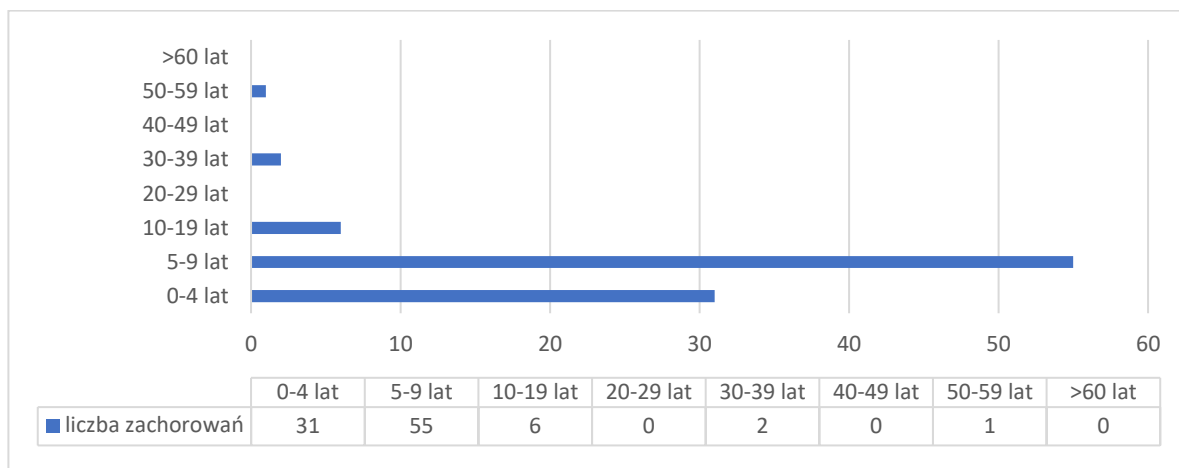
Częściej zachorowania na płonicę odnotowano wśród mężczyzn. Z kolei miejsce zamieszkania nie miało znaczącego wpływu na rozkład zachorowań.

Wykres 27. Rozkład zachorowań na płonicę wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

Zachorowania na płonicę w powiecie golubsko-dobrzyńskim wystąpiły w przeważającej ilości wśród wychowanków placówek nauczania i wychowania, czyli z grupy wiekowej 0-9 lat (90,53% ogółu zachorowań na płonicę).

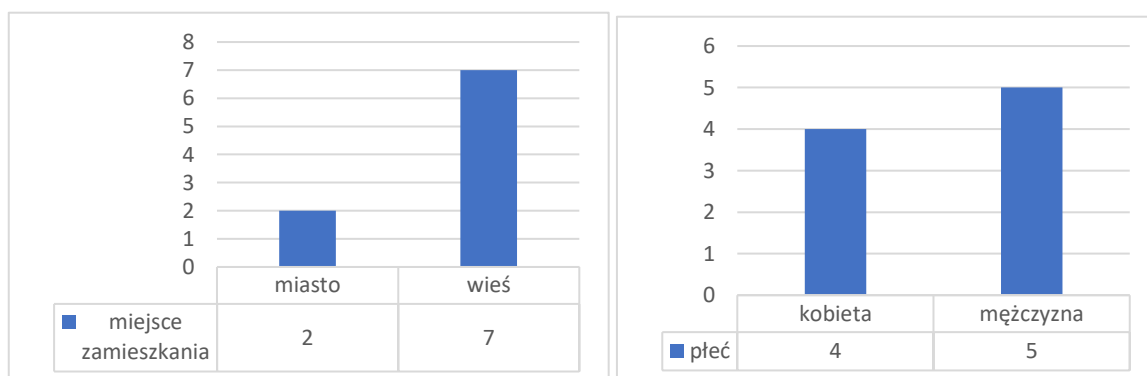
Wykres 28. Rozkład zachorowań na płonicę według wieku (ukończone lata) w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek ze szczególnym uwzględnieniem WZW typu B, WZW typu C, HIV/AIDS

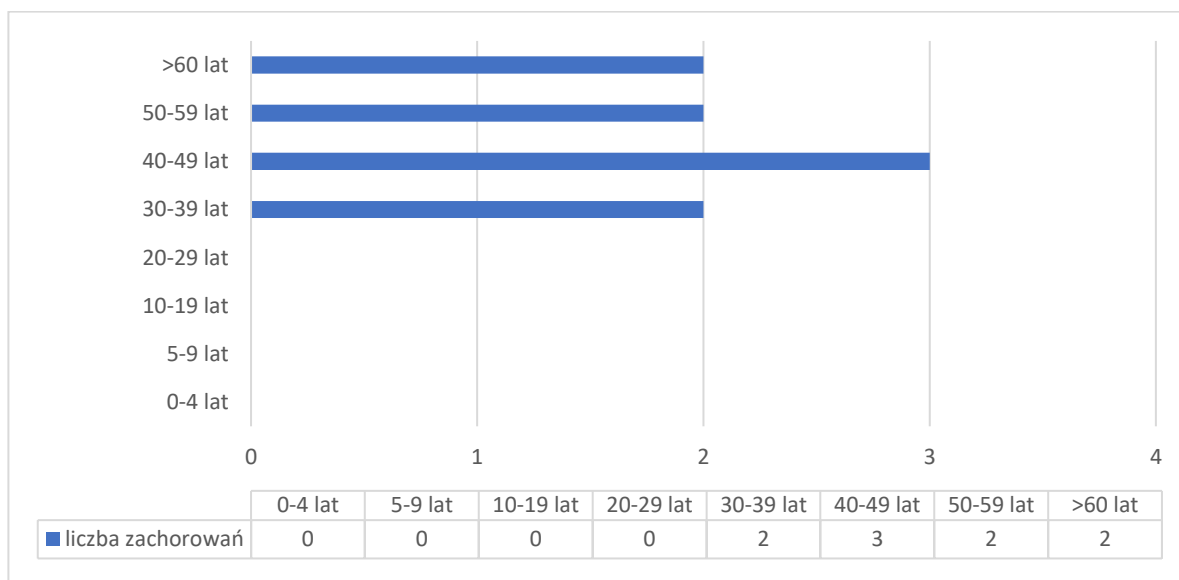
Wirusowe zapalenia wątroby, to choroby wywoływane przez hepatotropowe wirusy, które powodują stan zapalny wątroby. W niektórych przypadkach WZW może przebiegać jak ciężka choroba i grozić poważnymi następstwami zdrowotnymi. Zależy to między innymi od typu WZW oraz wieku zakażonego, jego stanu zdrowia przed zakażeniem i chorób współistniejących. Wirusy wywołujące WZW są odporne na działanie czynników fizycznych i chemicznych. Na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego w danym okresie sprawozdawczym wystąpił 1 przypadek wirusowego zapalenia wątroby typu B o przebiegu ostrym. Ponadto zarejestrowano 9 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B - przewlekłego i BNO. W roku 2023 były to 2 przypadki. Częściej zachorowania wystąpiły u osób zamieszkujących teren wiejski, natomiast płeć nie miała na to znaczącego wpływu.

Wykres 29. Rozkład zachorowań na wzw typu B przewlekłe i BNO wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

Rozkład zachorowań na wzv typu B - przewlekłe i BNO wg grup wiekowych na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego w 2024 roku przedstawiono poniżej.

Wykres 30. Rozkład zachorowań na wzv typu B przewlekłe i BNO według grup wiekowych (ukończone lata) w powiecie golubsko-dobrzyńskim w roku 2024.

Ważnym problemem epidemiologicznym są zachorowania na WZW typu C. Zakażenie wirusem HCV występuje głównie w postaci bezobjawowej. Chorobę rozpoznaje się na ogół przypadkowo w późnym jej okresie. Zakażenie prowadzi do poważnych następstw zdrowotnych w postaci przewlekłego zapalenia wątroby, marskości wątroby i raka wątroby. W roku 2024 w powiecie golubsko-dobrzyńskim zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na WZW typu C - przewlekłego i BNO. Zakażona kobieta zamieszkuje na terenie jednej z gmin powiatu golubsko-dobrzyńskiego. Jest to osoba z grupy wiekowej powyżej 60 r.ż. Do zakażenia mogło dojść podczas wykonywania małego zabiegu chirurgicznego.

W 2024 roku u żadnego z mieszkańców powiatu golubsko-dobrzyńskiego nie wykryto nowego zakażenia HIV. W roku poprzednim wykryto 1 zakażenie HIV u uchodźcy z Ukrainy, który osiedlił się na terenie jednej z gmin powiatu golubsko-dobrzyńskiego. Zakażenie to zakończyło się zgonem.

Choroby inwazyjne

W 2024 roku na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego zarejestrowano 13 przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pyogenes*, która przebiegała wyłącznie pod postacią róży. Przypadki przebiegające pod postacią róży to przypadki możliwe, z których 4 wymagały leczenia w warunkach szpitalnych. Spośród 13 narażonych mieszkańców powiatu golubsko-dobrzyńskiego, 7 osób należało do grupy wiekowej powyżej 60 r.ż., 3 osoby

do grupy wiekowej 50-59 lat i kolejne 3 osoby do grupy wiekowej 40-49 lat. Częściej chorowali mieszkańcy wsi (9 przypadków) niż miasta (4 przypadki), a według płci: kobiety (9 przypadków) niż mężczyźni (4 przypadki).

U jednego z mieszkańców powiatu golubsko-dobrzyńskiego zarejestrowano inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*. Zachorował 40-letni mieszkaniec z terenu wiejskiego. Zachorowanie przybrało w tym przypadku postać posocznicy i zapalenia płuc.

Neuroinfekcje

W 2024 roku na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego zarejestrowano 6 przypadków neuroinfekcji: (2 w przebiegu innych chorób zarejestrowanych w MZ-56 (listerioza i ospa wietrzna), 1 kleszczowe zapalenie mózgu, 1 neuroboreliozę oraz 2 przypadki wirusowych zapaleń opon mózgowo-rdzeniowych (enterowirusowe i nieokreślone).

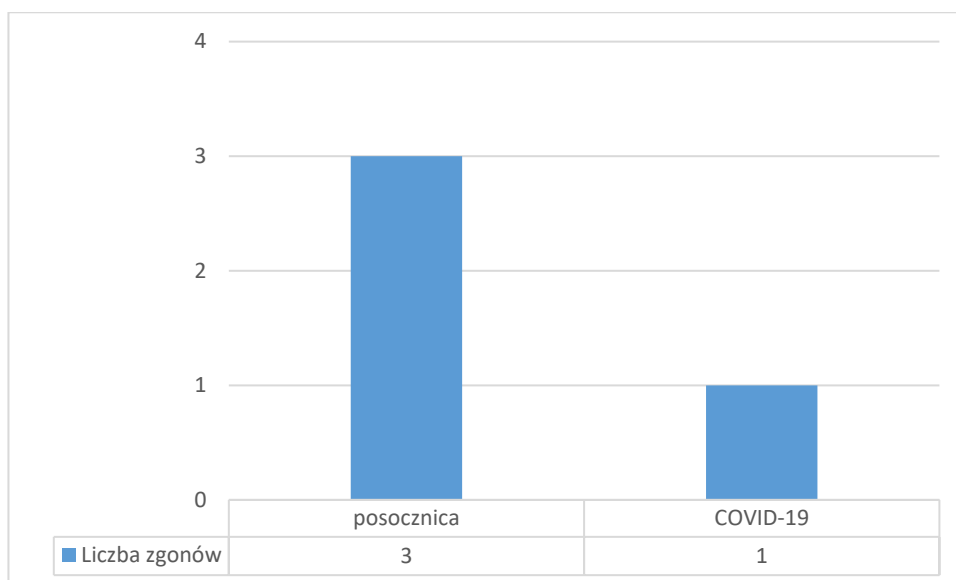
We wszystkich przypadkach wykonano ogólne badanie płynu mózgowo-rdzeniowego, a mikrobiologiczne – w 5. Dodatkowo wyniki badania mikrobiologicznego płynu mózgowo-rdzeniowego pozwoliły na poznanie patogenów wywołujących zachorowanie.

Zarejestrowane przypadki dotyczą mieszkańców terenów wiejskich. Na wystąpienie zachorowania nie miała znaczenia płeć (3 kobiety, 3 mężczyźni). Chorzy kwalifikują się do następujących grup wiekowych: 20-29 lat (3 przypadki), 30-39 lat (1 przypadek) oraz 40-49 lat (2 przypadki).

Zgony z powodu chorób zakaźnych

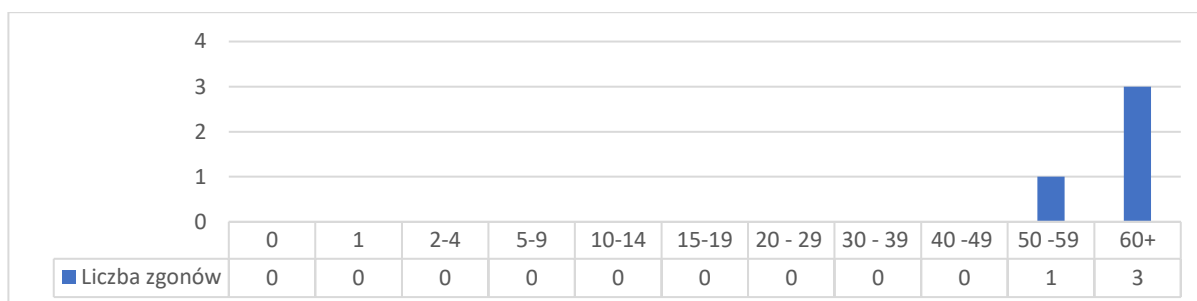
W roku 2024 na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego odnotowano 4 zgony z powodu zakażenia i choroby zakaźnej, których najczęstszą przyczyną była posocznica (wywołana przez inne bakterie Gram-ujemne, inne określone gronkowce lub nie określona). W roku 2023 zanotowano 8 zgonów.

Wykres 31. Przyczyny zgonów z powodu chorób zakaźnych w powiecie golubsko-dobrzyńskim w roku 2024.

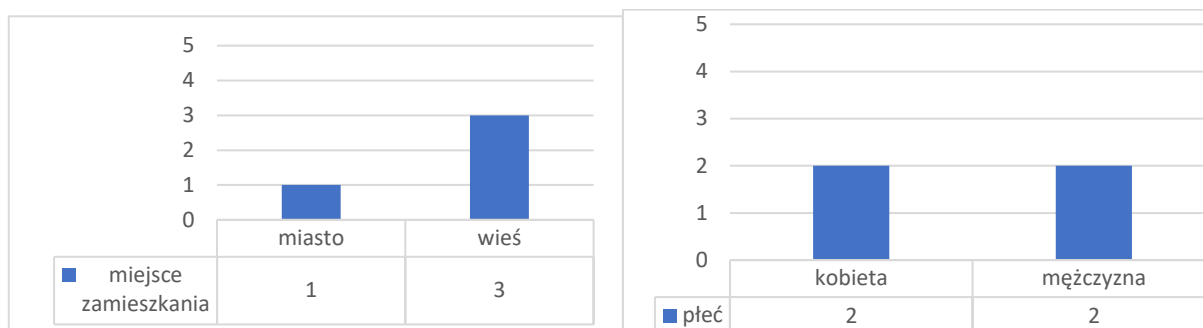
Zgony z powodu chorób zakaźnych najczęściej wystąpiły u osób z grupy powyżej 60 r. ż.

Wykres 32. Rozkład zgonów wg wieku zmarłych w powiecie golubsko-dobrzyńskim w roku 2024.

Zgony rozłożyły się równomiernie w przypadku płci, a według miejsca zamieszkania przeważały osoby zamieszkujące teren wiejski.

Wykres 33. Rozkład zgonów wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w roku 2024.

WYKONAWSTWO SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Corocznie, na podstawie danych uzyskanych ze sprawozdania rocznego ze szczepień ochronnych (MZ-54), jest opracowywana szczegółowa analiza przeprowadzonych szczepień ochronnych. Wspomniana analiza dokonywana jest zarówno pod względem stanu zaszczepienia przeciwko poszczególnym chorobom zakaźnym dzieci z poszczególnych roczników oraz osób z określonych grup zawodowych, a także pod względem grup ryzyka podlegających obowiązkowi szczepień.

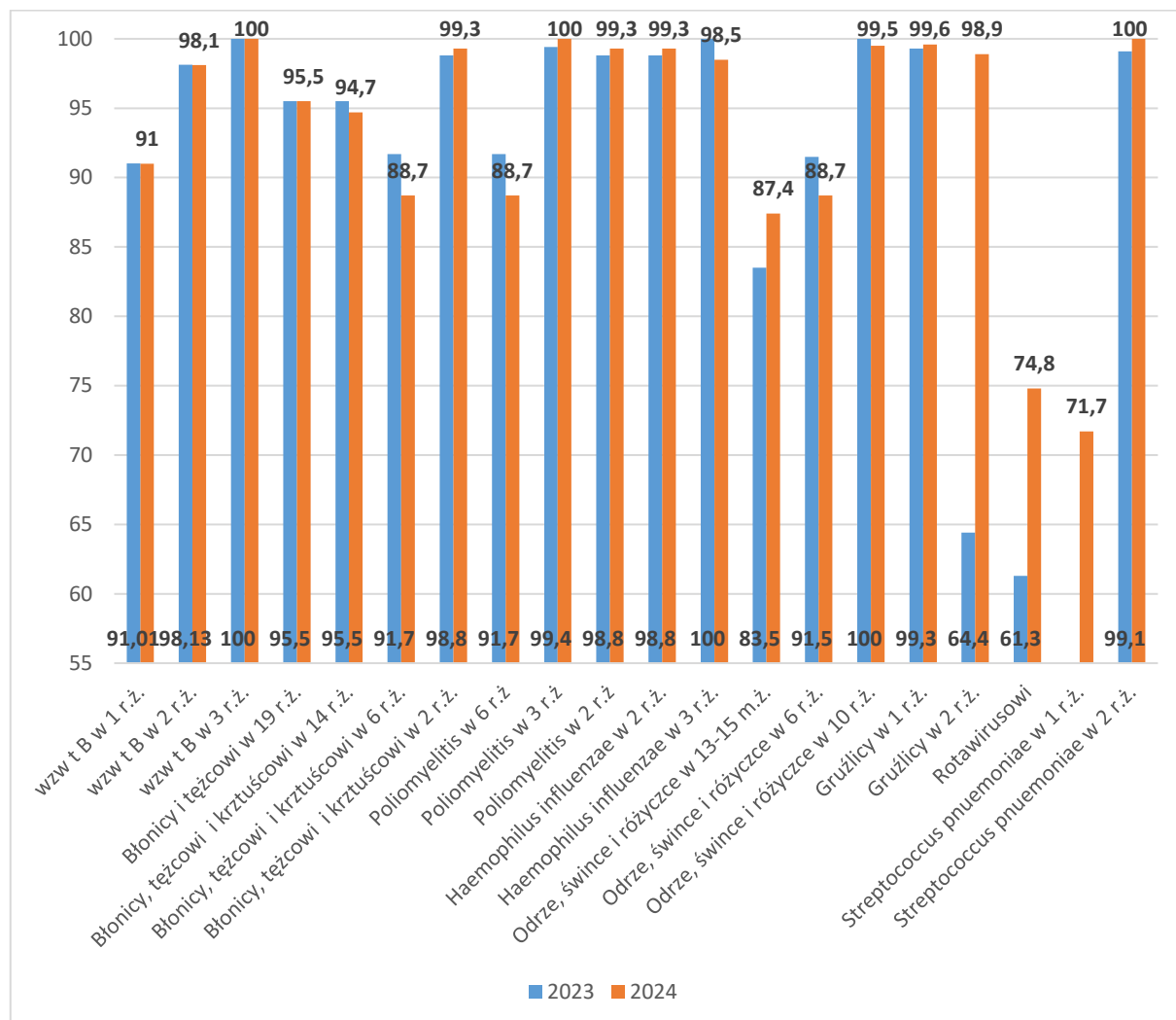
Wykonanie obowiązkowych szczepień na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego w 2024 roku było na wysokim poziomie.

REALIZACJA OBOWIĄZKOWYCH SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Obowiązkowe szczepienia ochronne są skuteczną i społecznie powszechnie akceptowaną metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne. Warunkiem osiągnięcia odporności w skali populacji jest wysoki odsetek zaszczepionych osób (zwykle odporność populacyjną osiąga się przy zaszczepieniu wysokiego odsetka populacji – tj. co najmniej ok. 95%), co skutecznie zapobiega szerzeniu się zachorowań nie tylko wśród zaszczepionych, ale również wśród osób, które z powodu przeciwwskazań zdrowotnych zaszczepione być nie mogły. Wprowadzenie obowiązkowych szczepień ochronnych przeciw wybranym chorobom zakaźnym zmniejsza także społeczne skutki związane z ciężkimi zdrowotnymi następstwami chorób zakaźnych, w tym związane z kosztami leczenia tych chorób oraz ich powikłań.

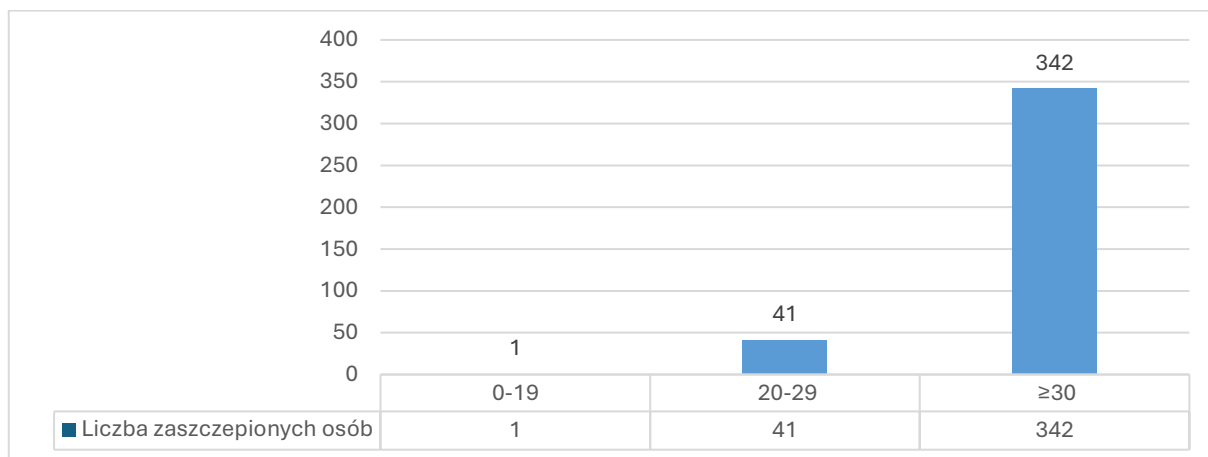
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu nadzorował i koordynował wykonywanie rządowego programu uodporniania populacji przeciw chorobom zakaźnym w 10 podmiotach leczniczych podstawowej opieki zdrowotnej (punktach szczepień). Realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych w 2024 roku była na wysokim poziomie.

Wykres 34. Wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych w wybranych grupach wiekowych w powiecie golubsko-dobrzyńskim w latach 2023-2024.

Szczepienie przeciw tężcowi stosowane jest w celu indywidualnej ochrony przed zachorowaniem. Stałe podnoszenie poziomu uodpornienia populacji pozostaje jedynym skutecznym sposobem zapobiegania chorobie. Obowiązkowe szczepienia poekspozycyjne przeciw tężcowi utrzymują się na wysokim poziomie.

Wykres 35. Liczba szczepień poekspozycyjnych przeciwko tężcowi według grup wiekowych w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.

REALIZACJA ZALECANYCH SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Zalecane szczepienia ochronne, to szczepienia ochronne przeciw chorobom zakaźnym, inne niż szczepienia obowiązkowe. Szczepieniom zalecanych mogą poddawać się osoby zainteresowane. Z tej formy profilaktyki mogą skorzystać osoby w różnym wieku, w zależności od wskazań do stosowania danych preparatów szczepionkowych.

W 2024 roku kontynuowany był *Powszechny program szczepień przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV)*, realizujący założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Ponadto, od 1 września 2024 roku podmioty Podstawowej Opieki Zdrowotnej miały możliwość realizacji szczepień przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) również w szkołach podstawowych. W związku z powyższym, liczba osób zaszczepionych w ramach szczepień zalecanych zwiększyła się. Dane dotyczące stanu uodpornienia osób biorących udział w programie, zbierane były w elektronicznym systemie rejestracji prowadzonym przez *Centrum e-Zdrowia*.

Od 15 października 2024 roku szczepienie przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży zostało objęte programem zalecanych szczepień ochronnych, dla których zakup szczepionek został sfinansowany przez Ministra właściwego do spraw Zdrowia. Szczepienia przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży były realizowane nieodpłatnie przez placówki dla tych pacjentek, którym udzielają świadczeń z zakresu Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ). Szczepionka była podawana w podmiotach POZ kobietom w ciąży po ukończeniu 27. do 36. tygodnia ciąży, a w uzasadnionych przypadkach zagrożenia przedwczesnym porodem – po ukończeniu 20. tygodnia ciąży, w schemacie jednodawkowym.

NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPIENNE

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu odnotował w 2024 roku podobnie, jak i w 2023 roku, 1 niepożądany odczyn poszczepienny, zakwalifikowany przez lekarza jako łagodny. Wystąpił on po szczepieniu przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i *poliomyelitidis*, po podaniu szczepionki Infanrix-IPV.

UCHYLANIE SIĘ OD OBOWIĄZKU SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

W kalendarzu obowiązkowych szczepień ochronnych znajdują się szczepionki chroniące przed wieloma groźnymi chorobami wirusowymi. To dzięki szczepieniom wiele z nich zostało wyeliminowanych i nie stanowią zagrożenia dla zdrowia publicznego.

Od kilku lat zauważalny jest jednak wzrost uchylania się od obowiązku szczepień ochronnych przez rodziców i opiekunów nieletnich dzieci. Chociaż ruchy antyszczepionkowe obecne były już kilkadziesiąt lat temu, to w ostatnich latach statystyki pokazują, że coraz więcej dzieci jest niezaszczepionych. Jest to bardzo niebezpieczny trend i zarazem wyzwanie dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej, aby trend ten zahamować.

Corocznie dochodzi do sytuacji, gdzie terminy obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży zostają przesunięte przez rodziców. Zjawiska te argumentowane są m.in.: zachorowaniami na choroby zakaźne czy też sytuacjami losowymi.

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu rozpoczął postępowania egzekucyjnego w stosunku do 10 rodziców nie zgłaszających swoich dzieci do obowiązkowych szczepień ochronnych. Na dzień 31.12.2024 roku na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego od obowiązku szczepień ochronnych uchyła się łącznie 49 rodziców (35 dzieci).

PODSUMOWANIE

1. W 2024 roku sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń w powiecie golubsko-dobrzyńskim była zróżnicowana, ale ogólnie zadowalająca. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wyraźny wzrost zachorowań na płonicę, ospę wietrzną, krztusiec oraz grypę. Szczególnie duża liczba przypadków grypy mogła wynikać nie tylko z sezonowych wzrostów zachorowań, ale także z niskiego zainteresowania szczepieniami przeciwko tej chorobie. Mimo dostępności szczepionek i kampanii informacyjnych, wiele osób rezygnowało z profilaktyki, co mogło przyczynić się do zwiększonej liczby zachorowań. Z kolei wzrost zachorowań na krztusiec może być związany z obniżającą się odpornością populacyjną oraz niewystarczającym poziomem wyszczepialności. W przypadku płonicy i ospy wietrznej wzrost zakażeń może wskazywać na naturalne

wahania zachorowalności w populacji dziecięcej. Mimo wzrostu liczby przypadków nie odnotowano jednak ognisk epidemicznych.

2. Wyraźny wzrost zachorowań wystąpił również w przypadku chorób ośrodkowego układu nerwowego. Wiele z tych przypadków było powiązanych z innymi chorobami zakaźnymi rejestrowanymi w raporcie MZ-56, co może wskazywać na powikłania neurologiczne związane z przebiegiem niektórych infekcji.
3. Nie zarejestrowano natomiast przypadków tężca, błonicy ani *poliomyelitis*, co świadczy o korzystnej sytuacji epidemiologicznej w odniesieniu do tych chorób. Jest to efekt skutecznego systemu obowiązkowych szczepień ochronnych, które zapewniają wysoki poziom odporności populacyjnej.
4. W ujęciu rok do roku wzrosła natomiast liczba nowo wykrytych przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B. Może to wynikać zarówno z większej liczby zakażeń, jak i skuteczniejszych działań diagnostycznych, które pozwoliły na wcześniejsze wykrycie choroby.
5. Pozytywnym zjawiskiem jest także zmniejszenie liczby zgłaszanych zgonów na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego. W 2022 roku odnotowano 34 zgony, w 2023 roku liczba ta spadła do 8, a w 2024 roku zarejestrowano już tylko 4 przypadki śmiertelne. Może to świadczyć o skuteczniejszych działaniach profilaktycznych i leczniczych, a także o poprawie dostępu do opieki zdrowotnej w regionie.
6. W 2024 roku na terenie powiatu nie odnotowano ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, co może świadczyć o skutecznych działaniach higieniczno-zdrowotnych oraz wysokim poziomie kontroli nad bezpieczeństwem żywności i wody. Nie doszło również do przypadków szerzenia się chorób zawleczonych z innych krajów ani zachorowań na choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne, takie jak cholera, dżuma, ospa prawdziwa czy gorączki krwotoczne.
7. Mimo wzrostu liczby przypadków niektórych chorób zakaźnych, sytuacja epidemiologiczna w powiecie golubsko-dobrzyńskim pozostawała stabilna i pod kontrolą. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Golubiu-Dobrzyniu na bieżąco monitorowali sytuację i podejmowali odpowiednie działania profilaktyczne w celu minimalizacji zagrożeń zdrowotnych.
8. Zjawisko uchylania się i rezygnacji ze szczepień wymaga nadal od służb sanitarnych zwiększonej aktywności w zakresie nadzorowania szczepień obowiązkowych oraz ciągłej współpracy z lekarzami i pielęgniarkami przeprowadzającymi szczepienia.

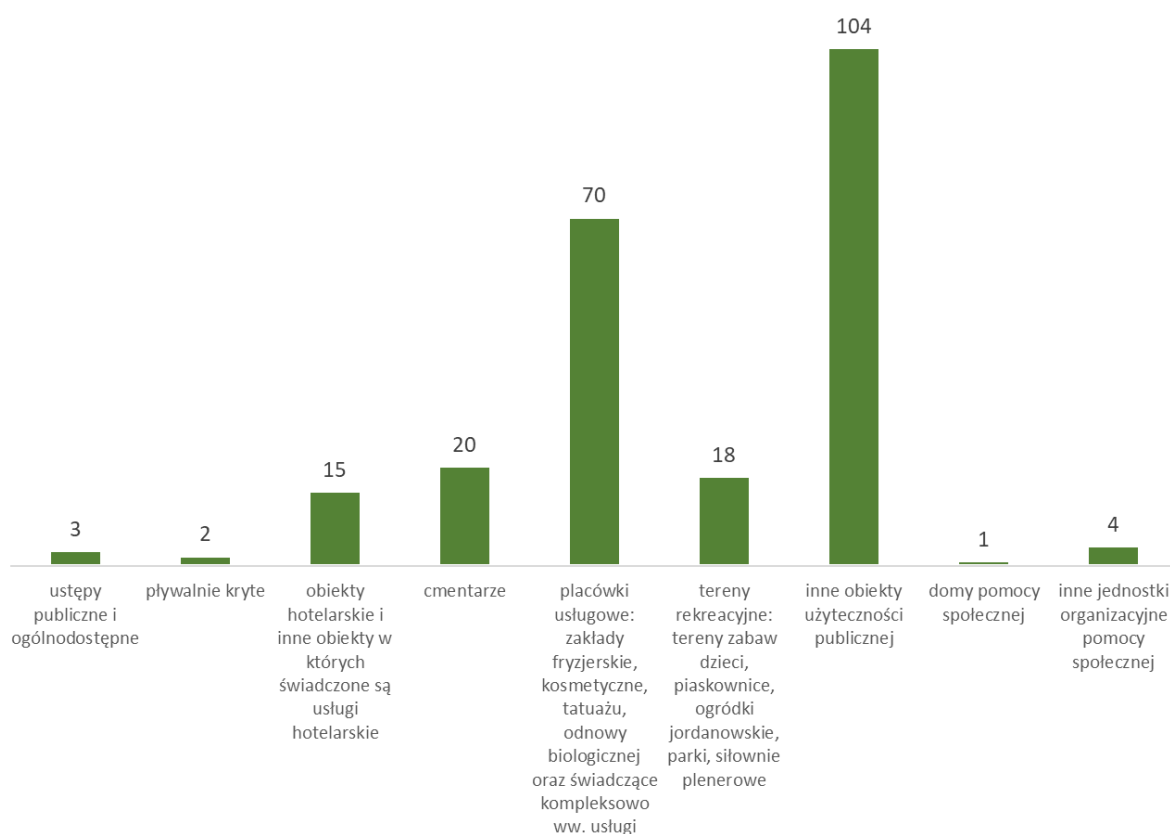
3. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ, PODMIOTÓW LECZNICZYCH, KĄPIELISK I WODOCIĄGÓW PUBLICZNYCH

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W ramach nadzoru nad Higieną Środowiska prowadzone były kontrole stosowania i przestrzegania przepisów sanitarnych, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, a w szczególności w celu zapobiegania powstaniu chorób zakaźnych.

W 2024 roku Sekcja Higieny Środowiska objęła nadzorem sanitarnym 267 obiektów, w tym: 240 obiektów użyteczności publicznej, 14 obiektów służby zdrowia oraz 13 wodociągów. Obiekty te tworzą liczną i różnorodną grupę, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii.

Wykres 36 Podział obiektów użyteczności publicznej w 2024 r. na poszczególne grupy

Ogółem pracownicy Sekcji Higieny Środowiska przeprowadzili 124 kontrole stanu higieniczno - zdrowotnego. Wszystkie obiekty zaplanowane do kontroli zgodnie z harmonogramem na 2024 rok zostały skontrolowane. Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych nie stwierdzono rażących zaniedbań natury higieniczno - zdrowotnej. W ciągu 2024 roku negatywnie pod względem stanu higieniczno - zdrowotnego nie oceniono żadnego obiektu oraz nie wydano decyzji unieruchamiających obiekt.

W okresie sprawozdawczym kontrolami objęto również obiekty niezewidencjonowane, w których stan sanitarny był istotny dla bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających (np. piaskownice, place zabaw, siłownie plenerowe, wiaty i przystanki PKS, parkingi, wizje z Nadzorem Zapobiegawczym, ekshumacje). W niezewidencjonowanej grupie obiektów przeprowadzono łącznie 29 kontroli. Stan higieniczno – zdrowotny w ww. grupach obiektów nie budził zastrzeżeń.

W ciągu roku 2024 wystawiono 3 decyzje administracyjne płatnicze.

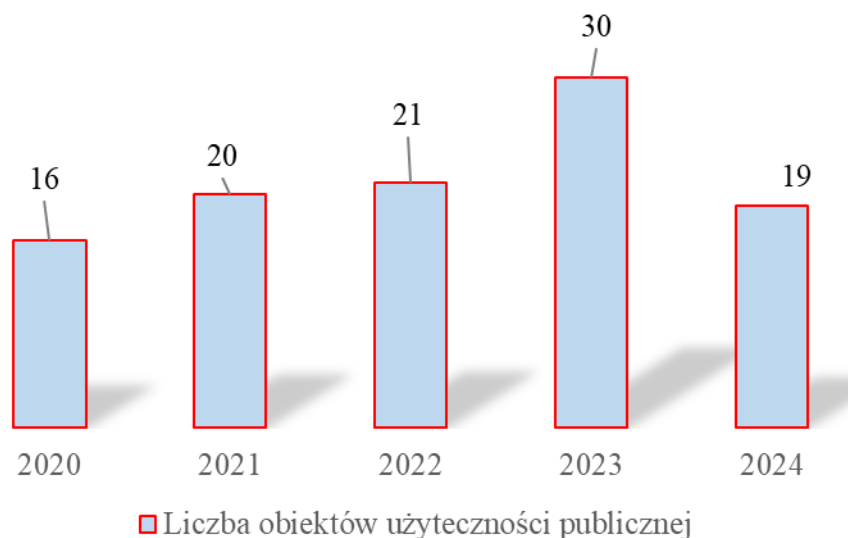
W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu - Dobrzyniu wydał 28 decyzji administracyjnych, w tym:

- 24 decyzje zezwalające na przeprowadzenie ekshumacji zwłok, szczątków ludzkich,
- 3 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych podczas kontroli sanitarnych nieprawidłowości higieniczno – zdrowotnych,
- 1 decyzję administracyjną o warunkowej przydatności wody do spożycia z wodociągu publicznego w Dulsku, gm. Radomin z uwagi na obecność bakterie grupy coli w ilości 1jtk/100ml wody w wodzie do spożycia.

Ponadto, w 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu – Dobrzyniu wystosował ogółem 150 wystąpień, wydał 7 postanowień i 1 opinię sanitarną.

W ciągu roku 2024 poprawę stanu sanitarnego uzyskano w 19 obiektach użyteczności publicznej, co stanowi ok. 8% ogólnej ilości obiektów użyteczności publicznej oraz w 6 obiektach wodnych, co stanowi ok. 46% ogólnej liczby obiektów wodnych.

Wykres 37 Poprawa stanu higieniczno-zdrowotnego obiektów użyteczności publicznej

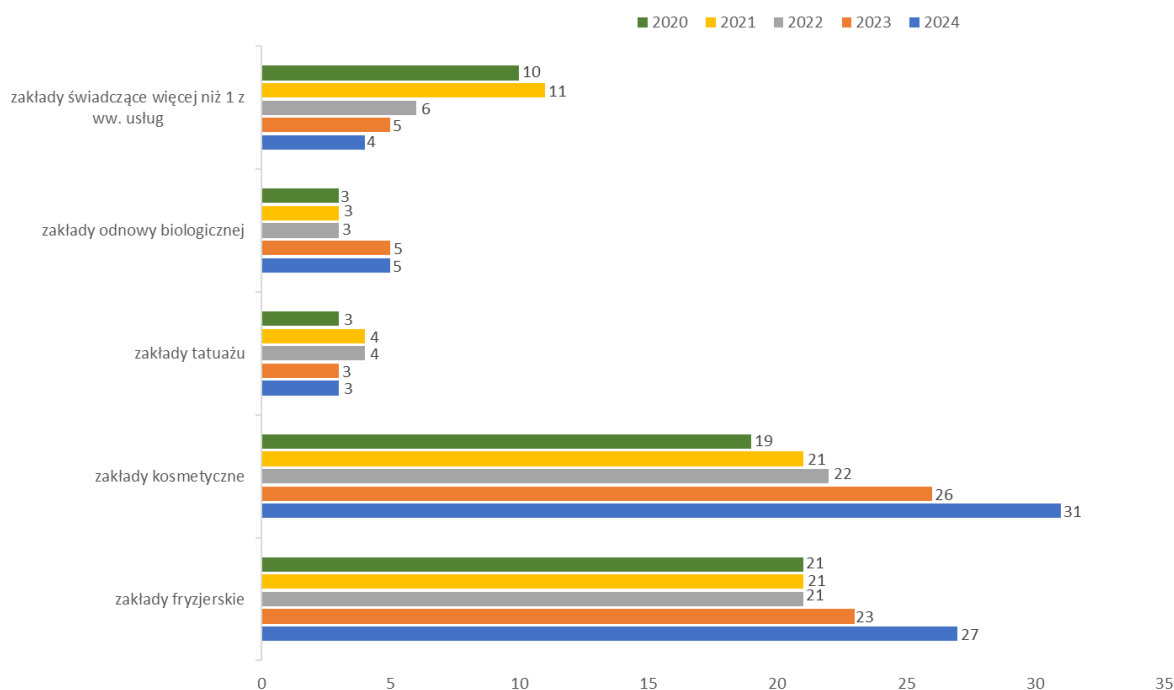

Na przestrzeni ostatnich lat wyniki prowadzonego nadzoru jednoznacznie wskazują na poprawę stanu higieniczno – zdrowotnego nadzorowanych obiektów oraz poziomu świadczonych usług. Wiele podmiotów gospodarczych w swojej działalności dąży do poprawy funkcjonalności pomieszczeń, zmiany wystroju wnętrz, wyposaża swoje obiekty w nowoczesne, dobrej jakości materiały, sprzęty i urządzenia.

W dalszym ciągu istotnym problemem w prowadzeniu bieżącego nadzoru sanitarnego jest brak uregulowań prawnych, dotyczących wymagań higieniczno - zdrowotnych dla obiektów świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej, szczególnie w przypadku nowopowstałych obiektów, bowiem obiekty te stanowią liczną grupę ok. 29% wszystkich obiektów użyteczności publicznej powiatu golubsko - dobrzyńskiego. Część zakładów otwiera się nie informując o tym Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W trakcie kontroli sanitarnych w ww. obiektach sprawdzano opracowane i wdrażane procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, dotyczące postępowania podczas wykonywania czynności mogących powodować naruszenie ciągłości tkanek, dotyczące zasad dezynfekcji i sterylizacji narzędzi i sprzętu, dezynfekcji skóry, dekontaminacji pomieszczeń, urządzeń, postępowania z odpadami w tym medycznymi. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Poniższy wykres przedstawia liczbę placówek świadczących usługi: fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej.

Wykres 38 Liczba placówek świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej

ZAOPATRZENIE LUDNOŚCI W WODĘ PRZEZNACZONĄ DO SPOŻYCIA

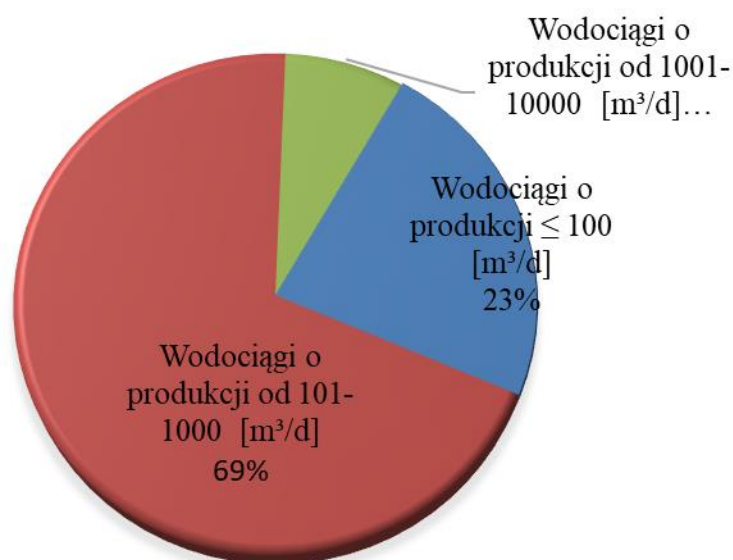
W 2024 roku nadzorem sanitarnym objęto 13 wodociągów, podobnie jak w roku 2023. W powiecie golubsko-dobrzyńskim woda dostarczana w ramach zbiorowego zaopatrzenia ludności, pochodzi wyłącznie z wodociągów opartych na ujęciach podziemnych. Urządzenia służące do zaopatrywania ludności w wodę znajdujące się na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego są pod stałym nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Golubiu-Dobrzyniu. Wszystkie urządzenia wodne służące do zaopatrywania ludność powiatu golubsko – dobzyńskiego w wodę przeznaczoną do spożycia były skontrolowane i nie budziły zastrzeżeń natury higieniczno-zdrowotnej.

Na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego największy odsetek wodociągów

- ok. 69% stanowiły urządzenia o produkcji wody 101- 1000 [m³/d] (9 wodociągów),
- ok. 23% wodociągi o produkcji wody ≤ 100 [m³/d] (3 wodociągi),
- ok. 8% -wodociągi o produkcji wody od 1001-10000 [m³/d] (1 wodociąg).

Powiat golubsko-dobrzyński zamieszkuje ok. 43.185 tys. ludności (stan na 30.06.2024 r.), z czego dostęp do wody wodociągowej ma ok. 42.693 osób, co stanowi ok. 99% ogółu ludności.

Wykres 39 Odsetek wodociągów o danej produkcji dobowej [m³/dobę] zaopatrujących mieszkańców powiatu golubsko-dobrzyńskiego w 2024 r.

Wszystkie wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu golubsko - dobrzyńskiego poddane zostały kontroli oraz ze wszystkich obiektów wodnych zostały pobrane próbki wody, zgodnie z harmonogramem poboru próbek wody do spożycia na rok 2024. Próbki wody do badań laboratoryjnych pobierano w stałych punktach poboru tzw. punktach zgodności, uzgodnionych z przedsiębiorstwami wodociągowymi. Badania wody realizowane były w oparciu o monitoring kontrolny (parametry grupy A) i monitoring przeglądowy (parametry grupy B) oraz potrzeby wynikające z bieżącego nadzoru sanitarnego. Monitoring parametrów grupy A obejmuje swym zakresem zestaw najistotniejszych (podstawowych) parametrów fizykochemicznych, organoleptycznych i mikrobiologicznych. Monitoring parametrów grupy B stanowi rozszerzenie monitoringu kontrolnego i obejmuje znacznie większy zakres badanych parametrów, w tym m.in. metale ciężkie, pestycydy, związki lotne. Wszystkie analizy próbek wody z wodociągów publicznych z terenu powiatu golubsko – dobrzyńskiego, zarówno w ramach kontroli wewnętrznej i bieżącego nadzoru sanitarnego, wykonywane były przez laboratoria posiadające akredytację Polskiego Centrum Akredytacji.

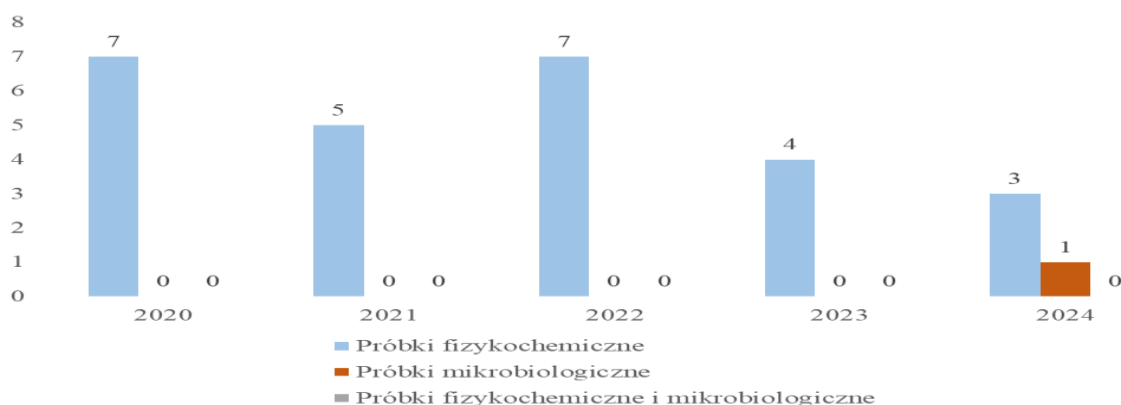
BADANIA JAKOŚCI WODY

Urządzenia wodne służące do zaopatrywania ludność powiatu golubsko – dobrzyńskiego w wodę przeznaczoną do spożycia były skontrolowane i nie budziły zastrzeżeń natury higieniczno-zdrowotnej. W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego nad jakością wody, przedstawiciel Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Golubiu - Dobrzyniu pobrał w 2024 roku z ww. wodociągów 35 próbek wody z monitorowanych punktów zgodności, zlokalizowanych u odbiorców indywidualnych, które zostały zbadane w zakresie parametrów grupy A i parametrów grupy B pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym. W zakresie parametrów grupy A przebadano – 28 próbek wody, w zakresie parametrów grupy B – 7 próbek wody. Próbek kwestionowanych pod względem fizykochemicznym odnotowano 3, co stanowiło ok. 8% ogólnej liczby przebadanych próbek.

W kwestionowanych próbkach wody stwierdzono przekroczenia fizykochemiczne w zakresie mętności, żelaza i manganu. W związku z kwestionowanymi próbkami wody, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu – Dobrzyniu, wydał 2 decyzje płatnicze na zarządzających obiektami wodnymi.

Pod względem mikrobiologicznym kwestionowano 1 próbkę wody z uwagi na obecność bakterie grupy coli w ilości 1jtk/100ml wody i wydano decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia oraz decyzję płatniczą na przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych pobrano próbki kontrolne, które nie wykazały przekroczeń parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych.

Wykres 40 Ilość próbek kwestionowanych w próbkach wody pobranych z wodociągów publicznych powiatu golubsko-dobrzyńskiego w latach 2020-2024

Jakość wody z wodociągów publicznych była również kontrolowana przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne w ramach kontroli wewnętrznych, zgodnie z harmonogramami badań, zatwierdzonymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Golubiu - Dobrzyniu. Badania laboratoryjne wody zlecane przez przedsiębiorstwa wodociągowe zostały wykonane w zakresie parametrów grupy A i parametrów grupy B w ilości próbek i terminach, zgodnych z zaleceniem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Golubiu – Dobrzyniu.

W roku 2024 do badań laboratoryjnych z wodociągów zlokalizowanych na terenie powiatu golubsko – dobrzyńskiego, pobrano w ramach kontroli wewnętrznych 74 próbki wody. W zakresie parametrów grupy A przebadano – 60 próbek wody, w zakresie parametrów grupy B – 14 próbek wody.

W 3 próbkach wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej stwierdzono przekroczenia fizykochemiczne w zakresie manganu i mętności. Podjęte działania naprawcze przez zarządzającego pozwoliły w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdań z badań jakości wody, na przywrócenie należytej jakości dostarczanej wody dla konsumentów. Pobrane próbki kontrolne potwierdziły skuteczność podjętych działań naprawczych, a badany skład fizykochemiczny pobranych próbek kontrolnych odpowiadał wymogom sanitarnym.

Na podstawie otrzymanych sprawozdań z badań laboratoryjnych wody, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu wydał 77 ocen na jakość wody do picia z wodociągów publicznych z terenu powiatu golubsko - dobrzyńskiego, w tym:

- 7 - ocen obszarowych,
- 13 - ocen okresowych,
- 57 - ocen na podstawie wyników z badań wewnętrznych jakości wody.

Woda produkowana w 2024 roku przez wszystkie wodociągi na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego została na dzień 31.12.2024 r. oceniona jako przydatna do spożycia przez ludzi.

OCENA SANITARNA PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

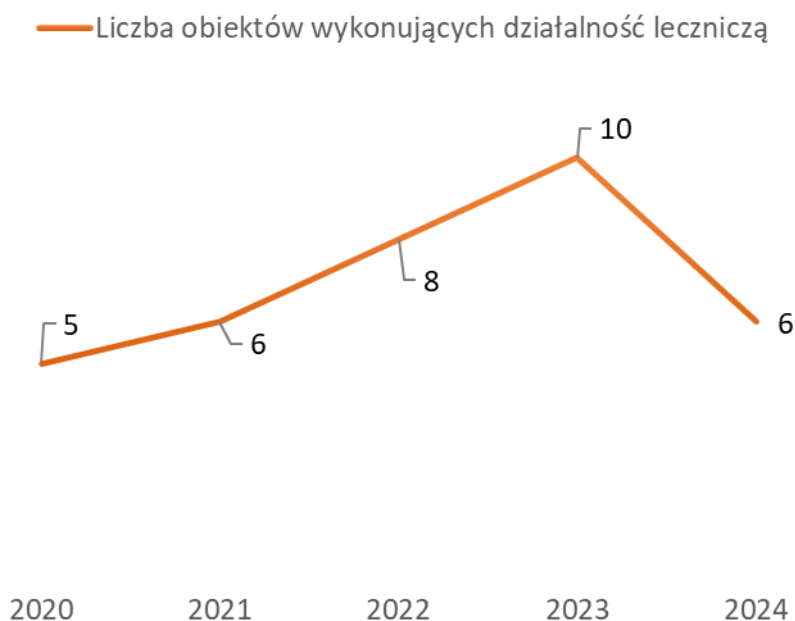
Na terenie powiatu golubsko - dobrzyńskiego w roku 2024 działały 52 obiekty służby zdrowia, w tym:

- 20 podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
- 2 podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne,
- 30 obiektów, w których wykonywana jest praktyka zdrowotna.

W ciągu 2024 roku skontrolowano ogółem 45 obiektów służby zdrowia, co stanowi ok. 87% ogółu placówek. W skontrolowanych obiektach służby zdrowia, łącznie przeprowadzono 52 kontrole stanu higieniczno - zdrowotnego. W roku 2024 wystawiono ogółem 10 decyzji administracyjnych merytorycznych i 8 decyzji administracyjnych płatniczych oraz 2 mandaty.

Analiza stanu sanitarnego obiektów służby zdrowia wskazuje, że w roku 2024 negatywnie pod względem stanu higieniczno - zdrowotnego nie oceniono żadnego obiektu. Z roku na rok stan higieniczno - zdrowotny i techniczny kontrolowanych obiektów wykonujących działalność leczniczą ulega poprawie. W ciągu roku 2024 poprawę stanu higieniczno – zdrowotnego i technicznego stwierdzono w 6 obiektach, tj. ok. 12% wszystkich obiektów służby zdrowia (w 2023 r. – w 10 obiektach, tj. ok. 19%; w 2022 r. – w 8 obiektach, tj. ok. 15%; w 2021r. – w 6 obiektach, tj. ok. 11%; w 2020r. – w 5 obiektach, tj. ok. 9%).

Wykres 41 Poprawa stanu higieniczno-zdrowotnego obiektów wykonujących działalność leczniczą

Ogólny stan jako dobry ocenia się we wszystkich obiektach służby zdrowia (w 52 obiektach). We wszystkich podmiotach leczniczych postępowanie przeciwepidemiczne polegało na przestrzeganiu procedur higieniczno-sanitarnych, określających jednolite zasady w zakresie mycia i odkażania rąk, stosowania środków ochrony osobistej, dekontaminacji, postępowania z bielizną, postępowania z odpadami oraz instrukcji stanowiskowych, dotyczących wykonywania zabiegów medycznych, związanych z przerwaniem ciągłości tkanek. Nadzór sanitarny sprawowany nad obiektami służby zdrowia na terenie powiatu golubsko - dobrzyńskiego nie wykazał zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa ludności.

KĄPIELISKA

Na sezon letnim 2024 r. na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego nie zgłoszono kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

PŁYWALNIE KRYTE

W 2024 roku nadzorem sanitarnym objęto 2 pływalnie kryte, liczba nie uległa zmianie w stosunku do roku ubiegłego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu wydał 2 zbiorcze roczne oceny jakości wody odpowiadające wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2022 r., poz. 1230).

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego łącznie z obu pływalni pobrano 12 próbek wody do badań fizyko - chemicznych i mikrobiologicznych (z niecek basenowych i wody wprowadzanej do niecek basenowych z systemu cyrkulacji).

Po przeanalizowaniu sprawozdań z badań jakości wody na pływalniach stwierdzono przekroczenia fizykochemiczne w 12 próbkach, przekroczenia dotyczyły:

- Chloroformu (11 próbek),
- Podwyższone zawartości Σ THM (1 próbka).

Wartości przekroczonych parametrów nie stanowiły zagrożenia dla osób kąpiących się, wskazywały jednak na potrzebę wyregulowania procesów uzdatniania wody. Podjęte działania naprawcze przez zarządzających pływalniami i przeprowadzone powtórne badania w ramach kontroli wewnętrznych, nie potwierdziły przekroczeń badanych parametrów fizykochemicznych.

W zakresie parametrów mikrobiologicznych w wodzie w pływalniach jak i w wodzie wprowadzanej do niecek basenowych z systemu cyrkulacji, badania wykazały przekroczenia bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w 4 próbkach wody, a w 1 próbce wody stwierdzono przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w 36°C po 48 h.

Zgodnie z zaleceniami Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Golubiu-Dobrzyniu zarządzający pływalnią, wyłączył z użytkowania jacuzzi, niezwłocznie podjął skuteczne działania naprawcze, które doprowadziły do poprawy jakości wody pod względem mikrobiologicznym, co potwierdzone zostało kontrolnymi badaniami laboratoryjnymi, przeprowadzonymi przez zarządzającego pływalnią.

Pozostałe badane parametry fizykochemiczne i mikrobiologiczne wody odpowiadały wymaganiom sanitarnym.

Ponadto w ramach kontroli wewnętrznej pobierane były próbki wody, zlecane przez właścicieli pływalni, zgodnie z harmonogramem pobierania próbek wody na 2024 r.

Łącznie z obu pływalni pobrano 227 próbek wody.

Po przeanalizowaniu sprawozdań z badań laboratoryjnych próbek wody, pobranych w pływalniach w ramach kontroli wewnętrznych, przeprowadzanych przez zarządzających pływalniami, stwierdzono w 1 pływalni pojedyncze przekroczenia w zakresie fizykochemicznym, głównie chloru wolnego.

Podjęte działania naprawcze przez zarządzającego pływalnią i przeprowadzone powtórne badania w ramach kontroli wewnętrznych oraz w kolejnych próbkach pobieranych, zgodnie z harmonogramem nie potwierdziły przekroczeń badanego parametru fizykochemicznego.

Woda basenowa w obu pływalniach doprowadzana jest z wodociągów publicznych i poddawana dezynfekcji podchlorynem sodu.

Zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w miejscowościach i obiektach turystyczno – wypoczynkowych powiatu golubsko – dobrzyńskiego, stanowią głównie wodociągi publiczne. Jakość badanej wody z wodociągów nie budziła zastrzeżeń.

WNIOSKI

1. Z roku na rok stan higieniczno - zdrowotny kontrolowanych obiektów użyteczności publicznej ulega poprawie. Żaden obiekt nie został oceniony jako zły pod względem stanu higieniczno - zdrowotnego.
2. Nadzór sanitarny sprawowany nad obiektami służby zdrowia na terenie powiatu golubsko - dobrzyńskiego nie wykazał w 2024 roku zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa epidemiologicznego ludności. Żaden obiekt nie został oceniony jako zły pod względem stanu higieniczno - zdrowotnego.
3. W 2024 r. na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego funkcjonowało 13 wodociągów, które dostarczały wodę do spożycia o dobrej jakości pod względem fizykochemicznym i mikrobiologicznym. Sporadyczne przypadki przekroczeń norm fizykochemicznych i mikrobiologicznych w pobranych próbkach wody, nie stanowiły istotnego zagrożenia dla zdrowia konsumentów.
4. Podobnie jak w latach poprzednich priorytetowym zadaniem był nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Przedsiębiorstwa wodociągowe systematycznie dostarczali wyniki badań, wykazywały chęć współpracy, stosowały się do wydawanych zaleceń Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Golubiu-Dobrzyniu oraz wykonywały je w ustalonych terminach.

7. W ciągu 2024 roku przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne przeprowadziły szereg prac remontowo-modernizacyjnych w stacjach uzdatniania wody wodociągów publicznych, co jest konieczne dla uzyskania właściwej jakości sanitarnej wody przeznaczonej do spożycia.

7. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu wydał 1 decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia w wodociągu publicznym. Kwestionowano skład mikrobiologiczny wody z uwagi na obecność bakterie grupy coli w ilości 1jtk/100ml (norma 0jtk/100ml)

8. Istnieje konieczność doposażenia przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych w awaryjne zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (atestowane cysterny do przewozu wody).

9. W okresie sprawozdawczym na terenie powiatu golubsko – dobrzyńskiego nie zgłoszono kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli. W związku z powyższym należałoby ze strony samorządów lokalnych poczynić starania, dotyczące utworzenia bezpiecznych miejsc rekreacji na terenie powiatu.

10. Należy wzmocnić nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej, celem wyeliminowania zagrożenia zdrowotnego, związanego z występowaniem bakterii Legionella sp. w systemach instalacji wodociągowej wody ciepłej.

4. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA

W roku 2024 nadzorem objęto 713 obiektów produkcji i obrotu żywnością, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W obiektach tych przeprowadzono 301 kontroli, co zostało przedstawione w poniższej tabeli.

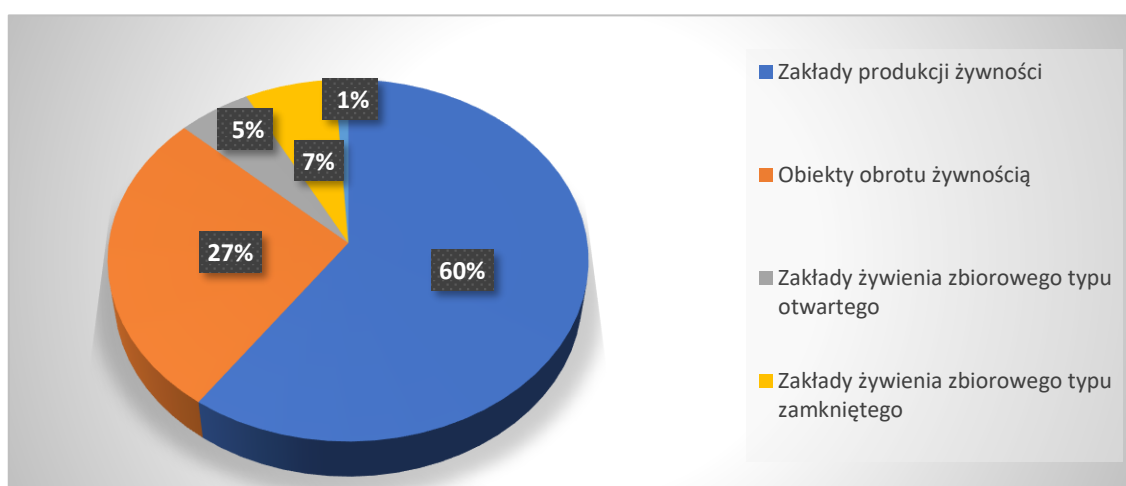
Tabela 6 Liczba kontroli w obiektach objętych nadzorem w roku 2024.

Rodzaj obiektu	ROK 2024	
	Liczba obiektów objętych nadzorem	Liczba kontroli i rekontroli w obiektach
Zakłady produkcji żywności	422	38
Automaty do lodów	3	6
Piekarnie	2	4
Ciastkarnie	2	4
Przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe	1	3
Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	2	9
Wytwórnice chrupek, chipsów i prażynek	1	2
Producenci pierwotni, RHD, dostawcy bezpośredni	407	8
Producenci żywności w warunkach domowych	3	2
Obiekty obrotu żywnością	192	167
Sklepy spożywcze	113	136
Kioski	1	1
Apteki	15	3
Magazyny hurtowe	1	0
Obiekty ruchome i tymczasowe	3	6

Środki transportu	31	6
Inne obiekty obrotu żywnością	28	15
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	38	45
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	47	44
Miejsca produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	7	2
RAZEM	700	301

Na poniższym wykresie przedstawiono rozkład nadzorowanych obiektów w poszczególnych grupach obiektów.

Wykres 42. Procentowy udział poszczególnych grup obiektów w roku 2024.

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto 713 obiektów. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta uległa zmniejszeniu o 13 obiektów.

Zmiany w liczbie obiektów w stosunku do roku 2023 oraz ich kierunek przedstawiono w poniższej tabeli

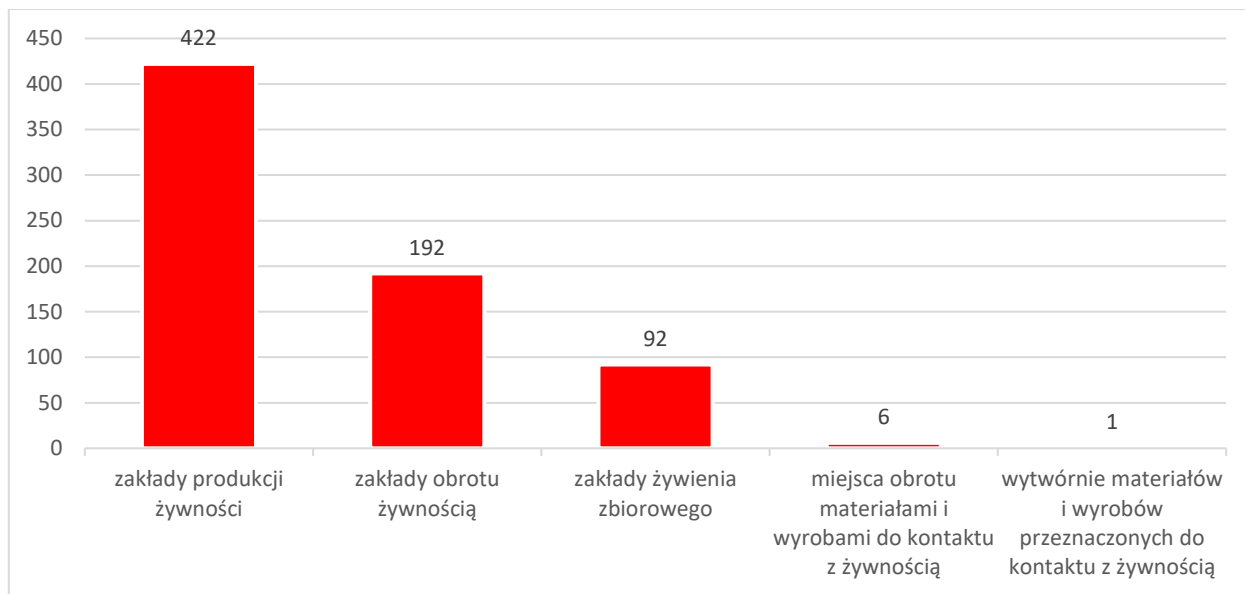
Tabela 7 Liczba obiektów żywnościowo-żywnościowych objętych nadzorem w latach 2022-2023 z podziałem na grupy

Lp.	Grupa obiektów		Liczba obiektów w rejestrze w roku 2023	Liczba obiektów w rejestrze w roku 2024	Kierunek zmian
1.	Zakłady produkcji żywności		393 (w tym 378 zakładów produkcji pierwotnej)	422	↑
2.	Obiekty obrotu żywnością		195	192	↓
3.	Zakłady żywienia zbiorowego	otwartego	49	38	↓
		zamkniętego	57	47	↓
4.	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością		6	7	↑
Razem			700	713	↑

LICZBA I RODZAJ KONTROLI

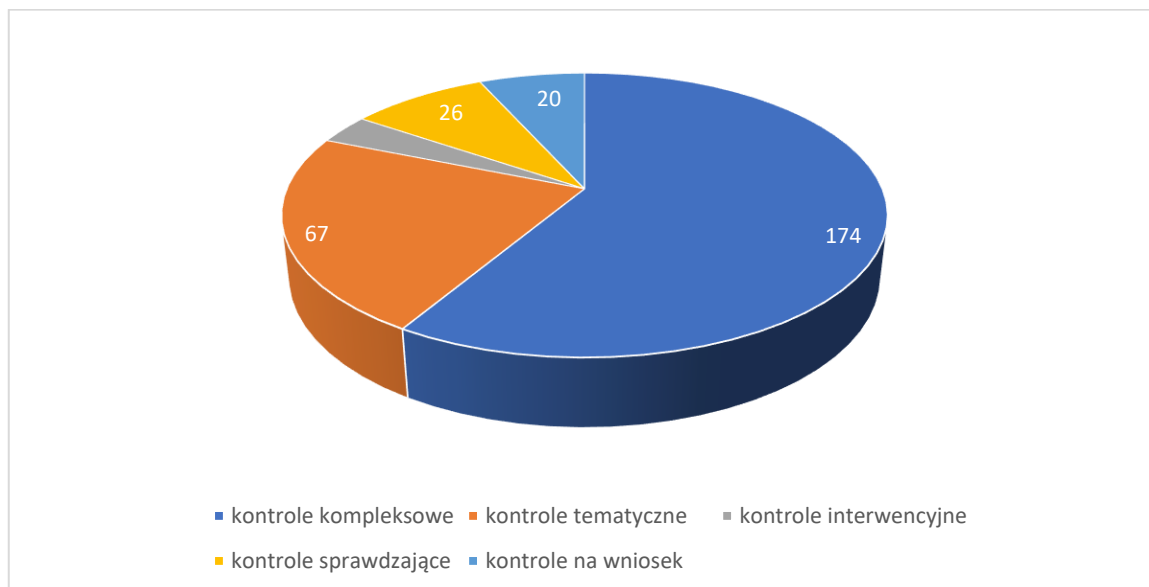
W roku 2024 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu obejmował nadzorem 713 zakładów prowadzących działalność związaną z produkcją i obrotem żywnością oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Wykres 43. Liczba obiektów znajdujących się w ewidencji w 2024 r.

W roku 2024 skontrolowano 214 zakładów. W wyniku dokonanej w zakładach analizy ryzyka, wszystkie skontrolowane obiekty uznano jako zgodne z wymaganiami. W nadzorowanych zakładach produkcji, obrotu żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przeprowadzono ogółem 301 kontroli i rekontroli, w tym:

- 174 kontrole planowane;
- 126 kontroli nieplanowanych, w tym:
 - 10 kontroli interwencyjnych;
 - 26 kontroli sprawdzających;
 - 23 kontroli na wniosek strony, w związku z zatwierdzeniem zakładu lub rozszerzeniem działalności;
 - 67 kontrole tematyczne związane z poborem próbek żywności do badań laboratoryjnych oraz wynikających z prowadzonych akcji.

Wykres 44. Rodzaj przeprowadzonych kontroli sanitarnych w 2024 roku.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu w 2024 roku wydał 12 decyzji administracyjnych nakazujących poprawę istniejącego stanu oraz nałożył 10 mandatów karnych na kwotę 2200 zł. W roku 2024 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu zatwierdził 12 nowych zakładów żywnościowo-żywnościowych.

Łącznie w 2024 roku wydano 89 decyzji, w tym 37 decyzji płatniczych, 12 decyzji administracyjnych nakazujących poprawę istniejącego stanu higieniczno-zdrowotnego, 27 decyzji zatwierdzających zakład, 7 decyzji uchylających, 1 decyzję zmieniającą oraz 5 decyzji wykreślających zakład z rejestru zakładów podlegających kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Nie kierowano do sądu wniosków o ukaranie osób winnych stwierdzanych zaniedbań, nie kierowano również aktów oskarżenia i zawiadomień do prokuratury a także wniosków do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy o nałożenie kar pieniężnych.

STAN HIGIENICZNO-ZDROWOTNY ZAKŁADÓW W ROKU 2024

ZAKŁADY PRODUKCJI ŻYWNOSTCI

AUTOMATY DO LODÓW

Nadzorem objęte były trzy zakłady. W zakładach tych odbywa się produkcja lodów z proszku lodowego. Zakłady funkcjonują tylko w okresie letnim, posiadają wdrożone zasady GHP/GMP oraz system HACCP. W tej grupie obiektów przeprowadzono 6 kontroli i rekontroli. W opisywanej grupie obiektów do badań laboratoryjnych pobrano 10 próbek lodów, z których

zakwestionowano 5 ze względu na przekroczenie wartości parametru Enterobacteriaceae w 1 g.

PIEKARNIE

Nadzorem objęte były dwa zakłady. W zakładach tych odbywa się produkcja pieczywa, pieczywa drobnego oraz wyrobów półcukierniczych. Zakłady posiadają wdrożone zasady GHP/GMP oraz system HACCP. W tej grupie obiektów przeprowadzono 4 kontrole i rekontrole. W trakcie prowadzonego nadzoru sanitarnego w obu zakładach stwierdzono nieprawidłowości w związku z powyższym wydano 2 decyzje nakazujące poprawę warunków higieniczno-zdrowotnych, które dotyczyły:

- doprowadzenia do właściwego stanu higieniczno-zdrowotnego posadzki w pomieszczeniach produkcyjnych,
- doprowadzenia do właściwego stanu higieniczno-zdrowotnego ścian w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych,
- doprowadzenia do właściwego stanu higieniczno-zdrowotnego sufitów w pomieszczeniach produkcyjnych.

CIASTKARNIE.

Nadzorem objęte były trzy zakłady. W roku sprawozdawczym zatwierdzono jeden zakład, którego działalność polega na produkcji ciast z kremem, ciastek i wyrobów ciastkarskich. Działalność produkcyjna we wszystkich zakładach prowadzona jest w oparciu o zasady GHP/GMP oraz procedury systemu HACCP. Przeprowadzono 4 kontrole i rekontrole, w wyniku których stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- niewłaściwy stan higieniczny – zdrowotny sufitów, ścian i posadzki w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano jedną decyzję administracyjną, nakazującą poprawę istniejącego stanu.

PRZETWÓRNIE OWOCOWO-WARZYWNE

Nadzorem objęty był jeden zakład, w którym odbywa się produkcja przetworów owocowych, warzywnych oraz owocowo-warzywnych, z surowców pochodzących z gospodarstw ekologicznych. W nadzorowanym zakładzie przeprowadzono 3 kontrole i rekontrole. Działalność produkcyjna w zakładzie prowadzona jest w oparciu o zasady GHP/GMP oraz procedury systemu HACCP. W trakcie prowadzonego nadzoru sanitarnego w obiekcie stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-zdrowotne, w związku z powyższym wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą poprawę istniejącego stanu. Nieprawidłowości w zakładzie dotyczyły: niewłaściwego stanu higieniczno-zdrowotnego ścian i posadzki w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych.

WYTWÓRNIE CHRUPEK, CHIPSÓW I PRAŻONEK

Nadzorem objęty był jeden zakład, w którym odbywa się produkcja chrupek kukurydzianych z dodatkami i bez dodatków smakowych. Przeprowadzono dwie kontrole sanitarne. Działalność produkcyjna w zakładzie prowadzona była w oparciu o zasady GHP/GMP oraz procedury systemu HACCP. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

ZAKŁADY PRZEMYSŁU ZBOŻOWO-MŁYNARSKIEGO

Nadzorem sanitarnym objęte były dwa zakłady zbożowo – młynarskie. Są to zakłady, które posiadają wdrożone zasady GHP/GMP oraz system HACCP. Jeden zakład, to niewielki młyn gospodarczy produkujący mąkę z pszenicy, z własnej uprawy i zaopatrujący w mąkę jednego przedsiębiorcę. Młyn działa okresowo i produkuje mąkę na zamówienie. Drugi zakład prowadzi działalność polegającą na przetwórstwie ziarna kukurydzy, pochodzącego od producentów krajowych oraz zagranicznych, w wyniku którego otrzymuje się: kaszę, mąkę, kaszkę, grysik, semolinę, polentę, grys flint, grysy polskie oraz ryżu pochodzącego od producentów zagranicznych, w wyniku którego otrzymuje się mąkę (białą, parabolę, ekstrudowaną). Skontrolowano oba zakłady, w których przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W omawianej grupie obiektów pobrano 4 próbki żywności do badań laboratoryjnych, żadnej próbki nie zakwestionowano.

PRODUCENCI PIERWOTNI

Nadzorem sanitarnym objętych było 396 producentów pierwotnych prowadzących uprawę zbóż i buraków cukrowych. Płody rolne po zbiorze odstawiane są do skupu, nie prowadzi się magazynowania surowców w gospodarstwie. W tej grupie obiektów przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych, które nie wykazały nieprawidłowości, ponadto pobrano 1 próbkę do badań laboratoryjnych, badania nie wykazały nieprawidłowości.

ROLNICZY HANDEL DETALICZNY

Nadzorem sanitarnym objęto jeden zakład, który uprawia owoce i warzywa z których następnie wytwarza się przetwory owocowe i warzywne. W roku sprawozdawczym w tej grupie obiektów nie przeprowadzono kontroli sanitarnych.

DOSTAWCY BEZPOŚREDNI

Nadzorem sanitarnym objętych było siedem gospodarstw, które prowadzą produkcję małych ilości surowców, tj. owoce miękkie, jabłka, warzywa, które sprzedają konsumentom końcowym. W roku sprawozdawczym w tej grupie obiektów przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości.

PRODUCENCI PIERWOTNI I ROLNICZY HANDEL DETALICZNY

Nadzorem sanitarnym objęte były trzy gospodarstwa, dwa prowadzą uprawę zbóż, z których następnie tłoczony jest olej. Natomiast jedno gospodarstwo prowadzi uprawę owoców, warzyw i zbóż. W roku sprawozdawczym w tej grupie obiektów przeprowadzono 2 kontrole sanitarne oraz pobrano 1 próbkę do badań laboratoryjnych. Próbkę nie zakwestionowano.

PRODUCENCI ŻYWNOŚCI W WARUNKACH DOMOWYCH

Nadzorem sanitarnym objęte były trzy zakłady. Dwa zakłady prowadziły działalność w zakresie produkcji ciast i wyrobów ciastkarskich w niewielkich ilościach na zamówienie klientów z odbiorem osobistym przez klienta, trzeci zakład prowadził działalność w zakresie produkcji oleju i mąki z makuch na zamówienie klienta. W roku sprawozdawczym w tej grupie obiektów przeprowadzono 2 kontrole sanitarne, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości. Działalność produkcyjna w zakładach prowadzona była w oparciu o zasady GHP/GMP oraz procedury systemu HACCP.

ZAKŁADY OBROTU ŻYWNOŚCIĄ

SKLEPY SPOŻYWCZE

Nadzorem sanitarnym objętych było 113 sklepów spożywczych, w tym 20 supermarketów. Zatwierdzono 4 sklepy spożywczych w tym 1 supermarket. Kontrolą sanitarną objęto 78 sklepów spożywczych, w których przeprowadzono 136 kontroli i rekontroli, w tym 46 kontroli w supermarketach, w wyniku których nałożono 10 mandatów karnych na kwotę 2200 zł, w tym 2 mandaty karne na kwotę 600 zł w supermarketach. W związku ze zgłoszeniem interwencyjnym konsumenta oraz powiadomieniami w ramach systemu RASFF przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Golubiu-Dobrzyniu w sklepach spożywczych przeprowadzili 8 kontroli interwencyjnych, w tym 6 w supermarketach. Interwencja konsumencka dotyczyła niewłaściwych warunków magazynowania art. spożywczych. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych przez przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Golubiu-Dobrzyniu wszczęte zostało postępowanie administracyjne.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości w tej grupie obiektów to:

- nieprawidłowy stan techniczny pomieszczeń, urządzeń i sprzętu oraz wyposażenia,
- w obrocie znajdowały się art. spożywcze przeterminowane
- brak właściwych warunków do mycia sprzętu rąk,
- przechowywanie środków spożywczych w niewłaściwych warunkach, narażonej na zanieczyszczenie,
- brak czystości i porządku w pomieszczeniach,
- brak zachowanej segregacji asortymentowej środków spożywczych (głównie w urządzeniach chłodniczych),

- nie zapewnienie właściwych warunków do przechowywania odzieży ochronnej i osobistej w zakładzie,
- niewłaściwe ekspozowanie i sprzedaż artykułów spożywczych nieopakowanych,
- brak właściwych warunków do przechowywania sprzętu porządkowego.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w opisywanej grupie obiektów wydano 6 decyzji administracyjnych. W tej grupie obiektów pobrano 189 próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych, z czego 159 zostało pobranych w supermarketach. Zakwestionowano 11 próbek. Cztery ze względu na obecność Salmonella w 25 g w produkcie pn. Mięso mielone 100% z fileta z piersi kurczaka, pięć ze względu na przekroczenie wartości parametru ogólnej liczby drobnoustrojów tlenowych w 1g, w mięsie mielonym z łopatki wieprzowej, jedną ze względu na przekroczenie NDP chlorpyrifosu powyżej 0,01mg/kg w jarmużu oraz jedną próbkę suplementu diety ze względu na nieprawidłowe oznakowanie.

KIOSKI

Nadzorem sanitarnym objęty był 1 zakład. Jest to obiekt znajdujący się w szkole prowadzący sprzedaż art. spożywczych w opakowaniach jednostkowych w ograniczonym zakresie. Pomieszczenia dzierżawione były przez osobę, która ma zarejestrowaną działalność gospodarczą. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną w wyniku, której nie stwierdzono nieprawidłowości.

APTEKI

Nadzorem sanitarnym objętych było 15 aptek i punktów aptecznych. Skontrolowano 3 obiekty, w których przeprowadzono 3 kontrole sanitarne, nie stwierdzono nieprawidłowości. W opisywanej grupie obiektów pobrano 2 próbki do badań laboratoryjnych. Żadnej próbki nie zakwestionowano.

MAGAZYNY HURTOWE

Nadzorem objęto 1 zakład. W zakładzie magazynowane jest wino i oliwa z oliwek. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzano kontroli sanitarnych w wyżej wskazanym zakładzie.

OBIEKTY RUCHOME I TYMCZASOWE

Nadzorem sanitarnym objęte były 3 obiekty- 1 obiekt handlu okrężnego oraz 2 zlokalizowane na targowiskach. W roku sprawozdawczym skontrolowano 3 obiekty, w których przeprowadzano 6 kontroli sanitarnych, nie stwierdzono nieprawidłowości.

ŚRODKI TRANSPORTU.

Nadzorem sanitarnym objęte były 31 obiektów zajmujących się transportem artykułów spożywczych. Skontrolowano 6 obiektów. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

INNE ZAKŁADY/OBIEKTY OBROTU ŻYWNOŚCIĄ

Nadzorem sanitarnym objętych było 28 obiektów do których zaliczono urzędy pocztowe, sklepy przy stacjach paliw oraz obiekty w których odbywa się sprzedaż art. spożywczych w opakowaniach jednostkowych, które stanowią dodatek do głównej działalności. Skontrolowano 14 zakładów, w których przeprowadzono 15 kontroli oraz pobrano 3 próbki żywności do badań laboratoryjnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono, zakwestionowano jedną próbkę z grupy preparatów do początkowego i dalszego żywienia dzieci i niemowląt ze względu na nieprawidłowe oznakowanie.

ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO OTWARTE

Nadzorem sanitarnym objętych było 38 obiektów. Do tej grupy należą zarówno takie zakłady jak restauracje, ale również bary, pizzerie, zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych. Ogółem skontrolowano 38 obiektów, w których przeprowadzono 45 kontroli i rekontroli, w tym 1 kontrolę interwencyjną w związku ze zgłoszeniem powiadomienia w systemie RASFF. W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego w kontrolowanych obiektach wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości higieniczno-zdrowotnych. Stwierdzone nieprawidłowości w zakładach dotyczyły:

- doprowadzenia do właściwego stanu higieniczno-zdrowotnego wyposażenia zakładu,
- doprowadzenia do właściwego stanu higieniczno-zdrowotnego ścian w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych.
- doprowadzenia do właściwego stanu higieniczno-zdrowotnego sufitów w pomieszczeniach produkcyjnych i magazynowych.

ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO ZAMKNIĘTEGO

Nadzorem objęto 47 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, w tym: 1 blok żywienia zbiorowego w szpitalu, 2 bloki żywienia zbiorowego w domach opieki, 5 stołówek w żłobkach i domach małego dziecka, 18 stołówek szkolnych, 14 stołówek w przedszkolach, 1 stołówka w domach dziecka i młodzieży, 2 stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych, 4 inne zakłady żywienia oraz 7 zakładów usług cateringowych. W 2024 roku skontrolowano 43 zakłady, w których przeprowadzono 44 kontrole sanitarne, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości.

NADZÓR NAD MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

Nadzorem objęto 1 zakład materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w którym prowadzona jest działalność polegająca na produkcji opakowań z tworzyw sztucznych przeznaczonych do kontaktu z żywnością, sporządzanych na bazie komponentów z polietylenu. Folie produkowane są z granulatu. Zakład produkuje folie PE-LD, PE-HD, LDPE, LLDPE, mLLDPE, HDPE, MDPE. W wyżej wskazanym zakładzie przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości. Nadzorem objęto także 6 obiektów należących do grupy miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi

do kontaktu z żywnością. Skontrolowano 2 obiekty, w których nie stwierdzono nieprawidłowości.

DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH SYSTEMU RASFF

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu podejmował działania w ramach powiadomień w systemie RASFF, dotyczących następujących produktów:

„Mąka z ciecioriki” zakwestionowana z uwagi na stwierdzenie zawartości białka soi jako składnika alergennego w ww. produkcie, podczas gdy na opakowaniu przedmiotowego środka spożywczego nie przedstawiono tej informacji dla konsumentów,

„Płatki ryżowe błyskawiczne KUPIEC” zakwestionowane z uwagi na stwierdzenie przekroczenia NDP kadmu,

„Parówka extra” zakwestionowana z uwagi na stwierdzenie obecności *Listeria monocytogenes*,

„Tłuszcz palmowy do smażenia GOLDPALM” zakwestionowany z uwagi na przekroczenie 3-MCPD,

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu zgłosił 2 powiadomienie do Systemu RASFF, dotyczące mięsa mielonego 100% z fileta z piersi kurczaka – zakwestionowanego ze względu na obecność *Salmonella* w 25 g, w 4 z 5 zbadanych próbek produktu oraz jarmużu mytego krojonego Vital Fresh – zakwestionowanego ze względu na przekroczenie NDP chlorpyrifosu powyżej 0,01mg/kg.

POBIERANIE PRÓBEK

W 2024 roku do badań laboratoryjnych w kontrolowanych obiektach żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano i zbadano łącznie 210 próbek, z których zakwestionowano 17 próbek, tj:

- Mięso mielone 100% z fileta z piersi kurczaka – zakwestionowano ze względu na obecność *Salmonella* w 25 g, w 4 z 5 zbadanych próbek produktu;
- Lody z automatu włoskie o smaku śmietankowym - zakwestionowano ze względu na przekroczenie wartości parametru *Enterobacteriaceae* w 1g, w pięciu pobranych próbkach;
- Mięso mielone z łopatki wieprzowej- zakwestionowano ze względu na przekroczenie wartości parametru ogólnej liczby drobnoustrojów tlenowych w 1g, w pięciu pobranych próbkach;
- Jarmuż myty krojony Vital Fresh – zakwestionowano ze względu na przekroczenie NDP chlorpyrifosu powyżej 0,01mg/kg;
- Suplement diety WHEY Protein, smak czekoladowy 500g - zakwestionowano ze względu na nieprawidłowe oznakowanie;

- Preparaty do początkowego i dalszego żywienia niemowląt Babydream Mleko następne w proszku 2 - zakwestionowano ze względu na nieprawidłowe oznakowanie.

Kwestionowane próbki stanowiły ok.8 % wszystkich pobranych próbek.

NADZÓR NAD SUPLEMENTAMI DIETY, ŻYWNOŚCIĄ WZBOGACONĄ, ŻYWNOŚCIĄ SPECJALNEGO PRZEZNACZENIA MEDYCZNEGO, PREPARATAMI DO POCZĄTKOWEGO I DALSZEGO ŻYWIENIA NIEMOWLĄT, ŚRODKAMI SPOŻYWCZYMI ZASTĘPUJĄCYMI CAŁODZIENNĄ DIETĘ DO KONTROLI MASY CIAŁA.

Na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego w roku 2024 nie stwierdzono podmiotów reklamujących i sprzedających suplementy diety i środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego za pośrednictwem internetu. Nie stwierdzono także produktów reklamowanych z wyraźnym naruszeniem przepisów ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia z dnia 25 sierpnia 2006r. Nie stwierdzono także produktów i dystrybutorów po raz pierwszy wprowadzających do obrotu ww. środki spożywcze.

W ramach urzędowej kontroli tzw. „żywności prozdrowotnej” pobrano do badań 6 próbek (4 próbki suplementów diety, 1 próbkę żywności dla określonych grup oraz 1 próbkę preparatów do początkowego i dalszego żywienia niemowląt), z których 5 przebadano laboratoryjnie i dokonano oceny poprawności znakowania, a 1 oceniono tylko w zakresie poprawności znakowania, które uznano za niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Dotyczyło to środka spożywczego pn.: Babydream Mleko następne w proszku 2,500g, którego producentem jest Dirk Rossmann GmbH, Isernhägener Str. 16, 30938 Burgwedel, Germany. Dystrybutorem przedmiotowego środka spożywczego był Rossmann SDP Sp. z o.o., ul. Św. Teresy 109, 91-222 Łódź. Zakwestionowano także oznakowanie suplementu diety: WHEY Protein, smak czekoladowy 500g, którego producentem był podmiot: UNIPRO Sp. z o.o., Targowisko 553, 32-015 Kłaj. Ponadto prowadzono monitoring stron internetowych w związku z przesyłanymi pismami GIS, dotyczącymi naruszeń obowiązujących przepisów prawa podczas sprzedaży oraz reklamy/prezentacji produktów. Monitoringiem objęto strony internetowe portali m.in. allegro.pl, olx.pl, erli.pl, ebay.pl, sprzedajemy.pl w zakresie sprzedaży suplementów diety: „Himalaya Liv 52”, „Mieloguard”, „Mieloguard Glyco”, „Mieloguard Move”, „Urydynox”, „Fibrotin”, „Cogninerv”, „Revitanerw”, „NeuraxBiotic Zen”, „Mononerw”, „Fosydyna”, „ALAnerv ON” „Alfarydyn” oraz „Neurocytal”, „Uroner” oraz „Uroner D”.

OCENA SPOSOBU ŻYWIENIA

W 2024 roku analizę sposobu żywienia prowadzono w 40 zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego. Oceniono jadłospisy dekadowe w: 1 blok żywienia w szpitalu, 1 blok żywienia w domu opieki zdrowotnej, 4 stołówki w żłobkach, 18 stołówek szkolnych, 13 stołówek

przedszkolnych, 1 stołówkę w domu dziecka oraz 2 stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych.

W placówkach oświatowych, w których prowadzone było żywienie dzieci i młodzieży, jadłospisy analizowano w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, w analizowanych jadłospisach podawano informacje dotyczące obecności w poszczególnych potrawach alergenów lub składników wywołujących reakcje nietolerancji.

Tabela 8 Wyniki kontroli przeprowadzonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w nadzorowanych jednostkach systemu oświaty w roku 2024

Lp.	Typ obiektów	Liczba obiektów		Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba obiektów, w których stwierdzono niezgodności	
		Nadzorowanych	Skontrolowanych	Ogółem	W tym: w zakresie rozporządzenia MZ	Ogółem	W tym: w zakresie rozporządzenia MZ
1)	Sklepiki szkolne	1	1	1	1	0	0
2)	Stołówki szkolne	18	18	18	18	0	0
3)	Stołówki w przedszkolach	14	13	13	13	0	0
4)	Stołówki w bursach i internatach	0	0	0	0	0	0
5)	Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	2	2	2	2	0	0
		35	34	34	34	0	0

OCENA BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO I JAKOŚCI ŻYWIENIA W ZAKŁADACH OPIEKI ZDROWOTNEJ

Nadzorem objęty był Szpital Powiatowy Sp. z o.o., ul. Dr J.G.Koppa 1E, 87-400 Golub-Dobrzyń. Posiłki do obiektu dla ok. 80 pacjentów przygotowywane i dostarczane były w formie cateringu przez podmiot: Restauracja Hotel „NOVA” Firma Usługowo-Handlowa „Ol-MARO” Sp. z o.o. ul. Warszawska 15, 87-630 Skępe. Przy przygotowywaniu posiłków uwzględniono diety stosowane na poszczególnych oddziałach (dieta normalna, lekkostrawna, wrzodowa, wysokobiałkowa, wątrobowa, trzustkowa, bezmleczna, cukrzycowa, redukcyjna, bogatoresztkowa) oraz zalecenia lekarzy. Firma cateringowa odpowiedzialna była za: dostarczanie posiłków, odkładanie próbek żywnościowych oraz mycie i dezynfekcję pojemników transportowych. Mycie naczyń stołowych odbywało się w kuchenkach oddziałowych, które wyposażone są w zlewozmywak dwukomorowy, urządzenie mechaniczne do mycia i dezynfekcji naczyń stołowych oraz szafę na naczynia stołowe. W szpitalu w dniu kontroli funkcjonowało 6 kuchenek oddziałowych (oddział dziecięcy, chirurgiczny, wewnętrzny i kardiologiczny, ginekologiczno-położniczy, płucny i gruźliczy). Skontrolowano kuchenki oddziałowe na wszystkich oddziałach. Wszystkie kuchenki oddziałowe składały się z jednego pomieszczenia, które wyposażone było w zlewozmywak, urządzenie chłodnicze do przechowywania zestawów kolacyjnych oraz urządzenie chłodnicze do użytku dla pacjentów, szafę na naczynia stołowe, w kuchenkę mikrofalową, czajnik elektryczny oraz urządzenie mechaniczne do mycia i dezynfekcji naczyń stołowych, a także w zamykane pojemniki na odpady pokarmowe. Zasadniczo porcjowanie posiłków odbywało się przy łóżku pacjenta w szczególnych sytuacjach w kuchenkach oddziałowych. Dla niemowląt i małych dzieci dostępne były gotowe mieszanki i dania w słoiczkach, które wymagały jedynie podgrzania. Zapisy z zakresu GHP/GMP prowadzone były prawidłowo i na bieżąco. Dokonano oceny jakościowej jadłospisu na podstawie arkusza oceny dekadowej jadłospisów. Jadłospis oceniono jako zadowalający. W dniu kontroli stan higieniczno-zdrowotny pomieszczeń nie budził zastrzeżeń.

WNIOSKI

1. Pod nadzorem sanitarnym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Golubiu-Dobrzyniu w roku 2024 znajdowało się 713 obiektów żywieniowo-żywnościowych, miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi. Liczba tych obiektów zmniejszyła się w stosunku do roku ubiegłego (2023 r.-700).
2. W ramach nadzoru nad jakością środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w roku 2024 pobrano 210 próbek do badań laboratoryjnych. Liczba pobranych i przebadanych próbek zwiększyła się w stosunku do roku ubiegłego (2023 r.-199). Łączna ilość próbek kwestionowanowanych w roku 2024 wynosiła 17, co stanowi 8% ogólnej ilości przebadanych próbek środków spożywczych.

3. Stan sanitarny ogółu nadzorowanych obiektów żywności i żywienia w roku 2024 utrzymał się na dobrym poziomie. Dominowały obiekty spełniające wymagania higieniczno-zdrowotne. W celu poprawy warunków higieniczno-zdrowotnych w zakresie bezpieczeństwa żywności wydano 12 decyzji nakazujących usunięcie nieprawidłowości (2023 r.-9) oraz 37 decyzji płatniczych (2023 r.-31). Za stwierdzone naruszenia wymagań higieniczno-zdrowotnych nałożono podobnie jak w roku 2023- 10 mandatów karnych.

5. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

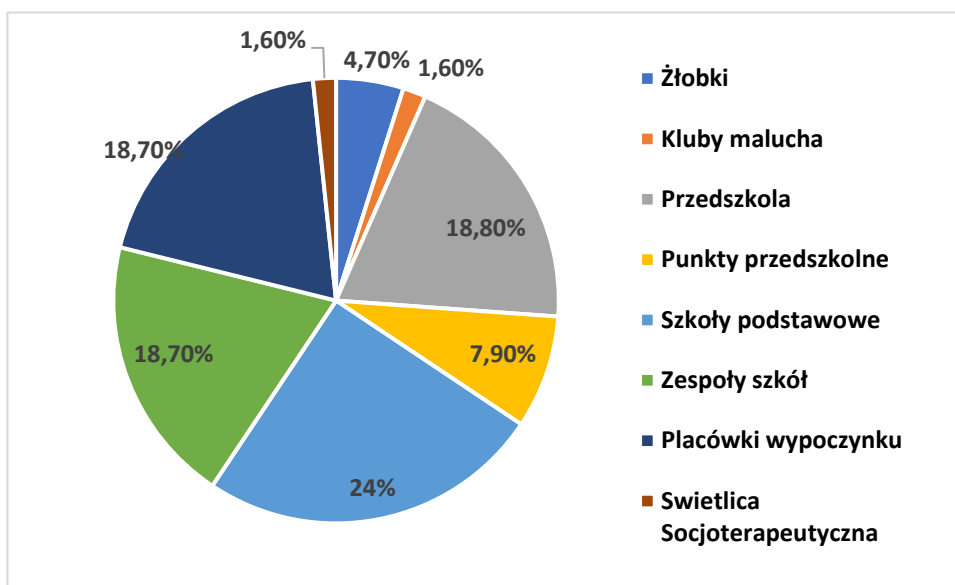
Państwowa Inspekcja Sanitarna w obszarze Higieny Dzieci i Młodzieży realizuje szereg zadań związanych z bieżącym nadzorem sanitarnym, który ma na celu zapewnienie przestrzegania przepisów dotyczących wymagań higienicznych i zdrowotnych. Jej kompetencje obejmują:

- monitorowanie stanu higieniczno-zdrowotnego placówek oświatowo-wychowawczych oraz opiekuńczych,
- kontrolę higieny procesu nauczania;
- zapewnienie odpowiednich warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach;
- dbanie o utrzymanie higieny osobistej w placówkach edukacyjnych i wychowawczych;
- nadzór nad warunkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

W 2024 roku pod nadzorem sanitarnym funkcjonowały łącznie 64 placówki, w tym:

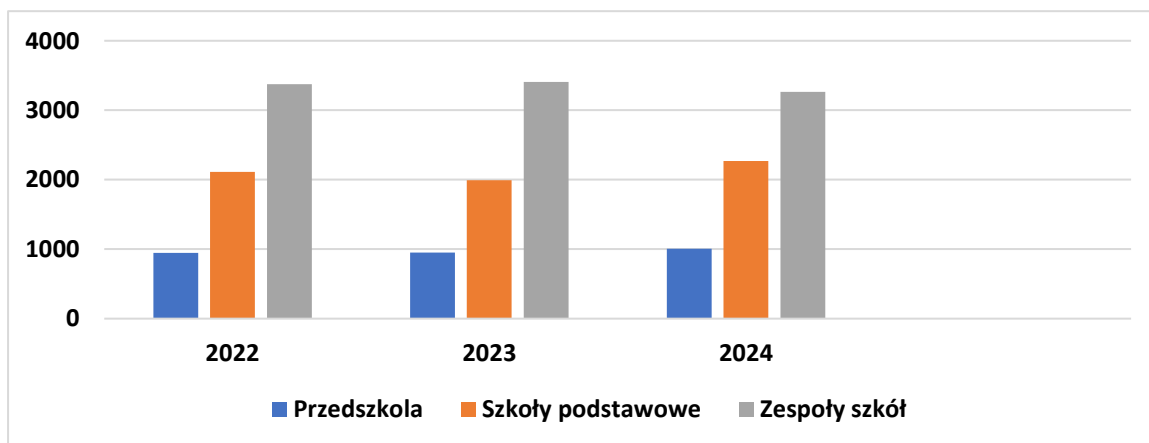
- 52 placówki nauczania i wychowania, do których uczęszczało 6698 dzieci i młodzieży w tym - 1 placówka wsparcia dziennego,
- 12 placówek organizujących wypoczynek zimowy i letni dla dzieci i młodzieży, z których skorzystało 286 uczestników.

Wykres 45. Procentowy udział poszczególnych grup placówek nauczania

W sumie w wymienionych obiektach przeprowadzono 116 kontroli dotyczących stanu higieniczno-zdrowotnego. W porównaniu do lat ubiegłych liczba uczniów i wychowanków przebywających w kontrolowanych placówkach nauczania i wychowania na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego przedstawia się następująco: w roku 2024 wynosiła 6698 w roku 2023 wyniosła 6503, a w 2022 roku – 6531.

Wykres 46. Liczba uczniów w poszczególnych placówkach w latach 2022-2024

STAN TECHNICZNY ORAZ SANITARNY BUDYNKÓW

W wyniku przeprowadzonych kontroli można zauważyć, że stan higieniczno-zdrowotny placówek oświatowych systematycznie się poprawia. Prowadzone są liczne prace remontowo-budowlane, obejmujące m. in. rozbudowę i termomodernizację obiektów, a także remonty sal dydaktycznych, bloków żywieniowych, sportowych oraz zaplecza sanitarnego.

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Ostrowitem gmina Golub-Dobrzyń dokonano rozbudowy istniejącej szkoły. W nowej części znajdują się 4 sale (2 po ok. 50 metrów kwadratowych oraz 2 po ok. 56 metrów kwadratowych), gabinet do prowadzenia terapii psychologiczno-pedagogicznej, toalety dla uczniów na każdym piętrze oraz podjazd i toaleta dla niepełnosprawnych.

W ramach programu rządowego Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kilku placówkach rozbudowano infrastrukturę sportową.

W Zespole Szkół nr 1 w Golubiu-Dobrzyniu oddano do użytku pełnowymiarową halę sportowo-widowiskową wraz z łącznikiem, a część pomieszczeń szkoły zaadaptowano na potrzeby zlokalizowanej tam Powiatowej Szkoły Muzycznej.

W Szkole Podstawowej im. Bohaterów Września 1939 r. w Świątosławiu gm. Ciechocin została oddana do użytku sala gimnastyczna z zapleczem szatniowo-sanitarnym wraz z montażem ekologicznych źródeł energii. Nowa sala gimnastyczna powstała na terenie działki szkolnej i została połączona z istniejącym budynkiem szkoły za pomocą łącznika komunikacyjnego.

W 2024 roku przeprowadzono termomodernizację budynku Zespołu Szkół nr 2 w Golubiu-Dobrzyniu. Remont dotyczył następujących prac: wymiana orynnowania wraz z obróbkami blacharskimi i instalacją odgromową, remont kominów i wyłazów dachowych, wymiana okien i drzwi zewnętrznych. Obecnie trwa rozbudowa istniejącego budynku Zespołu Szkół nr 2 w Golubiu-Dobrzyniu o salę sportową wraz z odnawialnymi źródłami energii. W ramach zadania przy Zespole Szkół nr 2 w Golubiu-Dobrzyniu powstanie sala sportowa o wymiarach 17,88m x 30,88m i wysokości 9,75m wraz zapleczem szatniowo-socjalnym. W budynku w części garażowej wydzielona zostanie komunikacja, dzięki której budowana sala połączona zostanie z istniejącą szkołą. Inwestycja obejmuje również zagospodarowanie terenu z wykonaniem wszystkich niezbędnych mediów w środku jak i na zewnątrz wraz z instalacją fotowoltaiczną zainstalowaną na dachu budynku.

W budynku Zespołu Szkół w Kowalewie Pomorskim wymieniono pokrycie dachowe wraz z punktową naprawą więźby dachowej, wymieniono orynnowanie wraz z obróbkami blacharskimi, odtworzono okna dachowe wraz z wyłazem, rozebrano oraz wymurowano na nowo zdegradowane kominy, rozebrano deski/płyty i polepy, zamontowano pełne deskowania, wełny i folii na powierzchni całej posadzki poddasza, wymieniono instalację elektryczną na wysokości poddasza, wymieniono drzwi wejściowe na strych wraz z instalacją odgromową. Budynek Zespołu Szkół w Kowalewie Pomorskim znajduje się w gminnej ewidencji zabytków,

na remont powiat golubsko-dobrzyński otrzymał dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.

W Szkole Podstawowe Nr 1 w Golubiu-Dobrzyniu dokonano wymiany instalacji grzewczej na gazową (wymieniono piec i grzejniki). Przeprowadzono remont generalny 3 sal lekcyjnych, gabinetu pedagoga, klasy informatycznej, pokoju nauczycielskiego i korytarzy.

Hala widowiskowo-sportowa w Zespole Szkół nr 1 w Golubiu-Dobrzyniu

OCENA WARUNKÓW POBYTU I NAUKI

Kontrole w placówkach oświatowych obejmowały również ocenę higieniczno-zdrowotną terenów rekreacyjnych. W ich ramach analizowano infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, sposób przechowywania oraz stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Zbadano także, czy meble edukacyjne są dostosowane do zasad ergonomii oraz czy placówki posiadają certyfikaty zgodności z Polską Normą dotyczącą tych mebli. Poddano ocenie rozkład zajęć lekcyjnych, jakość dożywiania dzieci i młodzieży oraz możliwość przechowywania w szkołach części podręczników i przyborów szkolnych przez uczniów. Kontrolowano również warunki realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami, organizację oraz przebieg akcji wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży, a także możliwości zachowania higieny osobistej wśród uczniów.

TERENY REKREACYJNE, W TYM: PLACE ZABAW

Zaleca się, aby na terenie działki szkolnej urządzono ogródek szkolny, który wzbogaci ofertę edukacyjną. W ramach programu kultury fizycznej powinny znaleźć się także boiska do siatkówki, piłki ręcznej, piłki nożnej oraz bieżnia. Odpowiedzialność za bezpieczeństwo dzieci i młodzieży podczas zabaw na placu zabaw oraz w trakcie zajęć na boisku szkolnym spoczywa na podmiocie zarządzającym tymi terenami rekreacyjno-sportowymi. W trakcie przeprowadzanych kontroli oceniano stan higieniczno-zdrowotny urządzeń zabawowych oraz zabezpieczenia placów zabaw. Sprawdzano, czy urządzenia rekreacyjne posiadają obowiązujące certyfikaty, czy konstrukcje zabawowe są solidne, stabilne i osłonięte siatką zabezpieczającą. Ważne było również, czy wszystkie konstrukcje przechodzą regularne przeglądy techniczne. Wiosną przeprowadzono kontrole placów zabaw, koncentrując się na

zabezpieczeniu piaskownic przed dostępem zwierząt, wymagając odpowiednich zabezpieczeń oraz czystości piasku, co wiązało się z koniecznością udokumentowania jego wymiany.

Plac zabaw przy Szkole Podstawowej w Lisewie

Źródło: <https://www.uggolub-dobrzyn.pl/215,lisewo>

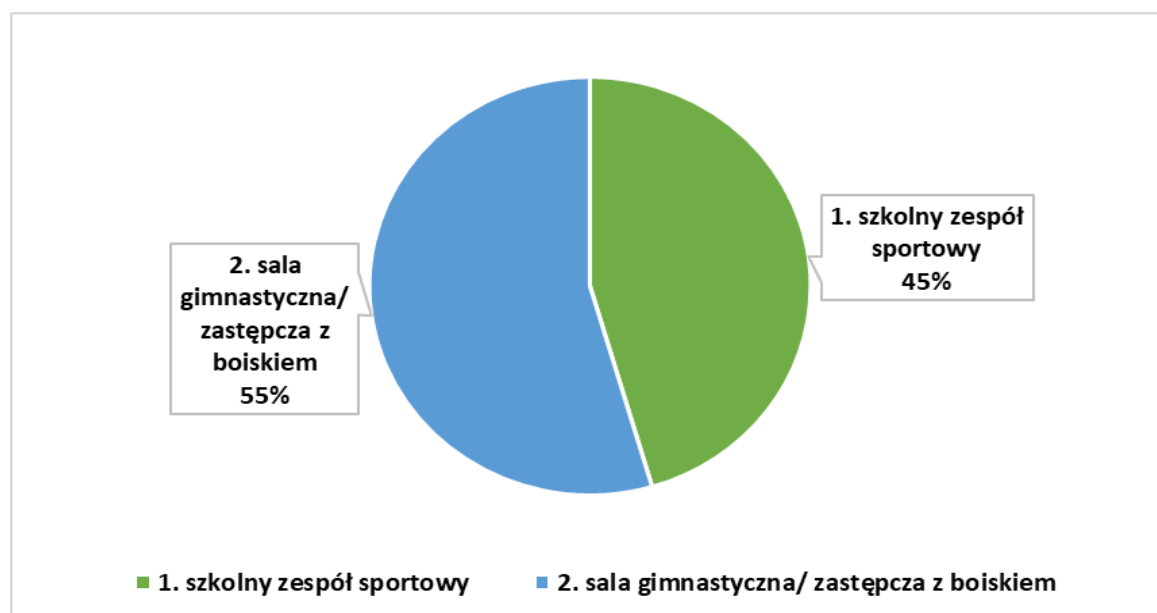
INFRASTRUKTURA DO PROWADZENIA ZAJĘĆ WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Pomieszczenia sportowe powinny być wyposażone w certyfikowany sprzęt, a urządzenia, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia ćwiczących, takie jak bramki czy kosze, powinny być mocowane na stałe. Niezbędne jest także regularne sprawdzanie stanu technicznego tych urządzeń przed każdymi zajęciami. W miejscach przeznaczonych do ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw umieszcza się tablice informacyjne, które jasno określają zasady bezpiecznego użytkowania sprzętu. Uczniowie powinni być z nimi dokładnie zapoznani. Nauczyciele wychowania fizycznego powinni mieć w swoich pokojach apteczki, wyposażone w niezbędne środki do udzielania pierwszej pomocy oraz instrukcje dotyczące tego, jak tę pomoc należy udzielać. Szkoły dysponują salami gimnastycznymi oraz salami zastępczymi lub rekreacyjnymi, niektóre z tych obiektów mają także boiska. Z pełnej infrastruktury sportowej, jaką stanowi szkolny zespół sportowy z boiskiem, korzystali uczniowie z 10 szkół, w tym 3 szkół podstawowych oraz 7 zespołów szkół. Dodatkowo, 11 szkół posiada salę gimnastyczną lub rekreacyjną z boiskiem, z czego 9 to szkoły podstawowe, a 2 to zespoły szkół. Część szkół ma salę gimnastyczną, ale nie dysponuje boiskami sportowymi; dotyczy to 1 szkoły podstawowej oraz 2 zespołów szkół. Istnieje także jeden zespół szkół, który nie ma

infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, w związku z czym zajęcia odbywają się poza placówką. Uczniowie z 6 szkół wykorzystują infrastrukturę poza szkołą, np. baseny, hale sportowe i boiska.

Jednym z problemów, z jakim borykają się szkoły, jest utrzymanie higieny po zajęciach wychowania fizycznego. Mimo że placówki starają się zapewnić coraz lepsze warunki, dzieci i młodzież szkolna rzadko korzystają z natrysków po tych zajęciach. Przyczyną tego stanu rzeczy są między innymi zbyt krótkie przerwy po lekcjach wychowania fizycznego. Natryski w blokach sportowych są używane głównie po dodatkowych zajęciach sportowych.

Wykres 47. Warunki do realizacji wychowania fizycznego w szkołach w roku 2024.

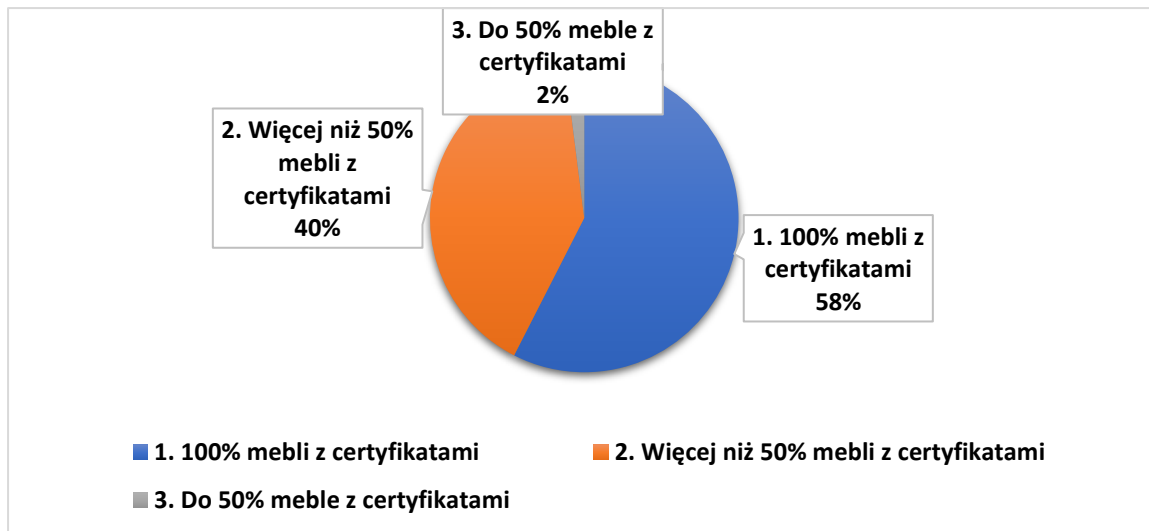
ERGONOMIA W PLACÓWKACH NAUCZANIA I WYCHOWANIA

W związku z koniecznością zapewnienia w szkołach i placówkach edukacyjnych mebli spełniających normy jakości, wprowadzono nadzór nad wyposażeniem sal dydaktycznych. Celem tego działania jest zapewnienie, aby placówki były wyposażone w funkcjonalne i ergonomiczne meble, posiadające odpowiednie certyfikaty zgodności z Polską Normą.

Odsetek mebli z certyfikatami:

- w 100% meble z certyfikatami posiadało 27 placówek, w tym 3 żłobki, 1 klub malucha, 17 przedszkoli, 5 szkół podstawowych oraz 1 zespół szkół,
- powyżej 50% mebli z certyfikatami posiadało 19 placówek, w tym 8 szkół podstawowych, i 10 zespołów szkół i 1 świetlica socjoterapeutyczna,
- do 50% mebli z certyfikatami stwierdzono w 1 placówce tj. 1 zespół szkół.

Wykres 48. Procentowy udział wyposażenia placówek w meble posiadające certyfikat.

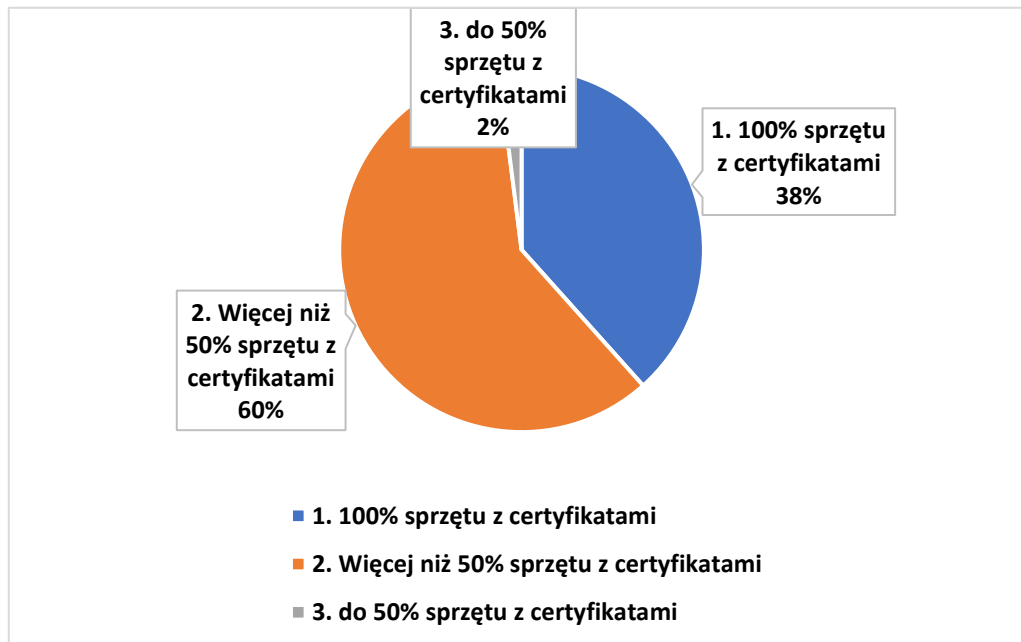
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Ostrowitem gm. Golub-Dobrzyń – sala lekcyjna w nowo oddanej części szkoły

Źródło: <https://www.uggolub-dobrzyn.pl/361,polski-lad-program-inwestycji-strategicznych?tresc=398>

Odsetek sprzętu z certyfikatami:

- 100% urządzeń i sprzętu sportowego z certyfikatami posiada 18 placówek (3 żłobki, 1 klub malucha, 10 przedszkoli, 3 szkoły podstawowe, 1 zespół szkół),
- powyżej 50% - 28 placówek (7 przedszkoli, 10 szkół podstawowych, 10 zespołów szkół, 1 świetlica socjoterapeutyczna),
- do 50% - 1 placówka tj. 1 zespół szkół

Wykres 49. Wyposażenie placówek w urządzenia i sprzęt sportowy.

TYGODNIOWY ROZKŁAD ZAJĘĆ

Prawidłowo zaplanowany rozkład zajęć lekcyjnych ma ogromny wpływ na psychofizyczne możliwości dzieci i młodzieży, a tym samym na efektywność ich pracy i osiągnięte wyniki w nauce przez cały tydzień. W ustalaniu godzin rozpoczęcia zajęć szkolnych kluczowe jest uwzględnienie rytmów dobowych. W trakcie kontrolnych działań szczególną uwagę zwracano na to, aby godziny rozpoczęcia zajęć różniły się między dniami tygodnia nie więcej niż godzinę oraz aby różnica w liczbie godzin lekcyjnych w poszczególnych dniach również nie wynosiła więcej niż jedną godzinę. Dodatkowo, ważne jest, aby dobrze skonstruowany plan lekcji brał pod uwagę potrzebę odpoczynku pomiędzy zajęciami. Zalecono, aby przerwy trwały 10 minut, a po trzeciej lub czwartej lekcji wprowadzić dłuższą, 20-minutową przerwę. Stwarzanie warunków do aktywności fizycznej w trakcie przerw, zwłaszcza na świeżym powietrzu, sprzyja regeneracji sił po intelektualnym wysiłku oraz pracy mięśniowej. Wszelkie uchybienia w organizacji zajęć w poszczególnych klasach były regularnie omawiane z dyrektorami szkół. W powiecie tylko jedna szkoła funkcjonowała w systemie dwuzmianowym.

W 2024 roku dokonano oceny rozkładów zajęć w 25 placówkach (w 13 szkołach podstawowych oraz 12 z zespołów szkół), przeprowadzając łącznie 431 badań, w tym 862 oznaczenia

MIKROKLIMAT POMIESZCZEŃ

Na mikroklimat pomieszczeń mają wpływ: temperatura powietrza, wilgotność, ruch powietrza. Temperatura w pomieszczeniach, w których odbywają się zajęcia powinna wynosić co najmniej 18°C. Przebywanie uczniów w zamkniętych, zbyt rzadko wietrzonych pomieszczeniach może powodować: senność, zmęczenie, znużenie, obniża się sprawność układu nerwowego. Poprawę jakości powietrza w salach lekcyjnych można uzyskać poprzez intensywne wietrzenie w czasie przerwy (szerokie otwieranie okien), a także uchylanie okien w razie potrzeby w czasie zajęć lekcyjnych. W pomieszczeniach źle wentylowanych, w powietrzu unoszą się także mikroorganizmy chorobotwórcze m.in. roztocza, wirusy, które niekorzystnie wpływają na zdrowie osób przebywających w tych pomieszczeniach, szczególnie alergików. Udzielano instruktaży dot. potrzeby systematycznego wietrzenia pomieszczeń oraz korzystania z mikrowentylacji, w szczególności przy plastikowej stolarce okiennej, a także zapewnienia termoregulacji na grzejnikach centralnego ogrzewania.

Starając się stworzyć właściwy mikroklimat w salach lekcyjnych, wpływamy na zdrowie i efekty uczenia się dzieci.

MOŻLIWOŚĆ POZOSTAWIENIA PODRĘCZNIKÓW W SZKOLE

Zgodnie z przepisami Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 roku, które dotyczą bezpieczeństwa oraz higieny w szkołach publicznych i niepublicznych (Dz. U. 2020 r. poz. 1604 z późn. zm.) w pomieszczeniach szkół i placówek edukacyjnych uczniowie mają możliwość pozostawiania części swoich podręczników oraz przyborów szkolnych. W powiecie golubsko-dobrzyńskim wymóg ten realizowany jest poprzez udostępnienie indywidualnych szafek oraz szuflad w salach lekcyjnych, a także przez specjalnie wydzielone miejsca na te cele w szatniach.

Z okazji Ogólnopolskiego Dnia Tornistra przeprowadzono akcję ważenia tornistrów, w której wzięli udział uczniowie z trzech szkół w klasach IV-VIII. Badaniami objęto łącznie 424 uczniów, a w celu oceny przeprowadzono pomiar zarówno masy ciała ucznia, jak i ciężaru jego tornistra. Nie odnotowano wagi tornistra przekraczającej przyjęte normy.

Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektoratu Sanitarnego, waga tornistra nie powinna przekraczać 10-15% masy ciała dziecka. Polska legislacja nie precyzuje maksymalnej wagi plecaków dla dzieci i młodzieży szkolnej, jednak powszechnie uznaje się, że stosunek ciężaru plecaka do masy ciała noszącego go ucznia powinien wynosić od 10% do 15%.

OPIEKA MEDYCZNA

W ramach opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w szkołach realizowane są różnorodne działania profilaktyczne. Wśród nich znajdują się testy przesiewowe, takie jak pomiary wzrostu, wagi ciała, a także badania wzroku, słuchu i postawy ciała. Uczniom z problemami zdrowotnymi oferuje się wsparcie w zarządzaniu chorobą lub niepełnosprawnością, a także w utrzymaniu kondycji fizycznej oraz dobrego samopoczucia. Ponadto, udzielane są porady dotyczące stylu życia, samoobserwacji oraz samoopieki, a także wykonywane są zabiegi oraz procedury lecznicze na zlecenie lekarza. W sytuacjach nagłych zapewniana jest pomoc, a także współpraca z dyrektorem szkoły oraz nauczycielami, koncentrując się na kwestiach związanych z bezpieczeństwem zdrowotnym uczniów, takich jak żywienie, higiena w szkole oraz edukacja zdrowotna. Dodatkowo, prowadzi się opiekę stomatologiczną, jak również działania profilaktyczne w zakresie próchnicy.

Na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego funkcjonowało 19 gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, które spełniały wymogi określone w przepisach prawnych. W czterech szkołach gabinety zlokalizowane były w pomieszczeniach zastępczych. W dwóch placówkach opieka zdrowotna nad uczniami odbywała się poza terenem szkoły, w lokalnych placówkach medycznych.

Edukację zdrowotną w szkołach prowadziły pielęgniarki środowiska szkolnego. W wiejskich szkołach pielęgniarki pracowały w trybie zadaniowym, a częstotliwość świadczenia usług uzależniona była od liczby uczniów w danej placówce – mogły świadczyć usługi codziennie, raz w tygodniu lub raz w miesiącu. W trakcie przeprowadzonych kontrolnych wizyt stwierdzono, że gabinety zachowują dobry stan higieniczny i zdrowotny, nieprawidłowości nie stwierdzono. Gabinety były zaopatrzone w punkty poboru bieżącej ciepłej i zimnej wody, posiadały podłogi wykonane z materiałów umożliwiających łatwe mycie i dezynfekcję, a także dostępne środki myjąco-dezynfekujące.

WYPOCZYNEK DLA DZIECI MŁODZIEŻY

Nadzór w zakresie higieny dzieci i młodzieży obejmuje również organizację wypoczynku w trakcie letnich wakacji oraz ferii zimowych. Organizatorzy wypoczynku mają obowiązek zgłaszania poszczególnych form za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, który funkcjonuje w bazie wypoczynku na stronie Ministerstwa Edukacji i Nauki. Po dokonaniu zgłoszenia, informacje są rejestrowane i przekazywane do właściwego kuratora oświaty, w zależności od siedziby lub miejsca zamieszkania organizatora.

W 2024 roku na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego zgłoszono 12 placówek oferujących wypoczynek dzieci i młodzieży w bazie danych MEN, zarówno w czasie ferii zimowych, jak i letnich. Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Golubiu-Dobrzyniu przeprowadzili łącznie 8 kontroli, w tym 1 dotyczącą zimowego wypoczynku oraz 7 letniego wypoczynku.

W ramach akcji „Bezpieczne wakacje” oraz „Bezpieczne ferie”, pracownicy PSSE w Golubiu-Dobrzyniu zorganizowali spotkania edukacyjne dla uczestników wypoczynku. Celem tych działań było zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpiecznego i spokojnego spędzania przerwy w nauce, zarówno w okresie zimowym, jak i letnim. Podczas spotkań poruszono kwestie zdrowego stylu życia oraz zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, alkoholu, napojów energetycznych i paleniem tytoniu.

W powiecie golubsko-dobrzyńskim z wypoczynku skorzystało łącznie 244 dzieci i młodzieży. Podsumowując tegoroczny przebieg zimowego i letniego wypoczynku, można stwierdzić, że był on dobrze przygotowany zarówno pod względem higienicznym, jak i zdrowotnym. Wyniki nadzoru pokazują, że organizatorzy dołożyli starań, aby zapewnić uczestnikom jak najlepsze warunki umożliwiające bezpieczny pobyt podczas turnusów.

DOŻYWIANIE DZIECI I MŁODZIEŻY

Odpowiednie odżywianie dzieci i młodzieży jest kluczowym elementem ich prawidłowego rozwoju fizycznego oraz intelektualnego. Posiłki, które spożywają młodzi ludzie, nie tylko przywracają utraconą energię, ale również mają znaczący wpływ na ich wyniki w nauce. Aby zredukować występowanie chorób cywilizacyjnych, takich jak nadwaga i otyłość, wprowadzono regulacje prawne, które definiują rodzaj i wymagania dotyczące żywności sprzedawanej w szkolnych sklepikach oraz zasady dotyczące przygotowywania posiłków dla uczniów (rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 roku w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w placówkach oświatowych oraz wymagań dla żywności stosowanej w ramach żywienia zbiorowego - Dz. U. z dnia 1 sierpnia 2016 roku, poz. 1154). W szkołach, które nie dysponują własnymi kuchniami do przygotowywania posiłków, dozwolone jest jedynie prowadzenie żywienia w formie cateringu. Oznacza to, że posiłki są dostarczane zewnętrznie, przez zakład żywienia zbiorowego, który działa pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W roku 2024 w 21 placówkach oświatowych zapewniono ciepłe posiłki, w tym w 13 szkołach podstawowych oraz 8 zespołach szkół. Pełne obiady były serwowane przez 19 placówek, spośród których 13 to szkoły podstawowe, a 6 to zespoły szkół. Dwa zespoły szkół oferowały natomiast posiłki jednodaniowe.

Z pełnych obiadów skorzystało 1362 uczniów, natomiast z posiłków jednodaniowych 56 uczniów. W 2024 roku z dofinansowanych posiłków skorzystało 207 uczniów.

W 6 placówkach, w tym w 1 szkole podstawowej oraz 5 zespołach szkół, przygotowywanie obiadów odbywa się w szkolnej kuchni. W 15 placówkach (w 12 szkołach podstawowych

i 3 zespołach szkół) obiady dostarczane były przez zewnętrzne firmy cateringowe, które zostały wybrane w ramach przetargu.

Również przedszkola (17 placówek), kluby malucha oraz żłobki (4 placówki) korzystały z usług zewnętrznych firm, zajmujących się dowozem obiadów. Śniadania są natomiast przygotowywane na miejscu. Wyjątek stanowi jedno przedszkole, gdzie wszystkie posiłki – zarówno obiady, jak i śniadania są przygotowywane w kuchni własnej.

Wszystkie szkoły podstawowe przystąpiły do programu „Program dla szkół”, który obejmuje uczniów klas od I do V. W ramach tego programu uczniowie otrzymują mleko, jogurty, kefiry, serki oraz świeże owoce i warzywa.

SUBSTANCJE CHEMICZNE I ICH MIESZANINY W SZKOLNYCH PRACOWNIACH CHEMICZNYCH

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego nad szkolnymi pracowniami chemicznymi zwracano uwagę na prawidłowe, zgodne z przepisami postępowanie z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami. Kontroli podlegały między innymi terminy przydatności, ewidencja substancji, aktualizacja kart charakterystyki, zgodne z wymaganiami oznakowanie i przechowywanie, środki ochrony osobistej uczniów i nauczycieli, wyposażenie apteczki I pomocy, a także regulamin określający zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w pracowniach chemicznych. Łącznie 5 szkół posiada substancje i preparaty chemiczne tj. 1 szkoła podstawowa i 4 zespoły szkół.

W większości szkół, które posiadają pracownie chemiczne zajęcia przygotowywane i prowadzone są przez nauczycieli chemii tylko w formie pokazowej bez bezpośredniego udziału uczniów. Ponadto szkoły korzystają z dostępnych na rynku programów multimedialnych. Pozostające na stanie substancje i mieszaniny chemiczne były oznakowane, zgodnie z wymaganiami zawartymi w karcie charakterystyki oraz przechowywane właściwie w zamkniętych pomieszczeniach. Nie było wśród nich preparatów przeterminowanych.

INNE DZIAŁANIA

Przeprowadzono ocenę przygotowania szkół do nowego roku szkolnego, koncentrując się na zapewnieniu odpowiednich warunków higieniczno-sanitarnych. W trakcie kontroli uwzględniano zarówno prace remontowe, jak i konserwatorskie. Sprawdzone stan techniczny pomieszczeń, wyposażenie sal lekcyjnych, urządzenia na placach zabaw oraz otoczenie i tereny przyległe do placówek.

Podczas kontroli przypomniano o konieczności zapewnienia uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i nauki poprzez właściwie dobrane stanowisko pracy ucznia, właściwe oświetlenie, korzystania z przerw aktywnie na świeżym powietrzu oraz regularne wietrzenie pomieszczeń, w którym odbywają się zajęcia lekcyjne. Dyrektorom udzielono informacji nt. bakterii Legionelli, zagrożeń z nią związanych i jej występowaniem. Omówiono właściwą eksploatację wewnętrznej sieci wodociągowej po przerwie wakacyjnej, mającą na

celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju Legionella. Kontrole przeprowadzono przy współudziale pracownika Sekcji Higieny Środowiska.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu w związku z rozpoczęciem nowego roku szkolnego i ponownym otwarciem szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych, zwrócił się również do dyrektorów z prośbą o wzmożenie nadzoru nad wewnętrznym systemem wodociągowym oraz instalacji wentylacyjno-klimatyzacyjnych.

WNIOSKI

1. Wszystkie aspekty, które podlegają kontroli mają istotny wpływ na rozwój i zdrowie dzieci. Szkoła wraz z jej wyposażeniem, stanowi dla rosnącego organizmu istotne środowisko zewnętrzne, które oddziałuje na różne funkcje życiowe, rozwój oraz zdolność do nauki i osiągania wyników.
2. Systematyczne remonty znacząco poprawiają stan techniczny i funkcjonalny szkół oraz placówek edukacyjnych. Wykorzystanie nowoczesnych materiałów budowlanych i innowacyjnych rozwiązań technicznych przekłada się na dobrą kondycję obiektów. Oprócz tego, znacznie poprawiła się funkcjonalność pomieszczeń oraz ich estetyka.
3. Placówki oświatowe regularnie wymieniają sprzęt i urządzenia na nowe, które spełniają wymagane standardy, posiadając odpowiednie certyfikaty i atesty. Nie mniej istotnym czynnikiem jest właściwa waga tornistrów. Szkoły oferują uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów.
4. W monitorowanych placówkach aktywnie promowano zdrowy styl życia, w tym aktywność fizyczną oraz zasady zdrowego odżywiania. Zwracano również uwagę na konieczność zapewnienia uczniom higienicznych warunków pracy i nauki, co obejmuje odpowiednio dobrane stanowiska pracy, właściwe oświetlenie, a także zachęcanie do aktywności na świeżym powietrzu w czasie przerw.
5. Stan higieniczno-zdrowotny w placówkach oświatowo-wychowawczych w powiecie golubsko-dobrzyńskim można ocenić jako dobry. Dyrektorzy szkół i placówek zadbali o to, aby dzieci, uczniowie i wychowankowie mogli korzystać z bezpiecznych i higienicznych warunków podczas pobytu i nauki.

6. NADZÓR NAD CHEMIKALIAM I ŚRODOWISKIEM PRACY

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie prowadzonego nadzoru nad zakładami pracy mają na celu poprawę warunków pracy i ochronę zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy. Kluczowe kierunki działania określone zostały w wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, zgodnie z opracowanym „Planem zasadniczych zadań” na 2024 r.

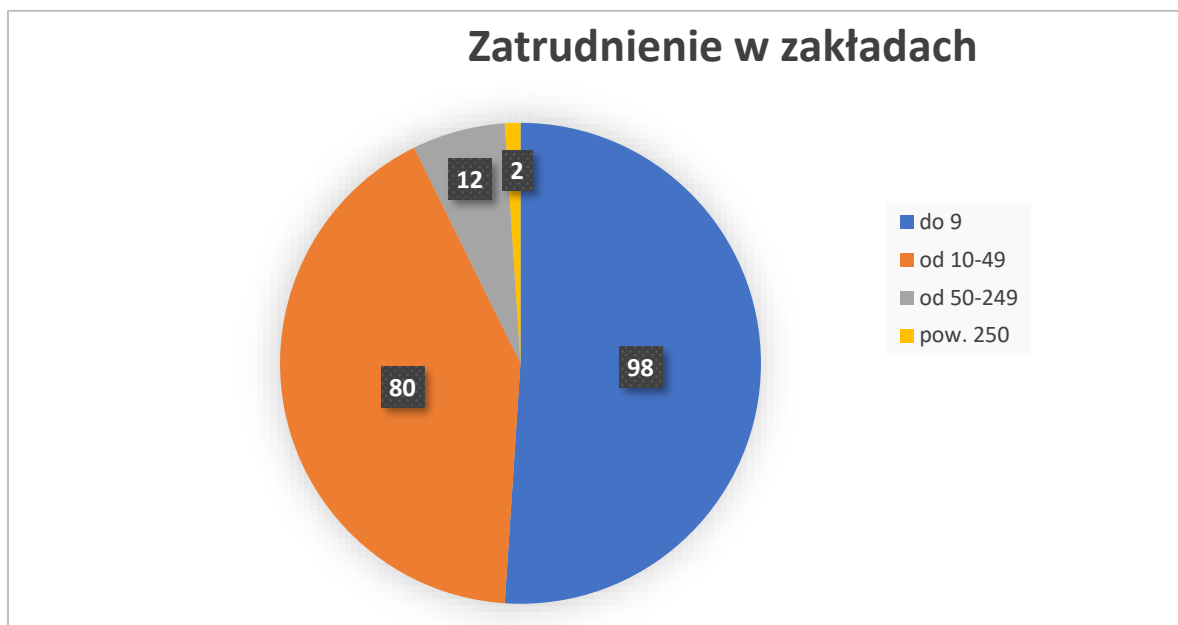
i objęły kontrolę przestrzegania przepisów m.in. z zakresu: bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy, wykonywania przez pracodawców badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich, a także oceny ryzyka zawodowego na jakie narażeni są pracownicy podczas wykonywania zadań zawodowych, występowania substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy, występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy, sprawowanie nadzoru nad przygotowaniem pracodawców do przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest, w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie chorób zawodowych, ponadto współuczestniczenie w realizacji kampanii Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy prowadzonych przez Krajowy Punkt Centralny (CIOP-PIB) poprzez rozpowszechnianie informacji nt. bezpiecznych warunków pracy, realizacja zadań informacyjno-edukacyjnych, w tym akcji, interwencji, programów i innych przedsięwzięć prozdrowotnych w zakresie merytorycznym pionu Higieny Pracy.

Celem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad chemikaliami jest egzekwowanie przepisów unijnych i krajowych dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych, detergentów, produktów kosmetycznych i prekursorów narkotyków kat. 2 i 3, a także sprawowanie nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

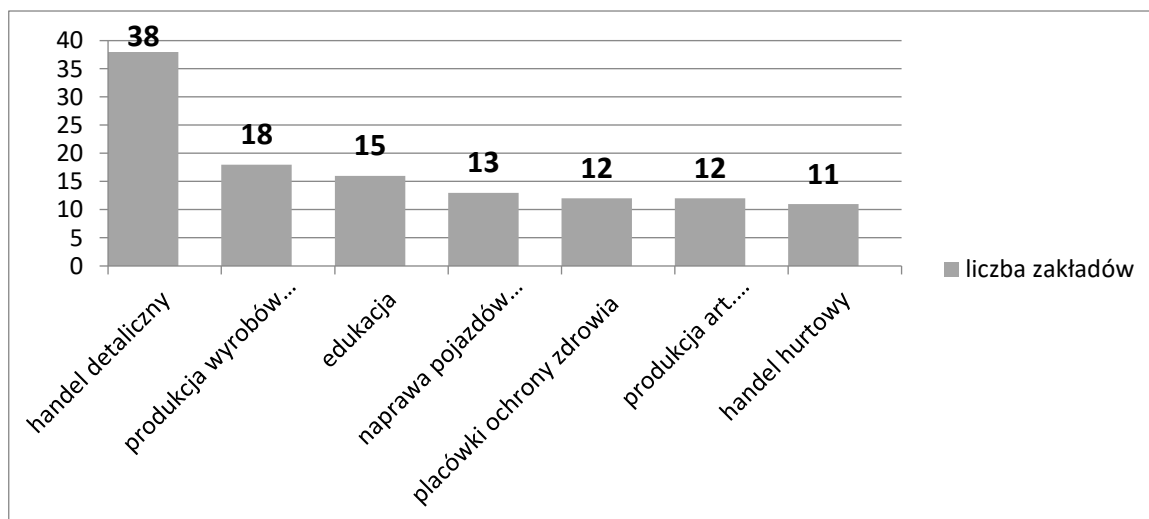
W 2024 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Golubiu-Dobrzyniu znajdowały się 192 podmioty gospodarcze, w których zatrudnionych było 4935 osób. Większość nadzorowanych zakładów tj. 98 stanowiły zakłady małe, zatrudniające do 9 pracowników (51 % ogólnej liczby zakładów), 80 zakładów stanowią zakłady w przedziale od 10 - 49 zatrudnionych (41%), 12 zakładów zatrudniających od 50-250 osób (stanowią 6 %). Najmniejszą liczbę (1%) stanowią 2 zakłady zatrudniające powyżej 250 osób.

Najliczniejszą grupę zgodnie z PKD (Polską Klasyfikacją Działalności) stanowiły zakłady zaliczane, do następujących działów: handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi, produkcja metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń, edukacja, naprawa pojazdów samochodowych, placówki ochrony zdrowia, produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych, produkcja artykułów spożywczych.

Wykres 50. Struktura zatrudnienia według wielkości zakładów w roku 2024

Wykres 51. Ilość zakładów w poszczególnych branżach przemysłu

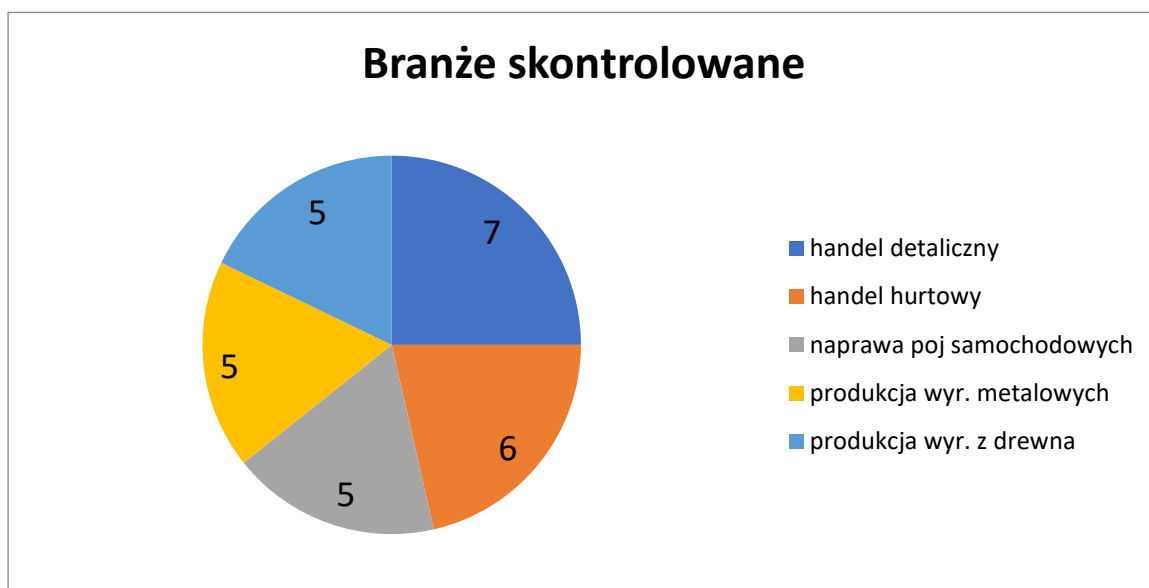

NADZÓR BIEŻĄCY NAD ŚRODOWISKIEM PRACY

W 2024 r. skontrolowano 53 zakłady, zatrudniające 559 osób. Były to kontrole planowane, przeprowadzone zgodnie z opracowanym harmonogramem kontroli na 2024 r., w związku z realizacją wytycznych GIS, PWIS, jak również kontrole tematyczne, wynikające z bieżących zaleceń GIS i PWIS.

Większość skontrolowanych obiektów w powiecie golubsko-dobrzyńskim stanowiły zakłady zajmujące się handlem detalicznym (PKD 47 - 7 zakładów), zakłady zajmujące się handlem hurtowym, w tym prowadzące działalność produkcyjną (PKD 46 - 6 zakładów), zakłady naprawy pojazdów samochodowych (PKD 45 – 5 zakładów), zakłady produkujące wyroby metalowe (PKD 25 - 5 zakłady), zakłady produkujące wyroby z drewna (PKD 16 - 5 zakładów).

Wykres 52. Udział poszczególnych branży w skontrolowanych zakładach

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2024 r. nieprawidłowości stwierdzono w 6 zakładach:

- w 3 zakładach przetwórstwa drewna stwierdzono brak aktualnych pomiarów: stężenia pyłów drewna i natężenia hałasu,
- w 3 zakładach, w których przedmiotem działalności jest produkcja wyrobów z drutu, blach trapezowych, blachodachówek oraz konstrukcji stalowych stwierdzono brak aktualnych pomiarów stężenia pyłów niesklasyfikowanych ze względu na toksyczność i natężenia hałasu.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 6 decyzji administracyjnych merytorycznych oraz 9 decyzji płaćniczych.

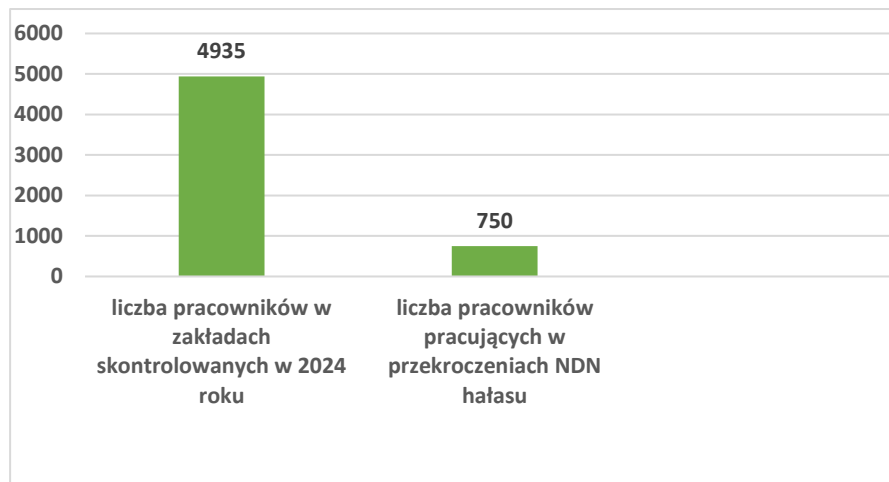
CZYNNIKI SZKODLIWE DLA ZDROWIA

Szkodliwymi czynnikami są niektóre substancje i mieszaniny chemiczne, pyły o określonej strukturze i składzie, rakotwórcze substancje, w tym włókna azbestu, hałas, drgania mechaniczne, promieniowanie optyczne, których szkodliwy wpływ ujawnia się po przekroczeniu normatywów stężeń lub natężeń, a także czynniki biologiczne.

Z otrzymywanych od pracodawców wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy wynika, że w warunkach przekroczenia normatywów hałasu pracuje 750 osób zatrudnionych w sześciu zakładach. Ponadto w dwóch zakładach, w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zostały wykonane badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia przez laboratorium WSSE w Bydgoszczy. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono przekroczenie natężenia hałasu.

W związku z przekroczeniami dopuszczalnej wartości NDN hałasu na stanowiskach pracy, w zakładach został opracowany „Program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas”, obejmujący m. in.: stopniową wymianę starych maszyn lub ich części na maszyny nowszej generacji, które generują niższy poziom hałasu, obudowę panelami dźwiękochłonnymi, odpowiednią konserwację i naprawy maszyn i urządzeń zmniejszające zużycie elementów ruchomych mogących wpływać na powstawanie hałasu w procesach technologicznych, wyznaczenie stref nadmiernego hałasu, rotację pracowników na stanowiskach pracy, wyposażenie pracowników w ochronniki słuchu i instruowanie o prawidłowym ich stosowaniu

Wykres 53. Liczba narażonych pracowników na czynniki szkodliwe w zakładach pracy skontrolowanych w roku 2024

W ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w 2024 r. przeprowadzono 2 kontrole sanitarne podczas prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2024 r. przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych w ramach nadzoru nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi gr. 2 i gr. 3. W skontrolowanych zakładach narażonych było łącznie 142 osób. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

SUBSTANCJE I MIESZANINY CHEMICZNE

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem przepisów w zakresie stosowania i wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin w 2024 r. przeprowadzono łącznie 46 kontroli, z czego 17 kontroli dotyczyło dystrybutorów, a 29 kontroli zakładów stosujących w działalności zawodowej substancje bądź mieszaniny chemiczne.

W zakresie nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych w 2024 r. przeprowadzono 15 kontroli, ocenie poddano 60 produktów. W 1 przypadku stwierdzono nieprawidłowości polegające na nieprzekazaniu do ośrodka zatruc informacji o mieszaninie stwarzającej zagrożenie dla zdrowia.

PRODUKTY KOSMETYCZNE

W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 w odniesieniu do stosowania w produktach kosmetycznych niektórych substancji sklasyfikowanych jako rakotwórcze, mutagenne lub działające szkodliwie na rozrodczość, w 2024 r. skontrolowano 7 obiektów obrotu produktami kosmetycznymi przeprowadzając łącznie 7 kontroli. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

CHOROBY ZAWODOWE

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu, realizując zadania dotyczące nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, prowadzi również postępowania administracyjne w zakresie podejrzenia chorób zawodowych wśród pracowników i byłych pracowników. W 2024 r. odnotowano wpływ 5 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych: poz. 26 (7 przypadków), poz. 15 (1 przypadek) wykazu chorób zawodowych.

W wyniku współpracy z jednostką orzeczniczą I stopnia tj. Poradnią Chorób Zawodowych Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Toruniu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu-Dobrzyniu wydał:

➤ **9 decyzji administracyjnych o stwierdzeniu choroby zawodowej, w tym:**

a) 7 decyzji (postępowanie prowadzone w 2023 r. i 2024 r.) – dotyczyło: choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: COVID-19 - poz. 26 wykazu chorób zawodowych,

b) 1 decyzja (postępowanie prowadzone w 2024 r.) – dotyczyła: przewlekłe choroby

narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat.
- poz. 15 wykazu chorób zawodowych,

c) 1 decyzja (postępowanie prowadzone w 2024 r.) – dotyczyła: choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza - poz. 26 wykazu chorób zawodowych.

➤ **2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, tj.:**

- 1 postępowanie administracyjne prowadzone od 2020 r., dotyczyło: międzybłoniak opłucnej - poz. 17.2 wykazu chorób zawodowych, orzeczenie jednostki orzeczniczej I stopnia (WOMP w Toruniu),
- 1 postępowanie prowadzone od 2022 r., dotyczyło zespół cieśni w obrębie nadgarstka - poz. 20.1 wykazu chorób zawodowych – orzeczenie jednostki orzeczniczej II stopnia (Instytut Medycyny Pracy w Łodzi).

Ponadto w ramach współpracy z innymi Powiatowymi Stacjami Sanitarno Epidemiologicznymi zostały przeprowadzone 2 oceny narażenia zawodowego.

NADZÓR NAD PRZESTRZEGANIEM ZAPISÓW USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 9 a ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 416) do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.).

W 2024 r. na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Golubiu-Dobrzyniu nie ujawniono przypadków podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, nie odnotowano zgłoszeń zatruc „dopalaczami”, lekami psychotropowymi lub alkoholem. Podjęto wspólne działania kontrolne z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Golubiu-Dobrzyniu w punktach sprzedaży produktów konopnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Prowadzony był monitoring stron internetowych, w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych oraz występowania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

W PSSE w Golubiu-Dobrzyniu funkcjonuje Zespół ds. Nadzoru nad Środkami Zastępczymi i Nowymi Substancjami Psychoaktywnymi. W ramach działalności Zespołu w ciągu roku 2024 zorganizowane były 2 spotkania, podczas którego omówiono aktualną sytuację w zakresie podejrzeń zatruc, procedury postępowania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w przypadku ujawnienia wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

Prowadzono także działania informacyjno-edukacyjne, mające na celu przedstawienie zagrożeń zdrowotnych ze strony substancji psychoaktywnych poprzez:

- Umieszczenie na stronie internetowej PSSE w Golubiu-Dobrzyniu oraz w mediach społecznościowych: Facebook i Serwis X informacji dotyczącej tematyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, w tym „dopalaczy”.
- Zorganizowanie punktu informacyjno-edukacyjnego wraz z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Golubiu-Dobrzyniu w ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia. W gablotach przedstawione były najpopularniejsze narkotyki oraz środki zastępcze wraz z ich skutkami zdrowotnymi. Prowadzono poradnictwo zdrowotne, dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych. Młodzież mogła skorzystać z możliwości założenia alkogogli.
- Prowadzenie prelekcji wraz z dystrybucją materiałów edukacyjno - informacyjnych (formy wizualne, ulotki, plakaty, broszury), w placówkach oświatowo-wychowawczych, w placówkach letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży, a także dystrybucję materiałów edukacyjno - informacyjnych w placówkach opieki zdrowotnej, w miejscach ogólnodostępnych, typu puby, podmioty prowadzące działalność handlową, placówkach leczniczych, jednostkach administracji samorządowej.
- Zorganizowanie punktu informacyjno – edukacyjnego podczas uroczystości dożynek w Radominie i Ciechocinie.

PROMOCJA ZDROWIA W ŚRODOWISKU PRACY.

W celu poprawy warunków pracy prowadzono działania mające na celu promowanie zachowań prozdrowotnych, a więc poprawę warunków sprzyjających zdrowiu. Do takich działań w roku 2024 należało:

Umieszczenie na stronie internetowej PSSE w Golubiu-Dobrzyniu oraz w mediach społecznościowych i protokołach kontroli informacji nt.:

- dotyczących innowacyjnych rozwiązań technicznych i organizacyjnych, służących identyfikacji źródeł hałasu, oceny narażenia na hałas oraz ograniczaniu występowania hałasu szkodliwego w środowisku pracy,
- materiałów informacyjnych dotyczących narażenia pracowników oczyszczalni ścieków na czynniki biologiczne,
- Substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

W trakcie kontroli prowadzonych w 2024 r. w ramach nadzoru nad warunkami higieny pracy, zbierano także informacje na temat przestrzegania zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych w nadzorowanych zakładach. Działania te miały na celu ustalenie stanu

faktycznego, dotyczącego respektowania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

WNIOSKI.

1. W wyniku działalności kontrolnej pionu higieny pracy i nadzoru nad chemikaliami w 2024 r. przeprowadzono kontrole w 53 zakładach pracy, zatrudniających 4935 pracowników.
2. Z przeprowadzonej oceny wynika, że głównym czynnikiem szkodliwym występującym w zakładach pracy, zlokalizowanych na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego jest hałas. Jednakże pracodawcy podejmują działania zmierzające do poprawy warunków pracy.
3. Najczęściej stwierdzaną nieprawidłowością podczas kontroli zakładów pracy był brak systematycznego przeprowadzania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz niewłaściwy stan higieniczno-zdrowotny pomieszczeń sanitarnych.
4. Na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego nie stwierdzono przypadków podejrzeń wprowadzania do obrotu środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także funkcjonowania podmiotów wprowadzających do obrotu tego typu środki.

7. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Działania pionu podejmowane były na wniosek organów administracji samorządowej na terenie powiatu golubsko – dobzyńskiego oraz inwestorów i miały na celu eliminowanie nieprawidłowości o charakterze profilaktycznym, w zakresie wymagań higieniczno-zdrowotnych już na etapie planowania, projektowania, realizacji i dopuszczania do użytkowania nowopowstałych obiektów budowlanych oraz obiektów już istniejących, w których nastąpiła zmiana sposobu użytkowania. Istotną kwestią jest także kontrola budynków oddawanych do użytkowania. Na tym etapie sprawdzane jest zastosowanie odpowiednich materiałów budowlanych, wyrobów oraz zgodności wykonania inwestycji z uzgodnionym pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektem budowlanym.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny w 2024 roku sprawowano przede wszystkim poprzez:

- 1.Opiniowanie, planowanych przedsięwzięć w zakresie, czy wymagane jest sporządzenie raportu ich oddziaływania na środowisko oraz jego zakresu,
- 2.Opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięcia (raportu oddziaływania na środowisko) przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- 3.Opiniowanie zakresu i stopnia szczegółowości informacji, wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,

4. Opiniowanie projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
5. Uzgadnianie dokumentacji projektowej przedsięwzięć budowlanych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
6. Wydawanie opinii w zakresie spełnienia wymagań higieniczno-zdrowotnych obiektów,
7. Udział w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
8. Opiniowanie obiektów pod względem higieniczno - zdrowotnym po zakończeniu inwestycji dla potrzeb współfinansujących w ramach programów Unii Europejskiej,
9. Weryfikację uzgodnień projektów budowlanych dokonywanych przez Rzeczników ds. sanitarno – higienicznych.

Zadania związane z uzgadnianiem projektów budowlanych realizowane były także przez Rzeczników ds. sanitarno – higienicznych, działających poza strukturami Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Golubiu - Dobrzyniu.

CHARAKTERYSTYKA PODJĘTYCH DZIAŁAŃ

W 2024 roku z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano łącznie 52 opinie, 3 uzgodnienia, 32 decyzje płatnicze.

W 2024 roku na terenie powiatu golubsko – dobrzyńskiego przeprowadzono 32 kontrole obiektów, przed dopuszczeniem do użytkowania. W czasie kontroli nie stwierdzono występowania niezgodności w zakresie wykonania prac budowlanych, w stosunku do projektów budowlanych, jak i do obowiązujących przepisów prawnych. Na prośbę inwestorów i projektantów udzielano także konsultacji, których celem było zapewnienie prawidłowych wymagań higieniczno – zdrowotnych, w przewidzianych do realizacji obiektach.

Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były niewielkie odstępstwa od projektów, które jednak nie miały wpływu na stan higieniczno - zdrowotny w obiektach. Należy stwierdzić, że inwestorom i wykonawcom, a także projektantom najwięcej trudności przysparza prawidłowe zaprojektowanie i wykonanie wentylacji oraz rozwiązań technologicznych.

W zakresie oceny, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, stanowisko zajmowano 20 – krotnie. Opinię w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydano 2 - krotnie. W roku 2024 w tym zakresie działań nie stwierdzono nieprawidłowości. Wnioski i materiały dotyczące przedsięwzięć były kompletne i czytelne.

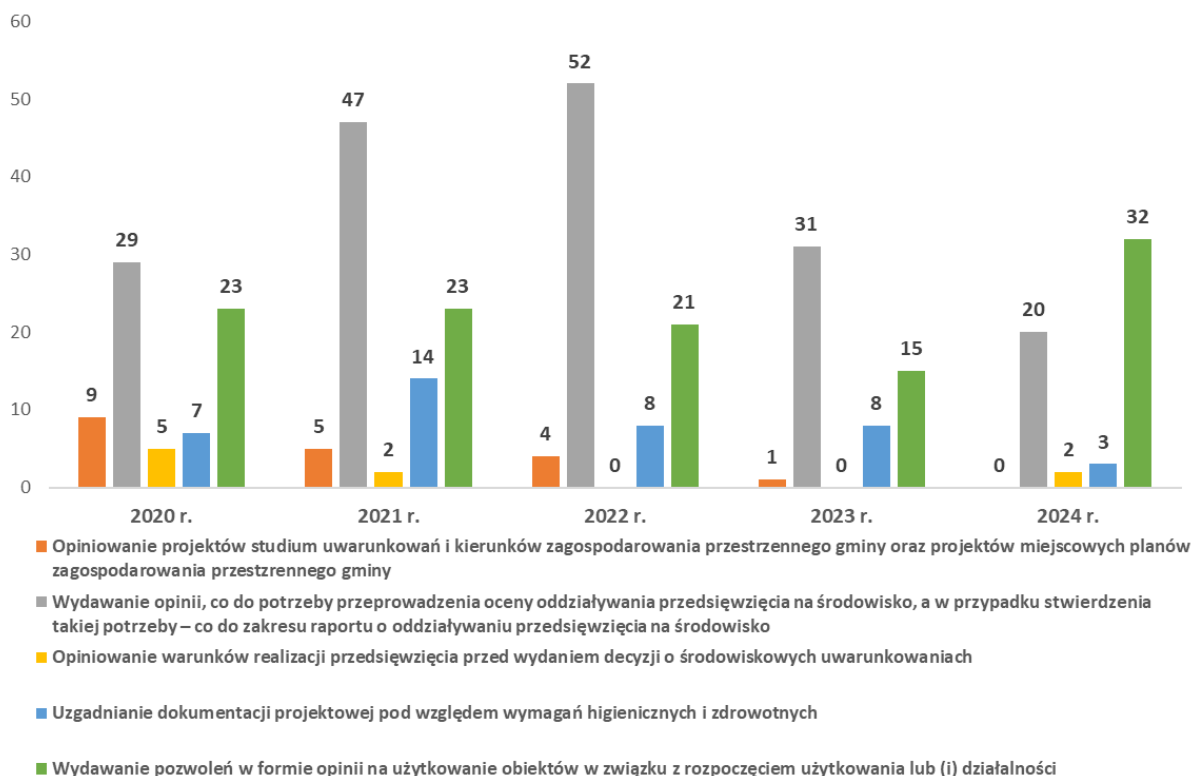
W 2024 roku w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego dokonano 3 uzgodnienia dotyczące dokumentacji projektowej lub koncepcji adaptacji planowanych inwestycji budowlanych. Nie odnotowano sytuacji odmowy wydania uzgodnienia dokumentacji

projektowej. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu – Dobrzyniu kładzie duży nacisk na kompletność rozwiązań branżowych oraz technologicznych.

Tabela 9 Ilość i rodzaj wydanych opinii w latach 2020 – 2024.

Lp.	Zajęte stanowisko dotyczyło	Ilość wydanych opinii, uzgodnień				
		2020r.	2021r.	2022r.	2023r.	2024r.
1.	Opiniowania projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy	9	5	4	1	0
2.	Wydawania opinii, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	29	47	52	31	20
3.	Opiniowania warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	5	2	0	0	2
4.	Uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych	7	3	8	8	3
5.	Wydawanie pozwoleń w formie opinii na użytkowanie obiektów w związku z rozpoczęciem użytkowania lub (i) działalności	23	23	21	15	32
6.	Razem wydanych opinii i uzgodnień	71	80	85	55	57

Wykres 54 Ilość i rodzaj wydanych opinii w latach 2020 – 2024.

W sferze podejmowanych działań były także czynności wynikające ze współpracy z administracją samorządową w sprawach dotyczących wyjaśnień odnośnie potrzeb sporządzania raportów, inwestycji publicznych itp.

Współpraca z innymi instytucjami i jednostkami układała się bez zastrzeżeń, a podejmowana była głównie z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej i Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego w zakresie dotyczącym odbioru obiektów budowlanych.

W związku ze sprawowaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 32 decyzje płatnicze za wykonane czynności, w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

W ramach prowadzonego nadzoru nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości w działaniach rzeczoznawców ds. sanitarno – higienicznych.

8. NADZÓR SANITARNY I PROFILAKTYKA ZDROWOTNA

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmuje inicjatywy i wyznacza kierunki działań prozdrowotnych, mających na celu informowanie społeczeństwa o czynnikach szkodliwych dla zdrowia oraz sposobach zapobiegania chorobom. Organizuje szeroką działalność oświatowo-zdrowotną, promując zasady higieny, zdrowego odżywiania oraz metody zapobiegania schorzeniom. Oferuje porady i informacje dotyczące eliminacji negatywnych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych, które mogą wpływać na zdrowie ludzi. Dodatkowo, nadzoruje i ocenia działania oświatowo-zdrowotne realizowane przez placówki edukacyjne oraz podmioty świadczące usługi zdrowotne, oferując im wsparcie w realizacji tych przedsięwzięć.

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w zakresie profilaktyki zdrowotnej jest dążenie do osiągnięcia właściwych umiejętności i postaw prozdrowotnych wśród określonych grup odbiorców.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Golubiu- Dobrzyniu w 2024 roku przyjął do realizacji w powiecie golubsko- dobrzyńskim, interwencje programowe i nieprogramowe o następującej tematyce:

PROFILAKTYKA NADWAGI I OTYŁOŚCI

1. EFSA- wybieraj bezpieczną żywność

Kampania edukacyjna dotycząca bezpieczeństwa żywności w różnym zakresie tematycznym. W poprzedni roku dotyczyła głównie higieny żywności, chorób przenoszonych przez żywność oraz suplementów diety. Realizowana była podczas eventów oraz w mediach społecznościowych. W działaniach wzięło udział ok. 1000 osób.

2. Zdrowo i kolorowo

Interwencja realizowana w szkołach podstawowych wśród uczniów klas 1- 3. Ma na uwadze zaznajomienie najmłodszych dzieci z tematami związanymi ze zdrowym odżywianiem. Program był realizowany w 6 szkołach podstawowych. Edukacją objęto 500 osób.

PROFILAKTYKA PALENIA TYTONIU

1. Światowy Dzień bez Tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia

Są to inicjatywy, które mają na celu zaznajomienie młodzieży, osób dorosłych ze skutkami zdrowotnymi związanymi z paleniem tytoniu, ale także sięganiem po nowatorskie wyroby, takie jak e- papierosy, woreczki nikotynowe czy snusy. Tego typu działania podejmowane były w listopadzie oraz maju. Wówczas organizowane są spotkania profilaktyczne z młodzieżą w szkołach, prezentowane są modele płuc, kadra pedagogiczna ma możliwość wykonania pomiarów smokerlyzerem (zawartość tlenu w wydychanym powietrzu). Na zaproszenie

szkół uczestniczymy w piknikach profilaktycznych. Organizujemy eventy, punkty informacyjno- edukacyjne. W działaniach wzięło udział ok. 1000 osób.

Ponadto pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Golubiu- Dobrzyniu podczas przeprowadzania czynności kontrolnych w nadzorowanych obiektach, sprawdzają również przestrzeganie zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W 2024 roku skontrolowano w tym zakresie 278 obiektów.

2. Bieg po Zdrowie

Program jest dedykowany klasie 4 szkoły podstawowej. Związany jest ze skutkami zdrowotnymi palenia tytoniu. W 2024 roku realizowały go 4 placówki oświatowe. Edukacją objęto ok. 300 osób.

3. Czyste Powietrze wokół nas

Program skierowany jest z edukacją antytytoniową dla dzieci 5- 6 letnich oraz ich rodziców. Ma na celu zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci, dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi. Program realizowany był w 6 przedszkolach na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego. Wyedukowano 210 osób.

PROFILAKTYKA INNYCH UZALEŻNIEŃ

1. ARS- jak dbać o miłość

Edukacja młodzieży w szkołach średnich skupia się na wartościach takich jak miłość, rodzina, bezpieczeństwo, i o tym jak nadużywanie substancji psychoaktywnych czy alkoholu może negatywnie wpływać na te wartości. W programie nie chodzi o zwykłe zapobieganie używaniu substancji psychoaktywnych ale o wskazanie, jak zachowania ryzykowne mogą wpłynąć na

przyszłość w kontekście macierzyństwa i ojcostwa. W 2024 roku do programu przystąpiła 1 szkoła. Wyedukowano 133 osoby.

2. Dopalacze- trzecia strona zjawiska

Interwencja związana z przyjmowaniem dopalaczy. Realizują ją starsze klasy szkół podstawowych oraz młodzież w szkołach ponadpodstawowych. W działaniach wzięło udział 640 uczniów z 8 szkół.

PROFILAKTYKA ZABURZEŃ ZDROWIA PSYCHICZNEGO

1. Zdrowie psychiczne

Program polegający na poznaniu przyczyn stresu, podstawowych mechanizmów reakcji stresowej, rodzajów stresu oraz emocji i zachowań, które mu towarzyszą. Wzbogaca także wiedzę na temat technik radzenia sobie ze stresem oraz kształtowania postaw prozdrowotnych obniżających poziom odczuwanego stresu. W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięło udział 2000 osób, z 12 szkół podstawowych i ponadpodstawowych powiatu golubsko-dobrzyńskiego.

PROFILAKTYKA CHOROÓB ZAKAŻNYCH, W TYM REALIZACJA PROGRAMU PROFILAKTYKI HIV/ AIDS

1. HIV/ AIDS

Celem programu jest ograniczanie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV w Polsce, zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji w zakresie HIV/AIDS. Adresatami programu jest społeczeństwo powiatu golubsko- dobzyńskiego, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży szkół ponadpodstawowych. Działania z zakresu profilaktyki HIV/ AIDS realizowane ze szczególnym uwzględnieniem Światowego Dnia AIDS, Dnia Pamięci o Zmarłych na AIDS oraz Europejskiego Tygodnia Testowania. Wówczas w szkołach odbywają się spotkania profilaktyczne z młodzieżą, oglądane są filmy edukacyjne, wystawy materiałów edukacyjnych, prowadzona jest dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych, otrzymanych z Krajowego Centrum ds. AIDS. W ramach tej inicjatywy w 2024 roku wyedukowano 1372 odbiorców.

2. Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami

Celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy o chorobach odkleszczowych, poznanie sposobów zapobiegania chorobom odkleszczowym oraz podniesienie wagi problemu ugryzień przez kleszcze. Adresatami programu są uczniowie szkół podstawowych oraz dzieci w wieku przedszkolnym. W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji powyższego programu przystąpiły 537 osoby z 8 placówek powiatu golubsko- dobrzyńskiego.

3. Podstępne WZW

Program edukacyjny kierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, mający na celu zwrócenie uwagi na zakażenia wirusami wątroby HCV i HBV. W roku szkolnym 2023/2024 r. w powiecie golubsko- dobrzyńskim udział w programie wzięły 148 osoby z 2 szkół ponadpodstawowych.

4. Dobre sposoby na zakaźne choroby

Celem programu jest edukacja w zakresie higieny osobistej oraz kształtowania dobrych nawyków, a także profilaktyka chorób zakaźnych. W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięło udział 500 osób z 9 szkół i przedszkoli powiatu golubsko- dobrzyńskiego.

INNE

1. Profilaktyka chorób pasożytniczych- owsica, wszawica, świerz

Przedsięwzięcie edukacyjne zostało opracowane, w celu ograniczenia szerzenia się chorób pasożytniczych wśród dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. W programie uczestniczyło 5 placówek, łącznie wzięły udział 2662 osoby.

2. Skąd się biorą produkty ekologiczne

Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych już od najmłodszych lat. W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięły udział 992 osoby z 12 placówek oświatowo-wychowawczych powiatu golubsko- dobrzyńskiego.

3. Przyjazny Tornister

Głównym celem tego przedsięwzięcia edukacyjnego jest profilaktyka wad postawy oraz kształtowanie prawidłowej postawy ciała uczniów. Działania informacyjno-edukacyjne kierowane były do uczniów, ich rodziców oraz kadry pedagogicznej. Inicjatywa realizowana była w 7 szkołach. Wyedukowano 857 osób.

4. Promocja zdrowia wśród osób przybywających z Ukrainy

Działania nie zostały podjęte ze względu na małą ilość dzieci ukraińskich w szkołach na terenie powiatu golubsko- dobrzyńskiego.

5. Wybierz życie. Pierwszy krok.

Program edukacyjny, który ma zwrócić uwagę na wagę profilaktyki pierwotnej, wczesnego wykrywania i leczenia zmian przednowotworowych i raka szyjki macicy, a także innych chorób wywołanych zakażeniem wirusa HPV. Inicjatywa dedykowana jest dla uczniów szkół średnich. Wzięło w niej udział 572 uczniów z 3 szkół ponadpodstawowych.

6. Znamie? Znam je!

Proponowany program edukacyjny jest jedną z inicjatyw służących popularyzacji wiedzy na temat profilaktyki i czynników ryzyka czerniaka skóry, skierowaną do uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych oraz młodzieży ze szkół ponadpodstawowych. W minionym roku szkolnym program realizowało 9 placówek, co pozwoliło wyedukować ok. 400 uczniów.

7. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach, Światowy Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Kampania, której celem jest podniesienie świadomości społeczeństwa na temat oporności na antybiotyki wśród drobnoustrojów wywołujących najważniejsze i najpowszechniejsze zakażenia u człowieka. Akcja informacyjna realizowana jest głównie w podmiotach leczniczych, do których dostarczane są ulotki tematyczne oraz prezentowane są ekspozycje wizualne. W czasie trwania kampanii na stronie internetowej PSSE w Golubiu-Dobrzyniu oraz w mediach społecznościowych udostępniane były informacje na temat antybiotykoodporności. Kampania dotarła do ok. 700 odbiorców.

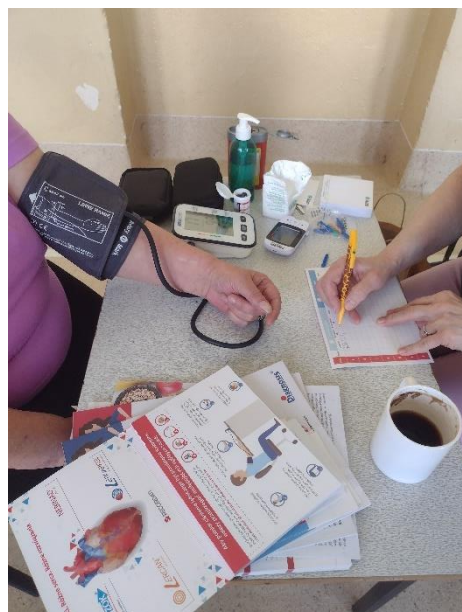
8. Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego- Bezpieczne Wakacje, Bezpieczne Ferie

Akcja kierowana jest do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Przedsięwzięcie służy zapewnieniu jej adresatom bezpiecznego i zdrowego wypoczynku w okresie wakacji i ferii. Akcja jest realizowana przed przerwami wakacyjnymi w placówkach szkolnych, podczas trwania zimowisk, kolonii i półkolonii, a także przy okazji uczestnictwa w eventach, piknikach, dożynkach. W minionym roku wzięło w niej udział 2700 uczestników.

9. Profilaktyką w Seniora

Celem interwencji jest dotarcie z różnorodną profilaktyką do osób starszych, którzy skupieni są głównie wokół Dziennych Domów Pobytu, Uniwersytetów Trzeciego Wieku, czy innych placówek. Spotkania odbywają się systematycznie w roku kalendarzowym i dotyczą różnorodnej tematyki związanej ze zdrowiem, w tym promocji badań profilaktycznych, szczepień ochronnych. Organizujemy m.in. spotkania seniorów z pielęgniarkami diabetologicznymi, podczas których mogą wykonać podstawowe badania oraz uzyskać interpretacje wyników i poradę. W 2024 roku odbyło się 6 spotkań, podczas których uczestniczyło 300 Seniorów.

10. Akcja edukacyjna dotycząca grzyboznawstwa i profilaktyki zatruc grzybami

Akcja edukacyjna, dotycząca grzyboznawstwa i profilaktyki zatruc grzybami, kierowana jest do ogółu społeczeństwa. Cieszy się ona bardzo dużym zainteresowaniem, szczególnie, gdy w danym roku jest możliwość zorganizowania wystawy grzybów świeżych. Corocznie podejmujemy współpracę z przedstawicielami Nadleśnictwa w Golubiu-Dobrzyniu z siedzibą w Konstancjewie. W 2024 roku akcja zrealizowana była podczas szkolnego dnia profilaktyki w Zespole Szkół w Radominie, podczas pikników, dożynek. Główne spotkanie odbyło się w Dziennym Domu Pobytu w Grodnie gm. Golub-Dobrzyń, gdzie wspólnie z seniorami, przedstawicielami Nadleśnictwa udaliśmy się na grzybobranie do pobliskiego lasu. Wyłoniliśmy króla i królową grzybobrania. Odbyła się także prelekcja dotycząca ciekawostek związanych z lasem, gospodarką zasobami leśnymi oraz zatruciami grzybowymi. Równolegle na Facebooku PSSE publikowane były infografiki, dotyczące najczęstszych grzybowych pomyłek. Łącznie udało się wyedukować ok. 4524 osób.

AKCJE PROWADZONE PRZEZ POWIATOWĄ STACJĘ SANITARNO- EPIDEMIOLOGICZNĄ
W GOLUBIU- DOBRZYNIU

1. Światowy Dzień Zdrowia

Był akcją profilaktyczną skierowaną do mieszkańców powiatu golubsko- dobrzyńskiego, podczas której można skorzystać z szerokiej oferty badań profilaktycznych: badania ciśnienia wewnątrzgałkowego oka, skóry głowy i włosa trichoskopem, badań przesiewowych cholesterolu, trójglicerydów, poziomu glukozy, ciśnienia tętniczego krwi, słuchu oraz tlenu

węgla w wydychanym powietrzu. Odbywały się konsultacje lekarskie specjalistów: kardiologa, pulmonologa, internisty oraz dietetyka. Dokonywano pomiarów masy ciała wraz z obliczeniem BMI. Można było skorzystać z konsultacji NFZ, założyć Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego EKUZ. Oprócz tego swoje stoiska miały Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Golubiu- Dobrzyniu, Komenda Powiatowa Policji w Golubiu- Dobrzyniu, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Golubiu- Dobrzyniu, Ratownictwo Medyczne Szpitala Powiatowego Sp. z o.o. w Golubiu- Dobrzyniu, Zespół Szkół nr 3 w Golubiu- Dobrzyniu, dietetyk oraz przedstawiciele z Powiślańskiej Szkoły Wyższej w Kwidzynie. Z badań profilaktycznych oraz oferty stoisk szacunkowo skorzystało ok. 600 osób.

2. Promocja Państwowej Inspekcji Sanitarnej podczas pikników, dożynek, szkolnych dni profilaktyki na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarnej- Epidemiologicznej w Golubiu- Dobrzyniu uczestniczyli w 4 wydarzeniach plenerowych: Bitwie Regionów, dożynekach w Ciechocinie, dożynekach w Radominie oraz szkolnym dniu profilaktyki w Zespole Szkół w Radominie. Podczas pikników zorganizowane zostały punkty informacyjno- edukacyjne z zakresu zdrowia publicznego, w których główną tematykę stanowiły: bezpieczne wakacje, zdrowe odżywianie, aktywność fizyczna, profilaktyka chorób pasożytniczych oraz zakaźnych, profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych, profilaktyka zatruc grzybami. Działaniami objęto 1500 osób.

3. Profilaktyka nowotworów (głównie piersi, płuc), akcja Październik Miesiącem Świadomości Raka Piersi

W ramach tych inicjatyw organizowano w ciągu roku punkty informacyjno- edukacyjne, instruktaże oraz pogadanki. W Przychodni Gol- Med w Golubiu- Dobrzyniu wspólnie z położną przeprowadzaliśmy instruktaż samobadania piersi na fantomach, rozmowy dotyczące badań profilaktycznych, częstotliwości ich wykonywania oraz wagi szczepień przeciwko HPV. Spotkanie o podobnym charakterze miało też miejsce w Starostwie Powiatowym w Golubiu- Dobrzyniu. Prelekcję promującą badania profilaktyczne, w tym nowotwory piersi pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Golubiu-Dobrzyniu przeprowadzili także w Dziennym Domu Pobytu w Kowalewie Pomorskim. Akcja Różowy Październik została zrealizowana wśród uczestniczek Koła Gospodyń Wiejskich w Sokołowie gm. Golub-Dobrzyń. Odbyły się wówczas instruktaże samobadania piersi na fantomach oraz prelekcja. Wyedukowano 200 osób.

4. Światowy Dzień Wody

Problem zmniejszających się zasobów wody na świecie staje się coraz bardziej poważny. Państwowa Inspekcja Sanitarna działa także w tym zakresie. W 2024 roku zorganizowano spotkanie uczniów klas VIII ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. Konstytucji 3 Maja w Golubiu-Dobrzyniu z pracownikami MZWik Sp. z o. o. w Golubiu- Dobrzyniu na terenie miejscowej oczyszczalni ścieków. Młodzież zaznałomiła się z technologią oczyszczania ścieków, dowiedziała się jak wyglądają badania laboratoryjne ścieków surowych oraz oczyszczonych. Przedstawiono zadania Państwowej inspekcji Sanitarnej w zakresie dbania o bezpieczeństwo zdrowotne wody przeznaczonej do spożycia, w kąpieliskach, pływalniach. Pokazano jak wygląda prawidłowy pobór próbek wody do badań laboratoryjnych oraz badanie parametrów fizycznych i chemicznych. Wyedukowano 40 osób.

5. Tydzień dla Serca

Przedsięwzięcie, które jest poświęcone chorobom sercowo- naczyniowym. W 2024 roku zostało zorganizowane spotkanie z przedstawicielkami Koła Gospodyń Wiejskich z m. Mlewo gm. Kowalewo Pomorskie. Pielęgniarka diabetologiczna z Przychodni NZOZ Pro Vita w Kowalewie Pomorskim mierzyła ciśnienie tętnicze krwi, poziom cukru we krwi. Rozmawiano o czynnikach ryzyka chorób układu sercowo-naczyniowego, takich jak: nadwaga/otyłość, otyłość brzuszna, nadciśnienie tętnicze, zaburzenia gospodarki lipidowej, w tym wysoki poziom cholesterolu, wzrost stężenia glukozy w osoczu na czczo, cukrzyca typu 2, palenie tytoniu, brak regularnego wysiłku fizycznego czy nadużywanie alkoholu. W spotkaniu wzięło udział 15 osób.

6. Europejski Tydzień Szczepień

Inicjatywa, która kładzie nacisk na promocję szczepień ochronnych wśród dzieci zgodnie z kalendarzem szczepień. W minionym roku w Przedszkolu Publicznym nr 2 im. Marii Konopnickiej w Golubiu- Dobrzyniu odbyło się spotkanie dla rodziców, poświęcone szczepieniom ochronnym dzieci. Ponadto były organizowane punkty informacyjne w podmiotach leczniczych o tej tematyce m.in. w Przychodni POZ- Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna w Golubiu- Dobrzyniu. W ramach tych działań wyedukowano 40 osób.

7. Promocja zdrowia psychicznego, sposobów radzenia sobie ze stresem, a także bezpiecznego korzystania z internetu, zjawiska cyberprzemocy.

W ciągu roku szkolnego Państwowa Inspekcja Sanitarna wspomaga pedagogów szkolnych z zakresu profilaktyki zdrowia. Jednym z takich tematów są sposoby radzenia sobie ze stresem, czy problemy związane z cyberprzemocą. W ubiegłym roku spotkania profilaktyczne tego typu odbyły się w Zespole Szkół nr 1 w Golubiu- Dobrzyniu, Zespole Szkół nr 2 w Golubiu- Dobrzyniu, Świetlicy Socjoterapeutycznej i Środowiskowej w Golubiu- Dobrzyniu, Zespole Szkolno- Przedszkolnym w Ostrowitem gm. Golub-Dobrzyń. W spotkaniach wzięło udział ok. 530 dzieci.

8. Promocja higieny osobistej: Światowy Dzień Higieny Rąk, Ogólnopolski Dzień Profilaktyki Grypy, Światowy Dzień Mycia Rąk

Świadomość dbania o czystość dłoni, jamy ustnej jest szczególnie pożądana u najmłodszych dzieci. Zajęcia związane z profilaktyką chorób zakaźnych odbywały się w 2024 r w Szkole Podstawowej w Mlewie gm. Kowalewo Pomorskie, wśród przedstawicielek z Kół Gospodyń Wiejskich oraz pracowników służby zdrowia z terenu powiatu golubsko-dobrzyńskiego. W spotkaniach wzięło udział ok. 50 osób.

9. Ogólnopolski Dzień Tornistra

Jest inicjatywą kładącą nacisk na profilaktykę wad postawy. Przez pracowników PSSE w Golubiu-Dobrzyniu zajęcia zostały zorganizowane w 2 szkołach podstawowych. W spotkaniach uczestniczyło ok. 200 dzieci.

10. Przeciwdziałanie uzależnieniom

W ramach przeciwdziałania uzależnieniu od substancji psychoaktywnych podejmowane były różnorodne inicjatywy. W szkołach odbywały się prelekcje nt. skutków zdrowotnych zażywania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Pracownicy PSSE aktywnie uczestniczą także w obchodach Tygodnia Mózgu. Organizujemy punkty informacyjno- edukacyjne, stoiska profilaktyczne wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Golubiu- Dobrzyniu, Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Golubiu-Dobrzyniu. Przeprowadzając kontrole sanitarne wypoczynku letniego i zimowego, poruszamy także tematy związane z uzależnieniem i skutkach zdrowotnych związanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych. W działaniach wzięło udział ok. 2300 osób.

11. Promocja zdrowego stylu życia, zdrowego odżywiania

W ciągu roku szkolnego w placówkach oświatowych odbywały się spotkania poświęcone zdrowej diecie. W ubiegłym roku działaniami objęto: Zespół Szkolno- Przedszkolny w Nowogrodzie gm. Golub-Dobrzyń, Zespół Szkolno- Przedszkolny w Ostrowitem gm. Golub-Dobrzyń, Świetlicę Socjoterapeutyczną i Środowiskową w Golubiu- Dobrzyniu, Szkołę Podstawową im. Józefa Sołtykiewicza w Węgiersku gm. Golub-Dobrzyń, Zespół Szkół nr 3 w Golubiu- Dobrzyniu, Zespół Szkół w Radominie. W zajęciach wzięło udział ok. 300 osób.

12. Przeciwdziałanie chorobom przenoszonym przez kleszcze

Temat chorób odkleszczowych i ugryzień przez kleszcze jest często omawiany przez pracownika PSSE w Golubiu-Dobrzyniu podczas organizacji punktów informacyjno-edukacyjnych, pikników profilaktycznych, dożynek, eventów, szkolnych dni profilaktyki.

13. Współpraca z jednostkami administracji samorządowej, Starostwem Powiatowym i służbami:

Na zaproszenie Komendanta Powiatowej Policji w Golubiu- Dobrzyniu oraz Miejskiego Ośrodka Polityki Społecznej w Golubiu- Dobrzyniu braliśmy udział w dwóch Debatach Społecznych poświęconych bezpieczeństwu i zdrowiu seniorów. Działaniami objęto ok. 200 osób.

W 2024 roku pracownik ds. Profilaktyki Zdrowotnej przeprowadził 44 wizyty programów edukacyjnych prowadzących przez nauczycieli.

Podsumowując działania PSSE w Golubiu-Dobrzyniu w roku 2024 odbyło się 48 prelekcji (ponad 3000 odbiorców), uczestniczono w 5 piknikach (2000 odbiorców), zorganizowano 7 punktów informacyjno- edukacyjnych w przychodniach, jednostkach administracji samorządowej (200 odbiorców).

WNIOSKI

Działania w zakresie profilaktyki uniwersalnej są integralną częścią funkcjonowania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podejmowane interwencje, zarówno programowe, jak i nieprogramowe, koncentrują się głównie na promowaniu zdrowego stylu życia oraz zapobieganiu szczególnie niebezpiecznym chorobom zakaźnym. Realizacja tych działań możliwa jest dzięki szerokiej współpracy z władzami samorządowymi, instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającymi w danym obszarze. Współpraca z lokalnymi mediami również odgrywa istotną rolę, a informacje o realizowanych inicjatywach publikowane są na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Golubiu- Dobrzyniu oraz na platformie Facebook, Serwis X.

9. WNIOSKI KOŃCOWE

1. Wdrożenie do użytkowania systemu SEPIS (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej) pozwoliło szybciej i skuteczniej rozpatrywać wpływające do Państwowej Inspekcji Sanitarnej wnioski obywateli oraz pełne opracowanie każdej choroby zakaźnej zgłaszanej przez podmioty lecznicze.
2. W 2024 r. liczba zachorowań na choroby zakaźne objęte obowiązkiem zgłaszania utrzymywała się na poziomie nie zagrażającym sytuacji epidemiologicznej w powiecie golubsko-dobrzyńskim.

3. Z uwagi na rosnącą liczbę opiekunów prawnych świadomie rezygnujących z realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych, konieczne jest kontynuowanie akcji edukacyjnych i szukanie nowych sposobów dotarcia do opiekunów z informacjami wskazującymi na zasadność realizacji szczepień ochronnych.
4. W dalszym ciągu należy prowadzić działania mające na celu poprawę stanu sanitarnego obiektów zewidencjonowanych w PSSE w Golubiu-Dobrzyniu.
5. Nieprzerwanie należy podejmować działania promocyjne i oświatowe oraz różnorodne przedsięwzięcia prozdrowotne obejmujące problematykę zdrowia publicznego, a mające na celu propagowanie wiedzy w zakresie zagrożeń środowiska oraz kształtowanie zdrowego stylu życia. Realizacja działań edukacyjnych winna być ukierunkowana na zwiększenie świadomości i odpowiedzialności za zdrowie własne i swoich dzieci. Działania winny być skierowane do szerokiej grupy odbiorców, obejmować powinny platformy społecznościowe, co zapewni szerszy odbiór treści promocyjnych przez społeczeństwo.
6. Zadania z zakresu zdrowia publicznego realizowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Golubiu-Dobrzyniu, niezmiennie stanowią podstawę nadzoru, monitorowania oraz wczesnego eliminowania niekorzystnych zjawisk zachodzących w nadzorowanych obszarach.

Spis tabel

Tabela 1 Liczba przypadków i współczynników zapadalności zachorowań zarejestrowanych w latach 2023-2024.	11
Tabela 2 Ilość zachorowań na gripę potwierdzona dodatnim wynikiem testu antygenowego w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	14
Tabela 3 Ilość przypadków zakażeń wirusem RSV w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku	16
Tabela 4 Szczegółowy rozkład zachorowań na gruźlicę w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	18
Tabela 5 Ilość potwierdzonych zachorowań na COVID-19 w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	19
Tabela 6 Liczba kontroli w obiektach objętych nadzorem w roku 2024.	57
Tabela 7 Liczba obiektów żywnościowo-żywieniowych objętych nadzorem w latach 2022-2023 z podziałem na grupy	59
Tabela 8 Wyniki kontroli przeprowadzonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w nadzorowanych jednostkach systemu oświaty w roku 2024	69
Tabela 9 Ilość i rodzaj wydanych opinii w latach 2020 – 2024.	95

Spis wykresów

Wykres 1 Ilość zachorowań na gripę potwierdzona dodatnim wynikiem testu antygenowego w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	15
Wykres 2. Ilość przypadków zakażeń wirusem RSV w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku	17
Wykres 3. Ilość potwierdzonych zachorowań na COVID-19 w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	20
Wykres 4. Rozkład zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.....	21
Wykres 5. Liczba zarejestrowanych przypadków boreliozy w powiecie golubsko-dobrzyńskim w latach 2020–2024.	22
Wykres 6. Rozkład zachorowań na boreliozę wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w roku 2024.	22
Wykres 7. Rozkład zachorowań na boreliozę wg grup wiekowych w 2024 roku.....	23
Wykres 8. Liczba zgłoszonych pokąsań przez zwierzęta i liczba osób szczepionych przeciwko wściekliźnie w powiecie golubsko-dobrzyńskim w latach 2020–2024.	24
Wykres 9. Liczba zarejestrowanych przypadków salmonellozy na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego w latach 2020-2024.	24
Wykres 10. Liczba przypadków salmonellozy - zatrucia pokarmowego według czynnika etiologicznego w powiecie golubsko-dobrzyński w 2024 roku.	25
Wykres 11. Rozkład zachorowań na salmonellozy- zatrucia pokarmowe wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.....	25

Wykres 12. Rozkład zachorowań na salmonellozy- zatrucia pokarmowe według grup wiekowych w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	26
Wykres 13. Rozkład bakteryjnych zakażeń jelitowych według grup wiekowych (ukończone lata) w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	27
Wykres 14. Rozkład bakteryjnych zakażeń jelitowych według miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	27
Wykres 15. Szczegółowy rozkład zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe w powiecie golubsko-dobrzyńskim w latach 2020-2024.	28
Wykres 16. Rozkład wirusowych zakażeń jelitowych (A08) wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	28
Wykres 17. Rozkład wirusowych zakażeń jelitowych według grup wiekowych w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	29
Wykres 18. Liczba zarejestrowanych przypadków biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowego BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2 na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego w latach 2020-2024.	29
Wykres 19. Liczba zarejestrowanych przypadków ospy wietrznej na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego w latach 2020-2024.	31
Wykres 20. Rozkład zachorowań na ospę wietrzną wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w roku 2024.	31
Wykres 21. Rozkład zachorowań na ospę wietrzną według wieku (ukończone lata) w powiecie golubsko-dobrzyńskim w roku 2024.	32
Wykres 22. Rozkład zachorowań na krztusiec wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	33
Wykres 23. Rozkład zachorowań na krztusiec według wieku (ukończone lata) w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	33
Wykres 24. Rozkład zachorowań na świnkę według wieku (ukończone lata) w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	34
Wykres 25. Rozkład zachorowań na świnkę według wieku (ukończone lata) w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	35
Wykres 26. Liczba zarejestrowanych przypadków płonicy na terenie powiatu golubsko-dobrzyńskiego w latach 2020-2024.	36
Wykres 27. Rozkład zachorowań na płonicę wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	36
Wykres 28. Rozkład zachorowań na płonicę według wieku (ukończone lata) w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	37
Wykres 29. Rozkład zachorowań na wzv typu B przewlekłe i BNO wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	37
Wykres 30. Rozkład zachorowań na wzv typu B przewlekłe i BNO według grup wiekowych (ukończone lata) w powiecie golubsko-dobrzyńskim w roku 2024.	38

Wykres 31. Przyczyny zgonów z powodu chorób zakaźnych w powiecie golubsko-dobrzyńskim w roku 2024....	40
Wykres 32. Rozkład zgonów wg wieku zmarłych w powiecie golubsko-dobrzyńskim w roku 2024.	40
Wykres 33. Rozkład zgonów wg miejsca zamieszkania i płci w powiecie golubsko-dobrzyńskim w roku 2024.	41
Wykres 34. Wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych w wybranych grupach wiekowych w powiecie golubsko-dobrzyńskim w latach 2023-2024.	42
Wykres 35. Liczba szczepień poekspozycyjnych przeciwko tężcowi według grup wiekowych w powiecie golubsko-dobrzyńskim w 2024 roku.	43
Wykres 36. Podział obiektów użyteczności publicznej w 2024 r. na poszczególne grupy	46
Wykres 37. Poprawa stanu higieniczno-zdrowotnego obiektów użyteczności publicznej	48
Wykres 38. Liczba placówek świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej	49
Wykres 39. Odsetek wodociągów o danej produkcji dobowej [m^3 /dobę] zaopatrujących mieszkańców powiatu golubsko-dobrzyńskiego w 2024 r.	50
Wykres 40. Ilość próbek kwestionowanych w próbkach wody pobranych z wodociągów publicznych powiatu golubsko-dobrzyńskiego w latach 2020-2024.....	51
Wykres 41. Poprawa stanu higieniczno-zdrowotnego obiektów wykonujących działalność leczniczą	53
Wykres 42. Procentowy udział poszczególnych grup obiektów w roku 2024.	58
Wykres 43. Liczba obiektów znajdujących się w ewidencji w 2024 r.	60
Wykres 44. Rodzaj przeprowadzonych kontroli sanitarnych w 2024 roku.	61
Wykres 45. Procentowy udział poszczególnych grup placówek nauczania	72
Wykres 46. Liczba uczniów w poszczególnych placówkach w latach 2022-2024	72
Wykres 47. Warunki do realizacji wychowania fizycznego w szkołach w roku 2024.....	77
Wykres 48. Procentowy udział wyposażenia placówek w meble posiadające certyfikat.	78
Wykres 49. Wyposażenie placówek w urządzenia i sprzęt sportowy.	79
Wykres 50. Struktura zatrudnienia według wielkości zakładów w roku 2024	87
Wykres 51. Ilość zakładów w poszczególnych branżach przemysłu	87
Wykres 52. Udział poszczególnych branż w skontrolowanych zakładach	88
Wykres 53. Liczba narażonych pracowników na czynniki szkodliwe w zakładach pracy skontrolowanych w roku 2024	89
Wykres 54. Ilość i rodzaj wydanych opinii w latach 2020 – 2024.	96

<https://www.gov.pl/web/psse-golub-dobrzyn>

media społecznościowe: Facebook, Serwis X